YIDDISH BOOK CENTER NEWSPAPERS COLLECTION
NUMBER KC5780-185mfv04i32

GERECHTIGKEIT (YIDDISH JUSTICE)

Volume 4 Issue 32
August 1922

THE KHEEL CENTER FOR LABOR-MANAGEMENT
DOCUMENTATION AND ARCHIVES
CORNELL UNIVERSITY LIBRARY

YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS

This collection was made possible with the support of
Abby Joseph Cohen and David M. Cohen.

Gerechtigkeit (Vol. 4, Iss. 32)

Keywords
International Ladies' Garment Workers' Union, ILGWU, Gerechtigkeit, labor unions, clothing workers, textile workers, garment workers, garment industry, New York, United States, Yiddish, Jewish

Comments

Justice was the official publication of the International Ladies' Garment Workers' Union ILGWU from 1919 to 1995. Editions of *Justice* were published in English, Italian, Spanish, and Yiddish. When compared side by side, the content of some of these different editions of *Justice* shows significant differences. *Gerechtigkeit* was the Yiddish-language edition of *Justice*.

This article is available at DigitalCommons@ILR: https://digitalcommons.ilr.cornell.edu/gerechtigkeit/278

GERECHTIGKEIT—(JUSTICE)

בצדקתי החזקתי ולא ארפה. (איוב, כ"ז, 6.)
אין מיין גערעכטיגקייט האלט איך זיך שטארק, און וועל איהר ניט שלאזען.

גערעכטיגקייט

ארבייטער פון אלע לענדער, פאראייניגט אייך, און די וועלט וועט זיין אייערע

אפיציעלער ארגאן פון דער אינטערנעשאנאל לײדיס גארמענט וואירקערס יוניאן

Vol. IV. No. 32. | New York, Friday, August 11, 1922. פרייטאג, דעם 11טען אויגוסט, 1922 | PRICE 3 CENTS

סוף פון קלאוק „סטאפעדזש" נאהענט

אן אומגליקליכער צופאל מיט איינע קלאוק-סטרייקערס לעבען בעטהאווען האל.

וויכטיגער סטרייק מיטינג פון דזשאינט באארד. — טשערלייט פון אלע קאמיטעס גיבען אינטערעסאנטע בעריכטען.

דער סוף פון קלאוק-„סטאפעדזש" דערנעהנטערט זיך. די גרויסע צאהל קלאוקמאכער זיינען שוין צוריק אין די שעפער.

ווי ברודער פיינבערג, דער טשערמאן פון דער סעטעלמענט קאמיטע, גיט אונז איבער, זיינען נאך דא עטליכע טויזענד ארבייטער, וועלכע האבען נאך ניט קיין פלעצער צו דער ארבייט. דאס זיינען אי אזעלכע ארבייטער, וואס זיינען געווען ארבייטסלאז נאך פריהער, איידער דער „סטאפעדזש" איז געמאכט געווארען, אי אזעלכע, וואס האבען זיך פריהער געפלאנט אין די קליינע שאפּעס, מיט וועלכע די יוניאן וועט מעהר ניט סעטלען, סיידען די אייגענטימער פון די שאפּעס וועלען איינפיקסען גרעסערע שעפער, לויט די רולס פון דער יוניאן.

ואלען די ארבייטער, וואס זיינען נאך אין סטרייק, האבען א ביסעל געדולד, וועלען זיי געבען דער יוניאן א געלעגענהייט דעם „סטאפעדזש" ריכטיג צו פארענדיגען, און דער קלאוק-טרייד פון ניו יארק וועט זיך האבען באפרייט פון א היבש ביסעל סקעב-נעסטען, פון די קליינע שאפּעס, „קארפּאריישאן" שעפער און אנדערע, וועלכע זיינען געווען א מכה אויף דער קלאוק-אינדוסטריע, פון וועלכער אלע ארבייטער אין טרייד ליידען. דערפאר טאקע ליגט א חוב אויף יעדען קלאוקמאכער צו העלפען די

(שלוס אויף זייט 16)

פרעזידענט שלעזינגער פאהרט אפּ אין אייראפּא דעם 15טען אויגוסט

אן אבשידס באנקעט דעם שבת אווענט, דעם 12טען אויגוסט

ווי די לעזער וויסען, איז פרעזידענט שלעזינגער, אויף דער לעצטער קאנווענשאן פון די אמעריקען פעדערײשאן אוו לייבאר, ערוועהלט געווארען, אלס דער הויפט-פראטערנאל דעלעגאט צום בריטיש טרייד-יוניאן קאנגרעס. דער קאנגרעס וועט זיך עפענען אין אנפאנג פון מאנאט סעפטעמבער, אין לאנדאן, ענגלאנד.

די ערוועהלונג פון פרעזידענט שלעזינגער, צו זיין דער פארטרעטער פון דער ארגאניזירטער אמעריקאנער ארבייטער באוועגונג, אויף דעם „בריטיש טרייד-יוניאן קאנגרעס", איז פון גרויס וויכטיגקייט פאר די גאנצע אידישע ארבייטער באוועגונג אין אמעריקא. דאס

(שלוס אויף זייט 16)

מאביליזאציע ביי די רײנקאוט מאכער יוניאן לאקאל 20

א באגייסטערטער מאסמיטינג אין מאנהעטען לייסעאום אדרעסירט פון סעקרעטאר באראף און וויס-פרעזידענט האלפערין.

אונזער ריינקאוטמאכער יוניאן פון ניו יארק, לאקאל 20, מאכט איצט דורך א זעהר לעבעדיג שטיקעל צייט. די יוניאן דארף באנייען דעם אגרימענט מיט די באלעבאטים, און עס נעהמט צו א ביסעל שווערלאך. די יוניאן האט שוין געהאט איינגע קאנפערענצען מיט די מאנופעקטשורער, אבער צו קיין אלגעמיינעם סעטעלמענט איז נאך נישט געקומען. דערווייל האט די יוניאן אפּגעשטעלט מיט 26 איינצעלנע מאנופעקטשורער פון די גרעסערע הייזער אין טרייד.

דאס רוב האנדעלט זיך עס יעצט וועגען די קאנטראקטארס. זיי זיינען איינגעשפארט, זיי מיינען זיך אויסצודרעהען פון א יוניאן-קאנטראל. דאס וועט זיי אבער ניט געלינגען. די ריינקאוט מאכער יוניאן, לאקאל 20, איז א גאנץ לעבעדיגע, באוועגליכע ארגאניזאציע, וועלכע איז גאנץ אויף דער וואך און זי וועט אזעלכעס געוויס ניט דערלאזען. און איצטער ספּעציעל מאביליזירט די יוניאן אלע קרעפטען צו מאכען א פייט פאר א 100-פראצענט יוניאן.

אויך אין ריינקאוט-טרייד האבען זיך

(שלוס אויף זייט 16).

אינהאלט-פארצייכניס

„גערעכטיגקייט" נומער 32

זייט 2. די וואך — ג. ש.
זייט 3. די פינאנסען פון דער קלאוקמאכער יוניאן אין שיקאגא — ה. סקולמאן. די דעזיינערס יוניאן לאקאל 45 — מ. גאלדאווסקי.
זייט 4. עדיוקיישאנאל דעפארטמענט. אויפרוף פון דער פארטיי פועלי ציון.
זייט 5. פרעזידענט שלעזינגער'ס קורצער טור אין די וועסט — א. ר.
זייט 6. עניינים פון אונזער אינטערנעשאנאל אין דער פרעסע — א סטעף רעפארטער.
זייט 7. טרייד און ארגאניזאציאנס פראגען. מאראם בריוונע (א בילד) — אברהם רייזען.
זייט 8. פון רעדאקטאר'ס נאטיץ-ביכעל.
זייט 9. קען מען אויפבויען רוסלאנד מיט אמעריקאנער ארבייטער געלד? — ד. שוב. גימעל חלום'ס... (גערדיכט) — י. ארלער.
זייט 10. דער אייזענבאהן סטרייק קריגט א גאנץ אנדער פנים — ב. מיימאן. קורץ און שארף — י. ב. ג.
זייט 12. א נייע קאנפערענץ — מ. מאביאס. צוליב א סאמאוואר (הומאָרעסקע) — ביג בען.
זייט 13. ווי צו זיין געזונד — דר. ב. דובאווסקי. קורצע שמועסען.
זייט 14 און 15. — אדווערטייזמענטס.
זייט 16. שלוסען פון זייט 1.

די קלאוקמאכער יוניאן אין באלטימאר ווערט טעטיג

עס איז לעצטענס ענטשטאנען א טעטיגקייט ביי די קלאוקמאכער אין באלטימאר. אויך דארטען ליידען די קלאוקמאכער פון דער „קארפּאריישאן"-מכה, און די יוניאן האט זיך פארנומען דיזע מכה אויסצוראטען.

לעצטע וואך איז דארט געווען וויס-פרעזידענט סאול זיידמאן. ער האט געהאט מיטינגען מיט די יוניאן-באאמטע, מיט דער עקזעקוטיווע, וואו די לאגע איז פאלשטענדיג אדורכגערעדט געווארען און געוויסע פּלענער זיינען אויסגעארבייט געווארען, וואס עס זאל אין דער נאהענטער צוקונפט געטאן ווערען.

קודם כל איז געגרינדעט געווארען א גרויסע ארגאניזיישאן-קאמיטע פון די סאמע טעטיגסטע מיטגלידער אין דער קלאוקמאכער יוניאן פון באלטימאר, וועלכע וועט זיין אויף דער וואך, פאר אלע מעגליכע ענטוויקלונגען. מעגליך אפשר, אז אין דעם פאסענדען מאמענט זאל דארט געמאכט ווערען אן אלגעמיינער „סטאפעדזש", אזוי ווי דאס איז געטאן געווארען ביי אונז אין ניו יארק, כדי אויסצורייניגען די קארפּאריישאן-שעפּער, וואס האבען זיך דארט אנגעפלאדיעט. אבער דאס איז א זאך פאר שפּעטער.

דערווייל האט ברודער זיידמאן דארט געהאט א קאנפערענץ מיט די באלעבאטים, אין באצוג צו די באנייאונג פון אגרימענט, און עס האלט אויף א לאד, ער איז מיט זיי שוין באלד דורכגעקומען,

(שלוס אויף זייט 7)

ערשטער ברענטש פון אינטערנעשאנאל ארגאניזאציאנס דעפארטמענט

וויס-פרעזידענט דזש. האלפערין איז דער מענעדזשער פון דעם דעפארטמענט.

אויף די לעצטע קאנווענשאן פון אונזער אינטערנעשאנאל איז פיעל גערעדט געווארען וועגען ארגאניזאציאנס-ארבייט אין אונזער יוניאן און עס איז באשלאסען געווארען, דאס דער דזשענעראל עקזעקוטיוו באארד ווערט אינסטרואירט אויפצומאכען אן ארגאניזאציאנס דעפארטמענט, מיט ברענטשעס איבער'ן גאנצען לאנד, צו ארגאניזירען אלע ליידיס גארמענט וואירקערס, וועלכע זיינען נאך נישט ארגאניזירט און אויך צו פארשטארקען די לאקאל יוניאנס, אין די שטעדט וואו זיי קאנטראלירען ניט פאלשטענדיג דעם טרייד.

אין איינקלאנג מיט דעם באשלוס, האט דער דזשענעראל עקזעקוטיוו באארד גלייך צוגעטראטען צו דער ארבייט און עטאבלירט דעם ערשטען ברענטש פון דעם אינטערנעשאנאל ארגאניזאציאנס דעפארטמענט. ער וועט טראגען דעם נאמען „איסטערן ברענטש" און וועט האבען די יוריסדיקציע איבער דער פראווינץ צווישען ניו יארק און שיקאגא. דיזער ברענטש איז אונטער די מענעדזשמענט פון וויס-פרעזידענט דזש. האלפערין, וועלכער האט אין דער ארבייט א סך ערפאהרונג פון פריהער, האבענדיג געווען דער מענעדזשער פון דעם אמאליגען „אוט אוו טאון דעפארטמענט".

(שלוס אויף זייט 5)

גרויסער סטרייק פון וועיסט און דרעס-מאכער אין ניו יארק

קאנפערענצען מיט די עמבראידערי מאנופעקטשורערס די וואך.

דער דזשאינט באארד פון די וועיסט און דרעסמאכער יוניאן, האט זיך אויפדאס ניי גענומען צו פארשטארקערן די ארגאניזאציע, בעסער צו ארגאניזירען די שעפער אין טרייד. דאס ווערט געטאן אונטער די פיהרערשאפט פון נייעם דזשענעראל מענעדזשער, ברודער י. האכמאן.

אין אנפאנג האט די יוניאן געמאכט מיט דער גרויסער דזשאבער פירמע, דארפמאן און ווייזען, פון 1115 בראדוויי. לעצטע וואך האט די יוניאן ארונטערגענומען אין סטרייק איבער 80 שעפער, פון די קאנטראקטארס וואס ארבייטען פאר דער פירמע און איבער טויזענט ארבייטער, וועיסט און דרעסמאכער, דאס רוב מיידלאך, זיינען אין סטרייק.

די דערמאנטע פירמע האט געהאט אן אגרימענט מיט דער יוניאן, אז די גאנצע ארבייט איהרע דארף געמאכט ווערען אין יוניאן-שעפער, ביי יוניאן קאנטראקטארס. לעצטענס האט די יר

(שלוס אויף זייט 11)

צווייטער פערטעל-יעהרליכער מיטינג פון דזש. עקז. באארד דעם דאנערשטאג

דעם דאנערשטאג אין דער פריה, דעם 10טען אויגוסט, וועט זיך עפענען דער צווייטער, פערטעל יעהרליכער מיטינג פון דזשענעראל עקזעקוטיוו באארד פון אונזער אינטערנעשאנאל.

דער מיטינג קומט דאס מאל פאר אביסעלע פריהער ווי ער האט געזאלט פארקומען. דאס איז צוליב דעם וואס פרעזידענט שלעזינגער פאהרט אפּ אין יוראפּ צום בריטיש טרייד-יוניאן קאנגרעס, אלס דעלעגאט פון דער אמעריקען פעדערײשאן אוו לייבאר, און דער מיטינג פון דזשענעראל עקזעקוטיוו באארד איז דעריבער גערופען געווארען אביסעל פריהער.

דיזער מיטינג האט געזאלט אפּגעהאלטען ווערען אין פארעסט פארק, אין

(שלוס אויף זייט 16).

„סטאפעדוש" א געלונגענע אפעראציע

(שלום פון זייט 1)
דער ארבייט ראדף ער אפריהער דורכגעזען די איצ אפטיילונגען פון דער ארגאניזיישאן קאמיטע, און ווען די קאמיטע שטעלט ארויף איהר א. ק., ערשט דעמאלט קענען די ארבייטער פון דעם באטרעפענדען שאפ זיך ווענדען צו דער סעטעלמענט קאמיטע, וועלכע שיקט זיי צו דער ארבייט.

און אין יעדען ווינקעלע פון בעטהוועון האל, וואס איז פארנומען פון דער ארגאניזיישאן קאמיטע, שווייבעלט און גריבעלט מיט א מערקווירדיגער טעטיגקייט. עס רוישט מיט לעבען, עס הערט געטאן דארט א גרויסע ארבייט — א רייניגונגס-ארבייט, וואס וועט די מעכטיגע קלאוקמאכער יוניאן מאכען נאך מעכטיגער! וואס וועט מאכען א סוף צו די סוועט-שאפּעס אין דער קלאוק-אינדוסטריע און וועט מאכען ווי בעסער דאס לעבען פון די קלאוקמאכער.

דאן געהט צו אין קאנטינענטאל האטעל, 41טע סטריט און בראדוויי, אין די העדקווארטערס פון דער סעטעלמענט קאמיטע, וועלכע איז אונטער דער אויפזיכט פון אונזערע צוויי וויים-פרעזידענטען, וויים פרעזידענט י. פיינבערג, דער דזשענעראל מענעדזשער פון דזשאינט באארד פון דער קלאוקמאכער יוניאן, איז דער טשערמאן, און וויים פרעזידענט ה. וואגנער, דער מענעדזשער פון דער סקירט און דרעס מאכער יוניאן לאקאל 23, איז וויים-טשערמאן.

אויב איהר מיינט, אז עס וועט אייך לייכט אנקומען אריינצוגעהן אין איינעם פון די צימערען אין האטעל, וואס די קאמיטע פארנעהמט, האט איהר א גרויסען טעות. אונזערע קלאוקמאכער האבען ניט קיין מורא פאר א האטעל און זיי האלטען איהם תמיד היבש באלאגערט... אלע קארידארען אויף דעם פלאר זיינען געפאקט מיט ארבייטער פון די שעפער, וועלכע זיינען שוין דורכגעזיפּט געווארען פון דער ארגאניזיישאן קאמיטע און ווארטען צו באקומען דעם „א. קיי" שטעמפעל פון דער סעטעלמענט קאמיטע. און כאפט איהר זיך שוין יא אריין אינווייניג, אין די צימערען, וואו די סעטעלמענט קאמיטע ארבייט, זעהט איהר ערשט ווי ראשית ס'געהט דארט צו די ארבייט; מיט וועלכער התמדה עס ארבייטען די אלע קאמיטע-לייט, די מיטגלידער פון די לאקאלס וואס דער דזשאינט באארד האט נאמינירט אין דער קאמיטע.

עס פארשטעהט זיך, דאס אין די אפיסעס אין דעם האטעל, ווי אין די אפיסעס אין בעטהאווען האל פעלען אויך נישט, א חוץ די קאמיטע-לייט, קלוירקס און סטענאגראפערס, וועלכע זיינען כסדר פארנומען מיט דער „קלעריקאל" ארבייט. די „טייפ-רייטערס" הערען אויף א מינוט ניט אויף צו קלאפען.

די אונטערשטע שורה

און די אונטערשטע שורה — ווי די ברידער פיינבערג און וואגנער גיבען אונז איבער — איז ווי פאלגט:

ביז דינסטאג אין דער פריה, דעם 1טען אויגוסט, זיינען שוין געוועזען צוריק ביי דער ארבייט כמעט אלע פראטעקטיוו שעפער און אויך די קלאס „איי"-שעפער פון דער אמעריקען אסאסיאיישאן און פון די „אינדעפענדענט" מאנופעקטשורערס.

א קלאס „איי" שאפ איז אזא, וואו עס לויפען ניט ווייניגער ווי 14 מאשינען. איצטער ארבייטען ביידע קאמיטעס, די ארגאניזיישאן קאמיטע מיט דער סעטעלמענט קאמיטע, אויפצוהויבען די שעפער פון „קלאס בי" צו דער מדרגה פון „קלאס איי". דאס הייסט, צו פארפילען די גרעסערע שעפער פון די קליינע, מיט 14 אפערייטארס, די יוניאן זאל קענען מיט זיי סעטלען.

די ארבייטער, וואס פעהלען אויס אין די שעפער פון „קלאס בי", ווערען גענומען פון די ארבייטסלאזע און פון די ארבייטער וואס זיינען פריהער געוועזען באשעפטיגט אין די גאר קליינע שאפקעס. און אזוי נאך האבען פילע ארבייטער, וואס זייגען פריהער געווען אהן ארבייט, איצטער באקומען באשעפטיגונג.

נאטירליך, געהט עס אלץ ניט צו אזוי גלאטיג. עס פעהלט ניט דערביי קיין פראבלעם. דאס איז פארבונדען מיט ניט ווייניג שוועריגקייטען.

די הויפט שוועריגקייטען קומען ארויס דערפון, ערשטענס, וואס די ארבייטער, וועלכע ווערען געשיקט אויף נייע פלעצער אויסצופילען די יוניאן-סוקאטע, זיינען צו פיל איבערקלייבעריש — ניט אין יעדען שאפ, וואו מען שיקט זיי, ווילען זיי געהן ארבייטען. דער זאגט: „זאל יענער געהן אהין", און יענער זאגט: „זאל דער געהן אהין"... און עס זייכען אויך דא אזעלכע ארבייטער, וואס האבען זיך אזוי צוגעוואוינט צו ארבייטען אין די קליינע שאפּעס, דאס זיי ווילען זיך פון יענע שאפּעס ניט אפּרייסען, זיי מיינט'ן אלץ, אז „ווייער באס" וועט דעם שאפּ פארגרעסערען און זיי ווילען ליבערשט ווארטען ווען „ווייער באס" וועט דאס טאן, איידער צו געהן ארבייטען אין א נייעם פלאץ, וואו מען שיקט זיי אויסצופילען די יוניאן-קוואטע.

אבער דיזע ארבייטער פארלירען אומזיסט צייט אין ווארטען. „ווייערע באסעס" וועלען די שאפּעס ניט פארגרעסערען און די יוניאן וועט מיט זיי קיין מאל ניט סעטלען. זאלען דיזע ארבייטער ליבערשט געהן אין די שעפער, וואו מען שיקט זיי, און זיך ניט דרעהען אומזיסט א מוח.

דאס דערמאנט אונז אן דעם וועלטמעל; „אז א ווארים קריכט אריין אין כריין מיינט ער, אז דאס איז די זיסטע פרי אין דער וועלט"... מאנכע פון די ארבייטער, וועלכע האבען זיך איינגעלעבט אין די קליינע שאפּעס, מיינען אז קיין בעסערע שעפער זיינען שוין גאר אויף דער וועלט ניטא, און אז די ארבייטער מוז מען ווי מיט געוואלד ארויסשלעפען פון זייער גלות, פון דעם כריין וואו זיי זיינען צופעליג אריינגעקראכען און ווילען שוין דארטען בלייבען. זאלען נאר די מענשען זיך זעצען ארבייטען אויף די נייע פלעצער, וואו די יוניאן שיקט זיי, וועלען זיי באלד אליין איינזעהן זייער טעות.

דער דזש. באארד פונקציאנירט

צום שלום וועט ניט שאדען צו באמערקען, דאס אין איין הינזיכט איז דער איצטיגער „סטאפעדוש" א סך אנדערש, ווי די פארגאנגענע געגעראל-סטרייקס. נעמליך: וועהרענד אין די סטרייקס האט דער דזשאינט באארד זיך אויפגעלייזט, און די העכסטע מאכט פון דער יוניאן איז איבערגעגאנגען צו א דזשענעראל סטרייק-קאמיטע, איז איצטער דער דזשאינט באארד פארבליבען סופרים און דער גאנצער „סטאפעדוש" איז אונטער זיין השגחה.

דער דזשאינט באארד פון דער קלאוק מאכער יוניאן פונקציאנירט איצטער אזוי ווי אלע מאל אין די פרידליכע צייטען. ער איז דער באלעבאס איבער דער סיטואציע, און צו איהם דארפען אלע קאמיטעס אפּגעבען זייערע באריכטען.

פרעזידענט שלעזינגער מאכט א קורצען טור אין דער וועסט.

(שלום פון זייט 1).
ניו יארק מיט א פאר מאנאטען צוריק. אין דער הינזיכט איז שיקאגא דערווייל געבליבען הינטערשטעליג. די קלאוקמאנופעקטשורער דארטען חלום'ט זיך נאך אזעלכע זאכען, וואס די ניו יארקער מאנופעקטשורער האבען שוין פארגעסען. זיי ריידען נאך פון צוריק איינפיהרען שטיקארבייט און נאך אזעלכע „גוטע זאכען" פון די אמאליגע צייטען.

אבער מאלע וואס זיי ווילען! וועגען אזעלכע זאכען וועט די יוניאן מיט זיי ניט ריידען. עס זיינען דא בילכערע פראגען, וואס דארפען אויפגענומען ווערען אויף די קאנפערענצען.

און אזוי איז עס טאקע דארט געוועזן. אויף דעם ערשטען קאנפערענץ, וואס איז דארט פארגעקומען לעצטען שבת, האט פרעזידענט שלעזינגער אויסגעהויבען די פראגע פון די „קארפארייאשאן"-מכה, וועלכע האט זיך פארשפרייט אין שיקאגא ווי ביי אונז אין ניו יארק.

בעת די שורות ווערען געשריבען איז אונז נאך נישט באקאנט, וועלכע רעזולטאטען דער ערשטער קאנפערענץ האט געבראכט, און וועלכע נאך פראגען עס זיינען דארט אויפגעהויבען געווארען.

צוזאמען מיט פרעזידענט שלעזינגער איז אויף דער קאנפערענץ געוועזען א קאמיטע פון דער יוניאן, מיט אונזער וויים-פרעזידענט ה. סקולמאן בראש. די קאנפערענצען ווערען אפּגעהאלטען אין „מאריסאן האטעל".

פאר זונטאג אין דער פריה איז אין שיקאגא גערופען געווארען א דזשאינט עקזעקוטיוו באארד מיטינג פון אלע אינטערנעשאנעל לאקאלס, צוזאמען מיט'ן דזשאינט באארד. פרעזידענט שלעזינגער האט אדרעסירט דעם מיטינג. אויף דעם מיטינג האבען די דעלעגאטען דיסקוטירט די פונקטען וואס דארפען אריינקומען אין דעם נייעם אגרימענט וועגען וועלכען עס קומען יעצט פאר די קאנפערענצען.

מאנטאג האט פרעזידענט שלעזינגער געמוזט אפּפאהרען אין טאלידא, אהייא, וואו עס מאנגט זיך אן א וויכטיגער אינדזשאנקשאן פראצעס געגען דער יוניאן. דארטען וועט ער זיך צונויפטרעפען מיט גענאסע מאריס הילקוויט, דער ליגעל אדוויזער פון אונזער אינטערנעשאנעל.

וויים-פרעזידענטין פאניא מ. קאהן אפּגעפאהרען קיין יוראפּ.

(שלום פון זייט 1).
וועגען בילדונג פאר ערוואקסענע ארבייטער.

דער צווייטער דעלעגאט פון „די ווארקערס עדיוקיישאן ביורא אוו אמעריקא" צו דעם אינטערנאציאנאלען קאנגרעס איז ספענסער מילער, דער סעקרעטער פון דער ארגאניזאציע.

דער קאנגרעס וועט אפּגעהאלטען ווערען אין ברוסעל, בעלגיום, דעם 16טען און 17טען אויגוסט, 1922. אויף דעם קאנגרעס וועלען זיין פארטרעטער פון אלע ארבייטער בילדונגס פאראיינען איבער דער וועלט.

אין פארבינדונג מיט דעם קאנגרעס אין ברוסעל, ווערט ארגאנזירט אן עדיוקיישאנאל אויסשטעלונג. די אויסשטעלונג וועט זיין אין אנטווערפען. אויף דער אויסשטעלונג וועט געוויזען ווערען פארשיידענע בילדער, פאמפלעטען, ביכער און אויך פארשיידענע צירקולארען, קארדס און אנאונסמענטס אין באצוג „לייבאר עדיוקיישאן", אין פארשיידענע שפראכען.

פאר אט דער אויסשטעלונג האט פאניא מ. קאהן אוועקגעפיהרט א גרויסען שאטץ: פארשיידענע קונסט-פאסטערס און קארדס וואס סימבאליזירט „לייבאר עדיוקיישאן" אין אמעריקא, און אויך א מאסע פאמפלעטס, צירקולארען, אויטליינס און נאך אנדערע זאכען.

שוועסטער קאהן וועט פארברייגען אויף דער רייזע פיער וואכען צייט, און ווען זי וועט זיך צוריקקערען, וועט זי מיט פרישע, באנייטע כחות זיך נעמען ווייטער אנפיהרען די עדיוקיישאנאל טעטיגקייט אין אונזער יוניאן, וועלכע האט איהר געמאכט אזוי באוואוסט אין דער ארבייטער און עדיוקיישאנאל וועלט.

שוועסטער קאהן איז אפּגעפאהרען גאנץ אין דער שטיל. דאך האבען זיך מאנכע פון איהרע פריינד און פארעהרער דערוואוסט דערפון און זיי האבען איהר געגעבען א ווארימען „סענד אף". מען האט איהר געבראכט בלומען און אנדערע פרעזענטען, צו מאכען איהר רייזע איבער'ן ים אזוי אנגענעם ווי מעגליך.

מיר ווינשען אונזער וויים-פרעזידענטין, שוועסטער פאניא מ. קאהן, א גליקליכע רייזע. מיר האפען אין גיכען זי ווידער צו זעהן געזונד, פריש און מונטער, פארטזעצען איהר ניצליכע טעטיגקייט אויף דעם עדיוקיישאנאל געביט.

אונזער אינטערנעשאנאל פארלאנגט פון לענין צו באפרייען די פאליטישע ארעסטירטע אין רוסלאנד.

(שלום פון זייט 1).
שיקט צו לענין די פאלגענדע טעלעגראמע:

„די אינטערנעשאנאל לידיס גארמענט ווארקערס יוניאן, די ארגאניזאציע פון איבער הונדערט און פופציג טויזענד ארבייטער, וועלכע האט אימער אונטערשטיצט די סאוועט-רעגירונג אין אלע איהרע פארטיידיגונגס-קאמפען געגען די אנגריפען פון די פרעמדע, אויסערליכע רעגירונגען, פארדערט אייך אויף צו באפרייען די סאציאליסטען-רעוואלוציאנערען, וועלכע ווערען איצט פראצעסירט אין מאסקווע. מיר פארערן אויך פון אייך, צו דערקלערען א פולע און פולשטענדיגע א מ נ ע ס ט י, צו באפרייען אלע סאציאליסטען און טריידיוניאניסטען, וועלכע ווערען געהאלטען אין די רוסישע טורמעס אלס פאליטישע פארברעכער. זאל די רוסישע סאוועט-רעגירונג אין דער הינזיכט אמווייניגסטענס זיין אזוי טאלעראנט, ווי עס זיינען די בורזשואזע רעגירונגען פון אנדערע לענדער.

בענדזשאמין שלעזינגער,
פרעזידענט אינטערנעשאנאל לידיס גארמענט ווארקערס יוניאן".

הארלעמער סאציאליסטען פאדערען אמנעסטיע אין רוסלאנד

דער אידישער סאציאליסטישער בראנטש פון הארלעם האט אויף זיין לעצטען מיטינג באשלאסען צו פראטעסטירען געגען דעם קאמוניסטישען טעראר אין רוסלאנד, געגען די ארעסטען פון סאציאליסטישע און ארבייטער טוער, געגען דעם פארזוך צו ערמארדען די 22 פיהרער פון די סאציאליסטען רעוואלוציאנערען, וועלכע ווערען איצט גע'משפט אין מאסקווע דערפאר, וואס זיי האבען מיט פיער יאהר צוריק באקעמפט די באלשעוויסטישע איבערקערעניש, די צוטרייבונג פון דער גרינדונגס-פארזאמלונג און דעם ברעסט-ליטאווסקער שלום. זיי ווערען גע'משפט דריי יאהר נאכדעם, ווי זיי זיינען אמנעסטירט געווארען פאר דעם זעלבען „פארברעכען" און האבען נאכדעם א באשטימטע צייט אפען און לעגאל געארבייט אין רוסלאנד.

די רעזאלוציע פון די הארלעמער סאציאליסטען פראטעסטירט געגען דעם, וואס מען ארעסטירט און פארפאלגט סאציאליסטען און ארבייטער נאכדעם, ווי מען האט אמנעסטירט אלע בורזשואזע קאנטר-רעוואלוציאנערען, אלע קאנטר-רעוואלוציאנערע אפיצערען און סאלדאטען פון קאלטשאק'ס, דעניקין'ס און ווראנגעל'ס ארמייען.

די רעזאלוציע פארענדיגט זיך מיט אן אפּיעל צו דער סאציאליסטישער פארטיי אלס א גאנצע און איינצעלנע סאציאליסטישע און ארבייטער ארגאניזאציעס צו פראטעסטירען געגען דעם געפּלאנטען מארד פון די אלטע, אויספרובירטע העלדען פון דער רוסישער רעוואלוציע און שיקען די פראטעסטען נאך מאסקווע.

עקסקורשאן

שבת, דעם 5טען אויגוסט
וועט זיין דער גרויסער
עקסקורשאן
דער גרויסער סטימער
„גרענד רעפּאבליק"
געהט אפּ 2 אזייגער ביימאג פון פיער „איי" פאוט פערי
אויפ'ן רוהיג-שעהנעם הארסאן צו די בער-מאונטיינס.
פרייז פון טיקעטס $1.10.
טיקעטס שוין צו קריגען אין פאלגענדע פלעצער: אין אלע אפיסעס פון דער קלאוקמאכער יוניאן; אין די סאציאליסטישע קלאב-רומס, 184 צווייטע עוו.; אין אפיס פון „פארווערטס" און אין סאשעליסט עדיוקיישאנאל סענטער, 62 איסט 106טע סטריט.
ארגאנזירט פון
קלאוקמאכער אידישען סאצ. בראנטש ס. פּ.

עקסקורשאן

עקסקורשאן

די פינאנסען פון דער קלאוקמאכער יוניאן אין שיקאגא

(פאר דעם יאהר 1921)

פון ח. סקולמאן.

מעגליך, אז איך וועל זיך פארזיכערן געגען די געפאר, וועלכע וועלען אויף דעם ערטער אנדערען ארפן מיט זיך זיך אפ־רעדענען פאר דעם ווינציגען געראנג, אז אוס אן ארגאניזאציע, אפילו ווען ס'איז א ליין־פראלעטארישע, זאל קענען ערפאלגרייך דורכפיהרען איהר אויפגאבע, מוז אומבאדינגט האבען געלד, „און וואס מעהרער, אלץ בעסער". אבער איך בין אזוי שטארק איבערציינט אין דעם, אז איך מוז דאס ארויסזאגען, קיין קנים און בעקעל פאר דאזיגער חלדישקייט קומט מיר נאטירליך ניט, ווייל ערשטענס ווייס איך ביי זיך, אז די שטראף פאר דער דאזיגער באהויפטונג וועט ווארשיינליך זיין ניט זעהר קיין הארבע, און צווייטענס וועט מען מיר פיליכט פארגעבען, דערפאר וואס איך בין דאך עפעס דער „פינאנץ מיניסטער" פון אונזער ארגאניזאציע, און איינער וואס האט מעהרסטענס צו טאן מיט געלד, ווערט במילא גענייגט צו גלויבען, אז געלד איז אלעס, אדער אמווע־ניגסטענס, אז געלד איז א זעהר וויכטיגער ארטיגעל, מיט וועלכען מען קען איבערקערען וועלטען.

דעריבער וויל איך טאקע אין דעם ארטיקעל א שמועס טאן מיט אונזערע מעמבערס וועגען דעם ענין פון די געלדער, וועלכע זיי צאהלען אוועק צו דער יוניאן וואך איין וואך אויס, און וואס עס ווערט מיט די דאזיגע געלד געטאן. איך וויל נעמליך דא אפגעבען א בעריכט פאר דעם יאהר 1921.

ווי איהר ווייסט, און אויב איינינגע ווייסען ניט, דארפען זיי דאס וויסען, איז אונזער פארמעגען איינגעטיילט אין „פאנדס", וועלכע זיינען פאר א משך פון יאהרען, פון אונזערע מיטגלידער באשאפען געווארען, פאר געוויסע צוועקען, און די 40 סענט, וואס דער מעמבער צאהלט, ווערט צעטיילט, אדער בעסער געזאגט, איז צעטיילט געווארען, אין דעם יאהר 1921 ווי פאלגט; צו דער אינטערנעשאנאל 10 סענט, צום קראנקען פאנד 5 סענט, צו דעם ארגאניזאציאנס פאנד 2 סענט, פאר די לאקאלס 5 סענט און צו דעם „רעזערוו אסעסמענט" 3 סענט, ערזאמען 40 סענט. און אום יעדער איינער זאל די דאזיגע, פון אויבען אויף קאמפליצירטע אנגעלעגענהייט פארשטעהן, וועלען מיר באהאנדלען יעדען פאנד באזונדער.

וועגען דעם דזשענעראל פער קאפ. פאנד איז ניטא פיל צו רעדען. דער באלאנס אנפאנג יאהר איז געווען $3,718,75. דורכ'ן יאהר האבען מיר פירקויפט $151.496 צו 10 סענט א שטיק, פאר וועלכע מיר האבען געקראגען $15.149.60 צוזאמען אלזא 18.868.35 געקויפט סטעמפס האבען מיר פאר דער סומע פון $17,000.00, שטעלט זיך אפ א באלאנס פון $1,868.35.

דע סצווייטען פאנד וואס מיר וועלען יעצט „נעמען אין דער ארבייט", איז דעם קראנקען פאנד, וועלכער עקזיסטירט שוין פאר א משך פון באלד 10 יאהר, אין דיזען פאנד האבען מיר געהאט אין אנפאנג פון יאהר $10,365.95, דורכ'ן יאהר האבען מיר פאר דיזען פאנד קאלעקטירט $8,256.80, צוזאמען $18,622.75. די הוצאות זיינען געווען: געזעצליכען בענעפיט $3,050.00 קאנסאמפטיוו $1,025.00, קלענערע אויסגאבען און שכירות פאר דער נוירס 1.$514.55. אלזא צוזימען זיינען די אויסגאבען געווען $5.589.55, איבערלאזענדיג א באלאנס $13,033.20. דערצו רעכענען מיר צו דאס וואס די אינטערנעשאנאל דארף אונז אומקערען $2,400.32 סאניטאריאום פער קאפיטא, און מיר קריגען א באלאנס פון $15 ,433.52. עס וועט אויך ניט שאדען צו דערמאנען אונזערע מעמבערס, אז צו דיזען פאנד וועט דיזען יאהר קיין פער קעפיטא ניט געצאלט ווערען, ווייל די פער קעפיטא פון דיזען פאנד געהט דיזען יאהר צו דעם פאנד, וועלכער רופט זיך „רעזערוו און דאניישאן", וועגען וועלכען מיר וועלען שוין מאכע שוין זאגען א פאר ווערטער. ווי באוואוסט, קען דער דזשענעראל אפיס ארויפלעגען א טעקס אויף יעדען פון אונזערע מעמבערס פון 1 דאלאר מיט 50 סענט א יאהר, און אזוי ווי די מעמבערס אין אזא פאל זיינען ניט צו וויליג דעם אסעסמענט צו באצאהלען, יעדענפאלס קומט דעם אפיס אן מיט גרינגע גאל, ביז וואנען א דזשענעראל אסעסמענט ווערט קאלעקטירט, שוין דערפאר אליין, וואס די מיטגלידער האבען ניט געהאט די געלעגענהייט דורכצומאכען די גאנצע פראצעדורע, וועלכע קומט געווענליך פאר ווען א לאקאלער אסעסמענט ווערט באשלאסען, וואו זיי האבען א געלעגענהייט די פראגע צו דיסקוטירען און שטימען דאפיר אדער דאגעגען, האבען מיר מיט איינינע יאהר צוריק אנגענומען א באשלוס, דאס דיזע אסעסמענט זאל אריינגערעכענט ווערען אין די געוועהנליכע דיוס, און טאקע דערפאר האבען מיר אין אונזערע בורזשעטען פון לעצטען יאהר און פון דעם יאהר בעפאר דעם לעצטען אוועקגעגעבען דריי סענט פון די פערציג סענט צו דיזען פאנד, דעם לעצטען יאהר האבען מיר אבער געהאט א דעפיציט, דאס הייסט די אויסגאבען זיינען געווען גרעסער ווי די איינגאמע, די אורזאכע דערפון איז, ווייל מיר האבען פון דיזען פאנד געצויגען גרויסע סומען געלד פאר די באפרייאונג פון איינעם אונזערען א מעמבער, וועלכען מען האט אומשולדיג פאראורטיילט צו א לאנגען טערמין פריזאן, אלזא צוליב דעם איז דער פער קעפיטא צו דיזען פאנד דיזען יאהר צעהן סענט, אנשטאט וואס עס איז ביז יעצט געווען בלויז דריי סענט. אבער האבענדיג א באלאנס אין קראנקען פאנד פון העכער 15 טויזענד דאלאר, דארפען מיר קיין מורא ניט האבען, אז אונז זאל ניט סטייען גענוג געלד אום צו קענען צאהלען די אומבאדייטענדע סומע פון 5 דאלאר א וואך קראנקען אונטערשטיצונג און 60 דאלאר צו יערען, וואס האט דעם אומגליק צו זיין טובערקולאז.

און ווייל מיר האבען שוין דא דערמאנט דעם רעזערוו פאנד, וועלען מיר שוין אין איין וועג אייך ווייזען דעם חשבון פון דיזען פאנד. אין אנפאנג פון יאהר 1921 האבען מיר אין דיזען פאנד געהאט א באלאנס פון 5 טויזענד 3 הונדערט און 9 דאלאר מיט 22 סענט. די איינגאמע פאר דעם יאהר איז געווען 4 טויזענד 6 הונדערט און 43 דאלאר מיט 64 סענט, אלזא צוזאמען 9 טויזענד, 9 הונדערט 53 דאלאר מיט 16 סענט. אויסגאבען האבען מיר: צו אינטערנעשאנאל לאקאלס 3 טויזענד 40 דאקאר, צו אנדערע יוניאנס 54 דאלאר מיט 10 סענט, צו ארגאניזאציעס אין אלגעמיין די סומע פון 8 טויזענד מיט 49 דאלאר. אלזא צוזאמען 11 טויזענד 143 דאלאר מיט 10 סענט, איבערלאזענדיג א פארלוסט פון 11 הונדערט 89 דאלאר מיט 94 סענט.

נאך א גרעסערען דעפיציט האבען מיר געהאט אויף דעם ארגאניזאציאנס פאנד, נעמליך די איינגאמע איז געווען 3 טויזענד 20 דאלאר מיט 92 סענט, און די אויסגאבען האבען באטראפען 5 טויזענד 2 הונדערט 68 דאלארמיט 57 סענט. אלזא א דעפיציט פון 2 טויזענד 2 הונדערט 30 דאלאר מיט 75 סענט.

די אורזאכע פון דעם איז גאנץ ערקלערליך. די פער קעפיטא איז געווען בלויז 2 סענט, און דאס איז ווייט ניט גענוג, איבערהויפט איז דאס ניט פראקטיש צו מאכען איינער וועלכע פער קאפיטא צו אן ארג. פאנד, מעג דאס זיין אפילו פיל מעהר ווי 2 סענט, ווייל איהר קענט קיינמאל ניט זיין זיכער וויפיל געלד עס קען נויטיג זיין. אט דיזע סארט ארבייט פון ארגאניזירען מיט וועלכע עס איז כמעט אימער פארבונדען ארעסטען, פראצעסען און סטרייקס. צו דיזען שלום זיינען מיר געקומען, ווען מיר האבען ביי מעהרערע מיטינגען אט דיזע פראגע גרינדליך דיסקוטירט און זיינען געקומען צו דעם איינציגען באשלוס, צו שאפען פון די לאקאלס, פאר אן אנפאנג, די סומע פון 10 טויזענד דאלאר. א גרויסען טייל פון דער איינגאמע שטעלט אויך מיט זיך פאר דער דעאפזיט דעפארטמענט, א פאנד וואו עס ווערט געהאלטען געלדער פון מעמבערס ביז וואנען די זעלבע קריגען זייערע באשט־מטע נעמען. אין דיזען פאנד האבען מיר געהאט א באלאנס פון 3 הונדערט 90 דאלאר מיט 63 סענט; אריינגעקומען דורכ'ן יאהר האבען מיר $24.403.90, צוריקגעצאהלט די סומע פון $20.667.51, איז אונז געבליבען די סומע פון פון 4 טויזענד 137 דאלאר מיט 2 ס.

א חיבש ביסעל געלד האבען מיר אויך אריינגענומען פאר די לאקאלס. ווארום, ווי געזאגט, קריגט דער לאקאל 5 סענט פון די דיוס, א העלפט פון די איינטריטגעלד, שטראף און אסעסמענט־געלד. אזוי ארום האט לאקאל 5 אריינגענומען דורכ'ן יאהר $15.963.90, אויסגעגעבען האט לאקאל פינף $14,342.84, אין דעם געהט שוין אריין די סומע פון וואסערע 11 טויזענד ד., וואס דיזער לאקאל האט ארויסגעצאלט צו די פינישערס, ווען זיי האבען געקראגען זייער טשארטער און געווארען א לאקאל פאר זיך. וויכטיג איז אבער אז אין טרעזשורי פון לאקאל 5 איז געבליבען $22,803.44, א נישקשה'דיגע סומע. כמעט אזוי פיל האט אויך לאקאל 59, נעמליך: $629.59. לאקאל 18 האט אין טרעזשורי $5,951.05; לאקאל 54 האט אין טרעזשורי $1,797.03; לאקאל 81, דאס הייסט דער קאטער לאקאל, $3,542.82 און לאקאל 100, וועמעס פינאנצען מיר פארוואלטען זינט מארטש 1921, האט דורך די 10 מאנאטען געהאט איינגאמע $11,135.70 דאלאר. זייערע אויסגאבען זיינען געווען $8,478.70. זייער באלאנס איז $2,657.00.

אין קורצען קען געזאגט ווערען, דאס די געלדער וואס באלאנגען צו די זעקס לאקאלס, וועלכע שטעלען צוזאמען דעם דזשאינט באארד, באטרעפט די סומע פון $58,380.93. פון דאס וואס די מעמבערס האבען געקויפט בילדינג באנדס איז דא א סומע פון $7.330. אין סטרייק פאנד איז געווען די ענ:ע פון דעצעמבער $7,920,61, סעקיוריטי פון מאנופעקטשורערס $4,650 דער בילדינג פאנד, וועלכער איז א רעזולטאט פון יאהרען לאנג אסעסמענט, און צו געוויסע צייטען איז אויך א טייל פון די דיוס אוועקגעגעבען געווארען צו דיזען צוועק, באשטעהט יעצט פון $13,462.77.

דער סך הכל איז דעריבער דער פאלגענדער: אין סיק פאנד ($15,433.52) פופצעהן טויזענד, פיער הונדערט דרייסיג דריי דאלאר מיט פופציג צוויי סענט, דער דעפאזיט דעפארטמענט ($4137.02) פיער טויזענד הונדערט דרייסיג זיבען דאלאר מיט צוויי סענט. די לאקאלען פארמאגען אלע צוזאמען ($58,380.93) פופציג אכט טויזענד, דריי הונדערט אכציג דאלאר מיט נייינציג דריי סענט. בילדינג באנדס ($7,330.00) זיבען טויזענד דריי הונדערט און דרייסיג דאלאר. סעקיוריטי פון מאנופעקטשורערס (4,560.00) פיער טויזענד, זעקס הונדערט און פופציג דאלאר. אין בילדינג פאנד ($13,462.77) דרייצעהן טויזענד, פיער הונדערט זעכציג צוויי דאלאר, זיבעציג זיבען סענט. דזשאינט באארד רעוואלווינג ($7,760.07) זיבען טויזענד, זיבען הונדערט, זעכציג ניין דאלאר מיט זיבען סענט. דזשענעראל פער קאפיטא פאנד ($1,868.35) אכצעהן הונדערט, זעכציג אכט דאלאר מיט דרייסיג פינף סענט. סטרייק פאנד ($7,920.61) זיבען טויזענד, ניין הונדערט און צוואנציג דאלאר מיט זעכציג איין סענט. אלזא, אלעס צוזאמען (120,952.27) הונדערט צוואנציג טויזענד, ניין הונדערט פופציג צוויי דאלאר מיט צוואנציג זיבען סענט.

דאס איז געווען דער באלאנס דעצעמבער דעם 31טען, 1921. היינט־צו־טאג זיינען די ציפער פיל געענדערט. מאנכע פאנדס זיינען גרעסער און מאנכע פאנדס זיינען קלענער געווארען. נאר וועגען דעם וועלען מיר זיך צוזאמענרעדען, אז מיר וועלען א פאר מאנאטען ווייניגער ווי א יאהר ארום.

רוסישע אפערא קאמפאניע רעארגאניזירט

די רוסישע גרענד אפערא קאמפאניע, וועלכע איז דא אויפגעטראטען דעם זומער, פריהער אויף בראדוויי און נאכדעם אין קעלער'ס טעאטער, איז איצט איינגאנצען ריארגאניזירט געווארען. די קאמפאני האט צוגעקראגען דריי נייע גרויסע זינגער פון רוסלאנד און זי וועט אויך קריגען נייע דעקאראציעס אזוי, אז די אפעראס וואס זי וועט אויפפיהרען, זאלען אויסגעשטאטעט ווערען לויט דעם מוסטער פון די מאסקווער און פעטראגראדער אפערא הייזער. די קאמפאני וועט געמענדזשט ווערען פון ס. יוראק.

די רוסישע גרענד אפערא קאמפאני וועט אויפטרעטען אין א רייהע שטעדט אין אמעריקא און וועט אויך קומען פאר א מאנאט צייט אין ניו יארק. זי וועט שפילען די בעריהמטע רוסישע אפעראס אין א בראדווייער טעאטער.

צווישען די נייע זינגערס געפינען זיך: מינא גוטאווא, א גוט־באוואוסטע לירישע סאפראנא פון מאסקווער אפערא־הויז; זינא איוואנאווא, א דראמאטישע סאפראנא, און מאריא זעליאנאווא, א מעצא־סאפראנא, וועלכע איז ערשט אנגעקומען פון כארבין. דער ארקעסטער וועט דיריגירט ווערען פון וויקטאר וואסיליעוו, דער באוואוסטער דיריזשאר פון מארינסקי טעאטער אין פעטראגראד.

די דעזיינערס יוניאן לאקאל 45, א. ל. ג. וו. י.

די דעזיינערס האבען לאנג געווארט אויף דעם יעצטיגען סעטלמענט אין דער קלאוק־אינדוסטריע. לאקאל 45 האט מעהר ניט געקענט ערווארטען אין דער יעצטיגער צייט ווי צו ווערען אנערקענט אין דעם אגרימענט מיט די „אמעריקען אסאסיאיישאן" און די אינדעפענדענט באסעס. אבער די דעזיינערס אין די שעפער ווארטען נאך אלץ אויף כבוד, זיי ווילען נאך ניט צוגעבען אז זיי דארפען ווערען יוניאן־לייט. אבער יעצט וועט ניט נעמען לאנג, און זיי וועלען מוזען ווערען מעמבערס פון אונזער יוניאן.

דער סטאפעדזש וועט באלד געענדיגט ווערען. די אפיסערס פון דער דזשאינט באארד וועלען זיך אומקערען צוריק צו זייערע פאסטען, און אנפאנגען קאנטראלירען די שעפער און דאן וועלען זיי געווים זעהן, אז דער מאנופעקטשורער זאל האלטען דעם אגרימענט אויך אין בצוג דעם דעזיינער. עס וועט דאן אויפגענומען ווערען יעדער קאמפליין, וואו א דעזיינער איז געווען באשעפטיגט און מען האט איהם ז...טערגעשיקט בעפאר דער סטאפעדזש איז געמאכט געווארען.

* * *

די גרויסע אומצופרידענהייט פון די דעזיינערס אין יעצטיגען מאמענט לאזט זיך פיהלען אין „מארקעט", אין דער 27־טער סטריט. עס קומען ארויס די דעזיינערס וועלכע ארבייטען אין די „פראטעקטיוו" שעפער און טרייען „אנציהען" די, וועלכע באלאנגען צו דער יוניאן און האבען נאך ניט קיין דזשאבס, און עס פאדערט זיך צו זאגען אפאר ווערטער וועגען דעם.

א דעזיינער האט ניט התנה מיט'ן באס, זיין אגרימענט געהט אויס, און דאן דארף ער זוכען א דזשאב. און ווען מען גייט זוכען א דזשאב, דאן הויבען זיי אן פיהלען, אז מען דארף האבען א דעזיינערס יוניאן. ווען די דעזיינערס וואלטען געוועזען הונדערט פראצענט ארגאניזירט וואלטען זיי איצט גאר אנדערש אויסגעזעהן.

עס וועט מוזען גענומען ווערען א ענדערונג אין דעזיינערס פאך. ווי עס איז יעצט, איז פאר דעם דעזיינער זעהר שלעכט. ער ווערט באהאנדעלט פון באס זעהר ניט גוט און נאר דורך דער הילפע פון דזשאינט באארד וועט קענען פארבעסערט ווערען די לאגע פון דעם דעזיינער. דער דעזיינער דארף אבער ארויסצייגען זיין אינטערעס: ער דארף זיין פאראינטערעסירט, אז א שטארקע יוניאן זאל אויפגעבויט ווערען, וועט מען מוזען זיך רעכענען מיט זיי.

דיזען שבת, דעם 12טען אויגוסט וועט פארקומען א וויכטיגער עקזעקוטיוו באארד מיטינג און אלע מעמבערס זיינען אויפגעפאדערט צו קומען 1 אזייגער ביי טאג אין אפיס פון דער יוניאן, 36 וועסט 33טע סטריט.

מ. גאלדאווסקי,
מענעדזשער.

מיליאנען מענשען

פארמיידען קראנקהייט פון זייערע הייזער דורך דעם צייטיגען געברויך פון

עקס-לאקס!

דער באריהמטער מאגען רעגולירער

אויב איהר זייט ניט איינער פון יענע מיליאנען, קענט איהר לייכט אויסגעפינען פון די, וועלכע ברויכען עקס-לאקס, וואס עקס-לאקס באדייט. איהר דארפט זיי לאנג ניט זוכען, איהר קענט זיי געפינען אויף יעדער שריט און טריט. אויפ'ן גאס, אין שאפ, אין סקול, אין טעאטער. אדער וואו איהר וועט זיך נאר קעהרען און ווענדען קענט איהר געפינען עקס-לאקס געברויכער, וואס וועלען אייך דערצעהלען וואס פאר א וואונדערבארער מיטעל עקס-לאקס איז פאר'ן מאגען.

אלע פראגרעסיווע דראגיסטען פארקויפען עקס-לאקס אין 10, 25 און 50 סענט באקסעס.

די וואך

פון נ. ש.

דער אייזענבאהן סטרייק און די ברודערהודס.

ווען די אייזענבאהן קאמפאניעס האבען זיך אנטזאגט אנצונעהמען פרעזידענט הארדינג'ס פלאן צו סעטלען דעם אייזענבאהן־סטרייק, האבען זיך די איבעריגע יוניאנס, דערהויפט די „פיר ברודערהודס" דערפיהלט, אז די אישו איז ניט באגרענעצט צו א גרופע ארבייטער, נאר עס איז א פראגע פון אלע ארבייטער. דער גרונד, אויף וועלכען די קאמפאניעס האבען זיך אנטזאגט אנצונעהמען דעם פלאן, האט קלאר באוויזען אפילו צו די קאנסערוואטיווסטע פיהרער, אז די קאמפאניעס פיהרען דא אן א קאמף געגען אלע יוניאנס און פאר אן אפען שאפ.

ווי עס איז געווען צו ערווארטען, האבען די קאמפאניעס געענטפערט דעם פרעזידענט, אז זיי וועלען אויף קיין פאל ניט נאכגעבען די פאדערונג פון סעניארעט, דאס הייסט, די ספעציעלע פריווילעגיעס צו וועלכע ארבייטער, וואס זיינען לענגער באשעפטיגט, זיינען בארעכטיגט. זיי זאגען, אז זיי קענען ניט ברעכען זייער ווארט צו די סקעבס, וועמען מען האט צוגעזאגט שטענדיגע דזשאבס, דאס זיי מוזען באלוינען זייערע לאיאלע קנעכט, וועלכע העלפען זיי אין דעם יוניאן־פרעסערישען קאמף. דער פרעזידענט האט דעם ענטפער אראפגעשלונגען, און אנגענומען זיין באריהמטע פאליסי פון ווארטען. אבער די אנדערע אייזענבאהן־יוניאנס, וועלכע ארבייטען און וועלכע זיינען די גרעסטע הילף צו די קאמפאניעס, האבען דערפיהלט, אז ווילענדיג־ניט־ווילענדיג זיינען זיי אויך פארמישט אין דעם קאמף. פילע יוניאן־ארבייטער מוזען ארבייטען צוזאמען מיט סקעבס און מיט געדונגענע גארדס. פילע פון זיי זיינען דער'הרג'עט געווארען דורך די אפטע עקסידענטס. פראטעסטען האבען זיך אנגעהויבען הערען אין די יוניאן אפיסעס.

די פיהרער פון די פיר ברודערהודס, די אינזשינערען, קאנדוקטארען, טריינמען און פייערמען, האבען זיך בעראטען און דורך זייערע פארשטעהער אין וואשינגטאן האבען זיי ארגאנזירט א קאנפערענץ מיט פרעזידענט הארדינג. אנדערע יוניאנס זיינען צוגעשטאנען, און די פאראנטווארטליכקייט איז ארויפגעלייגט געווארען אויף הארדינג צו שליכטען דעם סטרייק. עס איז נאך ניט באקאנט געווארען, וואס עס איז פארהאנדעלט געווארען אויף דער קאנפערענץ, אבער עס איז זיכער, אז די פיר ברודערהודס האבען געפאדערט, אז די סעניארעטי רעכטע זאלען אנערקענט ווערען. די צייטונגען מעלדען, אז דער פרעזידענט איז אפטימיסטיש. אויב אבער ער זאל אויפגעבען זיין פלאן צו שליכטען דעם סטרייק, דאן איז דא א מעגליכקייט אז אן אלגעמיינער סטרייק זאל ערקלערט ווערען אויף די אייזענבאהנען.

סימנים פון פרידען אין קוילען אינדוסטרי.

דאס פובליקום מיינט נאך אפשר אלץ אז די נייע ביורא וואס סעקרעטערי הואווער האט באשאפען צו פארטיילען קוילען צו די פארברויכער וועט ענדיגען דעם מאנגעל אין קוילען. די קוילען מאגנאטען אבער ווייסען בעסער. זיי ווייסען אז די אלע לעגענדעס אם בעסטען זיינען מיטע ארוועדטייזמענטס, אדער פובליסיטי, אבער קיין קוילען קענען זיי ניט פארטיילען, ווייל עס איז ניטא ווער עס זאל גראבען קוילען. די אלע מעשיות פון אימפארטירען קוילען פון ענגלאנד קוקט אויך אוים בעסער אויף פאפיר ווי אין דער ווירקליכקייט. נאך פיר און א האלב מאנאטען פון סטרייק זעהן זיי איין אז עס איז דא נאר איין וועג, און דאס איז צו סעטלען דעם סטרייק.

לעצטען מאנטאג האט זיך אין קליוולאנד אנגעפאנגען א קאנפערענץ צווישען די מיינערס און די קוילען מאגנאטען פון די פיר הויפט־קוילען פראדוצירענדע סטייטס, — פענסילווייניא, אהייא, אינדיאנא און איללינאי. די ביזהעריגע נאציאנאלע אגרימענטס זיינען געשלאסען געווארען מיט די קוילען אייגענטימער פון די פיר סטייטס. אויב א פארשטענדניס וועט ארויסקומען פון דעם קאנפערענץ איז דער סטרייק געסעטעלט. די איבעריגע יוניאן קוילען מינען פאלגען אלעמאל נאך די באשלוסע.

די קאנפערענץ איז פאררופען געווארען פון דזשאן ל. לואיס, פרעזידענט פון די מיינערס יוניאן. מאנכע קוילען באראנען, ווי צום ביישפיל, די פון איללינאי, זיינען געווען בערייט נאכגעבען פילע פאדערונגען פון די ארבייטער, נאר ניט זיין פארטראטען אויף א נאציאנאלען קאנפערענץ וואו די באדינגונגען און ווייזשעס זאלען באשטימט ווערען אויף א נאציאנאלען שטייגער. אבער ביי דער לעצטער מינוט ווייזט אוים האבען זיי זיך איבערגעבעטען, און זיינען פארטראטען אין קליוולאנד.

די רעגירונג איז ניט פארטראטען אויף דער קאנפערענץ. זי האט אבער פארטיג א פלאן אויב די קאנפערענץ וועט ניט ברענגען א סוף צום סטרייק. דער נייער פלאן פון דער רעגירונג איז צו שאפען א קאמיסיע וועלכע זאל האבען די רעכט און קראפט צו באשטימען די ארבייטס באדינגונגען און די שכירות פון די מיינער. ביי דעם שרייבען איז נאך ניט באקאנט דער רעזולטאט פון דער קאנפערענץ.

צענזאר איבער ליטעראטור.

איינע פון די אינסטיטוציעס אין ניו יארק וועלכע האט לעצטענס אויסגעארבייט א פלאן פאר פארשפרייטען איהר שווארצען איינפלוס איז „די געזעלשאפט פאר דער אונטערדריקונג פון אונמאראליטעט" — די סאסייעטי פאר די „סופרעשאן אוו וויים". פאר יאהרען האט די „געזעלשאפט", וועלכע באשטעהט פון דזשאן ס. סאמנער און א צאהל פינאנציעלע שטיצער, וועמעס נאמען עס ווערט געהאלטען אין געהיים, אנגעפירט א קאמף געגען די ארויסגעבער און שרייבער פון ביכער, וועלכע זיינען ניט געפעלען געווען די זעלבסט באשטימטע מאראל צענזורען. ווען סאמנער האט געפונען אז א בוך איז „שלעכט" אדער „אונמאראליש" דאן לייגט ער איין ווערטען: ער באנוצט זיך מיט די קאורטס און אנדערע מיטלען צו טויטען דעם בוך. פאר דעם צוועק קריגט ער פילע פינאנציעלע שטיצע.

מיט עטליכע טעג צוריק איז דזשאן ס. סאמנער ארויס מיט א שפאגעל נייעם פלאן. אין א בריף, וואס ער האט געשיקט צו צוואנציג פון די גרעסטע פאבלישערס אין ניו יארק, און צו דעם „אויטאר'ס ליג" — אן ארגאניזאציאן פון אמעריקאנער שרייבער — לאדעט ער זיי איין צו א קאנפערענץ צו באטראכטען דיזען פלאן. ער שלאגט פאר אז אנשטאט צו צענזארירען פארטיגע געדרוקטע ביכער, זאלען די שרייבער און ארויסגעבער פארלייגען די מאנוסקריפטען, איידער זיי געהן צום דרוק, צו א צענזאר וועלכער זאל פסק'ענען צו דער מאנוסקריפט איז כשר צו נים. אזוי ווי דער בייסבאל האט אזא דיקטאטאר אין דזשארדזש לאנדיס, און די „מואוויס", אין וויל הייס, און דער טעאטער האט נאר וואס באשטימט א דיקטאטאר, אוגוסטוס טאמאס, שלאגט פאר סאמנער א דיקטאטאר פון ליטעראטור וועלכער זאל אורטיילען וואס איז גוט און שלעכט, מאראליש און אונמאראליש. און די דיקטאטור איז ניט פאר דער שעהנער ליטעראטור נאר אויך פאר וויסענשאפטליכע ביכער. דערהויפט וועט דאס זיין דער צוועק פון דעם ליטעראטור דיקטאטאר צו זעהן אז דאס געשלעכטס פראבלעם זאל „אנשטענדיג" באהאנדעלט ווערען. די „יונגע שרייבער" וועלכע פאלגען ניט די ביישפילע פון די פרומע, גוטע, גאטס־פארכטיגע צענזורען וועלען אהן רחמנות אונטערדריקט ווערען.

מאנכע ארויסגעבער האבען זיך ערקלעהרט איינשטימיג מיט דעם פלאן. עס איז נאך ניט באקאנט וואס דער ענטפער פון דעם שרייבערס פעראיין און די אנדערע צאהל ארויסגעבער וועט זיין. וועלען זיי נאכפאלגען דעם ביישפיל פון די „מואוויס", בייסבאל און די טעאטער מענעדזשערס? עס קען אלץ מעגליך זיין.

דער ווייסער טעראר אין איטאליע.

די אולטרא שאוויניסטישע ארגאניזאציע, די פאשיסטי, האט ווידער אנגעפאנגען איהר בלוטיגע אקטיוויטעט אין איטאליען. אין פארשידענע טיילען פון לאנד האבען באוואפענטע באנדעס, וועלכע רופען זיך פאשיסטי, אונטערגעצונדען די פארזאמלונגס פלעצער פון די קאמוניסטען און סאציאליסטען, צושטערט דרוק מאשינען און ווערטפאלע לייברעריס און דאקומענטען, געשאסען קאמוניסטען. די גאנצע באפעלקערונג איז טעראריזירט און די רעגירונג שטעהט אן א זייט און קוקט. ערשט נאך א וואך פון אזעלכע פאגראמען איז קריגס צושטאנד ערקלערט געווארען אין פינף שטעדט, און נאכדעם ווי די פאשיסטי האבען ערקלערט אז זיי וועלען באפאלען דעם פארלאמענט, האט די רעגירונג אוועקגעשטעלט א וואך. עס איז קלאר פאר יעדען אז די פאקטישע רעגירער פון איטאליע זיינען אט די שווארצע באנדעס פון פאגראמשיקעס. די רעגירונג איז הילפלאז און מאכטלאז עפעס צו טאן.

די אורזאכע פון דעם איצטיגען אויסברוך איז, וואס די קאמוניסטען האבען מיט א וואך צוריק ערקלערט אן אלגעמיינעם סטרייק אלס פראטעסט געגען די סיסטעמאטישע פארפאלגונגען פון די פאשיסטי: דער סטרייק איז געווען א סיגנאל פאר די פאשיסטי ארויסצוטרעטען אפען געגען די קאמוניסטען און פארוואנדלען די גאסען אין שלאכט פעלדער. די אדמיניסטראציעס פון עטליכע שטעדט זיינען ארונטערגעווארפען געווארען און די סופער־פאטריאטען" האבען איבערגענומען די ארבייטער פון רעגירער. גענוא, מילאן און אנדערע שטעדט זיינען אין גאנצען אונטער דעם קאנטראל פון די פאשיסטי. גאבריעל ד'אנונציא, דער בארימטער איטאליענישער שרייבער, איז איינע פון די פיהרער פון דער באוועגונג.

פרעמיער פאקטא האט אפילו גערופען זיך בעטען פאר שלום, אבער מעהר ווי מילדע אויפרופען צו די פאשיסטי טוט ער ניט. דער פאבסט איז אויך פאראינטערעסירט אין פרידען, אבער ווי עס ווייזט העלפען איהם די פאטריאטישע קאטאליקען גאנץ ווייניג. אויב די ארבייטער באוועגונג איז טעראריזירט און איז איצט מאכטלאז צו ווידערשטעהן דעם אנגריף, ליידעט די רעגירונג פיל מעהר ווייל זי ווייזט זיך איצט ארויס אלס אבסאליוט מאכטלאז און אינקאמפעטענט צו האנדלען אין דער איצטיגער לאגע. די רעגירונג קען זיך זיין צופרידען מיט דער ארבייט פון די פאשיסטי, אבער עס איז א געפעהרליכער קלאפ פאר דער פרעסטיזש פון א רעגירונג ווען אן אנאפיציעלע, זעלבסטבאשטימטע באנדע נעמט אין איהרע הענט די ארבייט וועלכע באלאנגט נאר צו דער רעגירונג. עס איז גאנץ זיכער אז סוף כל סוף וועט די רעגירונג פון די פאשיסטי אנפאלע מעהר ליידען ווי די ארבייטער באוועגונג.

די פרעמיערען קאנפערענץ אין לאנדאן.

די קאנפערענץ צווישען פרעמיערען לאיד דזשארדזש און פואנקארע, וועלכע האט זיך לעצטען מאנטאג אנגעפאנגען אין לאנדאן ווערט באטראכט אלץ איינע פון די וויכטיגסטע געשעהנישען אין אייראפא. די הויפט פראגע וואס ווערט דארט פארהאנדעלט איז די אייראפעאישע חובות, דייטשע און אליאירטע. אין אנדערע ווערטער, הייסט עס, אז די פראגע איז ווי צו ראטעווען דעם אייראפעאישען עקאנאמישען און פינאנציעלען סטרוקטור פון אונטערגאנג.

עטליכע טעג פאר דעם קאנפערענץ זיינען די באציהונגען צווישען פראנקרייך און דייטשלאנד געווארען זעהר אנגעשטרענגט. דעם 15טען פון דעם מאנאט דארף דייטשלאנד צאהלען צו פראנקרייך די סומע פון צעהן מיליאן דאלאר. דייטשלאנד, ווי געוועהנליך קען די סומען ניט צאהלען, האט זי געבעטען אז פראנקרייך זאל פארגרינגערען די באדינגונגען. פרעמיער פואנקארע האט גלייך געענטפערט אז דייטשלאנד זאל זיך ניט נאריש מאכען און צאהלען איהרע חובות ווי אין די טריטים שטעהט, אז נים וועט זיך שוין פראנקרייך אן עוצה געבען. פון אזא ענטפער האט דער דייטשער מארק אנגעפאנגען זיך ווייטער יאגען אראפ צו. רייכע דייטשען וועלכע האבען געלט אין פראנצויזישע באנקען האבען גלייך ארויס גענומען זייערע געלט און ארייננעלעגט אין די באנקען פון אנדערע לענדער. און מיט א טאג שפעטער האט מאסע פואנקארע געגעבען אן ארדער צו די פראנצויזישע באנקען נים ארויסגעבען געלט צו די דייטשע דעפאזיטארס. דאס איז

שריט.

פראנקרייך האט אויך געגעבען
הערעניש ענגלאנד, אז די חובות וואס
קומט ענגלאנד מוזען אפגעווישט ווער
איידער קאנסטרוקטיווע ארבייט קען
טאן ווערען אין אייראפא. דאס מיי
אבער ניט אז פראנקרייך וואלט מוח
געווען די חובות וואס אנדערע פעלקע
קומען איהר. אויף דער אנצוהערעני
האט די ענגלישע רעגירונג געענטפער
מיט א פארמאלער נאטע צו פראנקרייך
און אנדערע אליאירטע פעלקער אזוי גו
ווי אמעריקא, אז ענגלאנד קען איצט ני
טראכטען פון אפווישען די חובות וואס
מען קומט איהר אין דער צייט ווען אמע
ריקא פאדערט אז ענגלאנד זאל צאהלע
איהרע חובות. דער אידיאלסטער
וואלט געווען, זאגט די ענגלישע נאט
ווען די חובות פון די עליים און דייטש
לאנד וואלטען אין גאנצען אפגעוויש
ווערען, און אייראפא וואלט אנגעפאנג
איהר עקאנאמישען לעבען ריין פון שו
דען. אבער אזוי ווי אמעריקא באשטעה
אויף איהרע און וויל איהרע שוועה
מיליאנען צוריק קען ענגלאנד ניט נעמ
אויף זיך דעם גאנצען יאך פון צאהל
די חובות צו אמעריקא. דער פאר בע
ז פראנקרייך און די אנדערע עליים
צאהלען, צום ווייניגסטענס דאס, וו
זי קומט אמעריקא. אויב פראנקרייך ווי
צושטימען צו א פלאן פון צאהלען אי
רע חובות וועט זי האבען אנאנד
אייסרייך פון דריקען דייטשלאנד
מעהר און מעהר.

סענאטאר באראה איז ארויס נעג
דעם פלאן אפצואווישען די חובות, ווי
ער זעהט אין דעם אנאנדער פארזוך פ
מעהר קריג. אויב די אייראפעאישע פע
קער וועלען באפרייט ווערען פון זייע
חובות, וועט מען זיי געבען מעהר פר
הייט צו פראדוצירען קריגס אמוניצ
מען קען נאר דאן ריידען פון אפוויש
די חובות, זאגט באראה, ווען זיי וועל
אננעהמען פראקטישע מיטלען פאר די
ארמאמענט.

פיפעלס רעליף קאנווענשא
אין פילאדעלפיא

אין פילע שטעדט, וואו די ברע
משעס פון פיפעלס רעליף פיהרען
זייער טעטיגקייט אין די אינטערעס
פון די מלחמה קרבנות און ארבייטע
אינסטיטוציעס, זיינען שוין פארנעקס
די וואהלען פאר דעלעגאטען פאר ד
קאנווענשאן, וועלכע די פיפעלס רעל
קאמיטע וועט אין גיכען אפהאלטען.

אין שיקאגא, פילאדעלפיא, נירה
ווען, באסטאן, ניוארק, לינן, און אנ
רע שטעדט זיינען שוין די דעלעגאט
ערוועהלט געווארען. פון די צענטר
ארבייטער ארגאניזאציעס האבען שוין
קעפ מאכערס, די בעקערס, און זא ה
טער אויך ערוועהלט זייערע דעלעגאט

די קאנווענשאן וועט שטאטפינ
דעם 2טען, 3טען און 4טען סעפטעמב
(לייבאר דעי) אין דעם לארעין האט
בראד און פערמאונט עווענ. דער
לאדעלפיער ברענטש פון פיפעלס ר
ליף טוט אלעס מעגליכעס צו מאכען
פארברייטונגען פאר דעם קאנווענש
אזוי באקוועם פאר די דעלעגאטען,
נאר מעגליך.

צוליב דעם גרויסען טאגעס ארדנ
און וויכטיגע פונקטען, וועלכע וו
דארפען פארהאנדעלט ווערען, ברע
דער קאנווענשאן פון פיפעלס רעליף
גרויסען אינטערעס צו די פילע ארבייט
ארגאניזאציעס, וועלכע זיינען פון
פאנג און אויך איצט איבערגעגעבען
אינטערעסען פון די ארבייטער ארגאני
ציעס פון יענער זייט ים.

צווישען די צענטראלע ארגאני
ציעס, וועלכע זיינען איינגעלאדען
ווערען צו שיקען דעלעגאטען געפינען
די „אינטערנעשאנאל", „אמאלגעמ
טעד", „ארב. רינג", „פועלי צי
„דזשאינט באארד פון די פאריערס
ניאן", „בעקערס יוניאן", „נאציאנא
ארבייטער פארבאנד", און אזוי ווייט

GERECHTIGKEIT
A Jewish Labor Weekly
Published every Friday by the International Ladies' Garment Workers' Union
Office: 3 West 16th St., New York, N. Y.
B. SCHLESINGER, President — S. YANOFSKY, Editor.
A. BAROFF, Sec'y-Treas. — ABRAHAM TUVIM, Business Mgr.
Subscription price paid in advance: $1.00 per year.
Vol. IV. No. 32. — New York, Friday, August 11, 1922.
Entered as Second Class matter April 16, 1920, at the Postoffice at New York, N. Y., under the act of August 24, 1912.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, Act of October 3, 1917, authorized on January 25, 1919.

פרעזידענט שלעזינגער׳ס קורצע טור אין די וועסט

א באזוך אין פילאדעלפיא.

אין דער לעצטער צייט זיינען אנגעקומען אין דזשענעראל אפיס פארלאנגען פון שיקאגא און פון קליוולאנד, פרעזידענט שלעזינגער זאל קומען אהין, אין די צושריפטען און טעלעגראמען וואס זיינען געקומען פון יענע יוניאנס איז געזאגט געווארען, אז ער זאל למען השם קומען, ווייל זיין אנוועזענהייט איז נויטיג. און ער האט געמוזט זיך ארויסלאזען אהין, כאטש ער האט געדארפט די לעצטע עטליכע טעג זיך גרייטן צו מאכען פאר דער רייזע אין יוראפ, אלס דעלעגאט פון דער אמעריקאן פעדעריישאן אוו לייבאר צום טרייד יוניאן קאנגרעס.

און ער האט אויף דער קורצער רייזע פארבראכט עטליכע, וועהר „ביזי" טעג.

ער האט פארלאזען ניו יארק א דאנערשטאג פארנאכט, נאך דעם ווי ער האט דעם טאג אין ניו יארק אדרעסירט אייניגע מיטינגען פון די קלאוקמאכער אין דעם איצטיגען סטאפעדזש. פרייטאג איז ער שוין געווען אין קליוולאנד.

דער דזשאינט באארד פון די קלאוקמאכער יוניאן אין קליוולאנד האט לעצטענס אנגענומען א באשלוס צו האבען גרויסע מעמבער מיטינגען איינמאל א מאנאט, אויף וועלכע עס זאל אפגעגעבען ווערען א באריכט פון אלע טעטיגקייטען אין דער יוניאן אין פארלויף פון דעם מאנאט. יענעם פרייטאג איז דארט אפגעהאלטען געווארען דער ערשטער מאנאטליכער מיטינג און די יוניאן האט פארלאנגט פרעזידענט שלעזינגער זאל דעם מיטינג אדרעסירען. דער מיטינג איז פארגעקומען אין דעם שעהנעם האל אין דער בילדינג פון די לאקאמאטיוו אינזשענירס און איז געווען זעהר גוט באזוכט. דער עולם האט געוואלט הערען וואס דער פרעזידענט האט צו זאגען אין דעם איצטיגען מאמענט און א גרויסע צאהל מיטגלידער זיינען געקומען צום מיטינג. דער מיטינג איז אין אלגעמיין געווען העכסט אינטערעסאנט און באלערנד.

נאטירליך, וויענדיג א טאג אין קליוולאנד האט ער שוין אויך אריינגעקוקט אין אלע ווינקעלאך פון דער יוניאן. זיך געזעהן מיט אלעם און געהאט באראטונגען מיט די אלע יוניאן באאמטע, באצאהלטע און ניט באצאהלטע, און געגעבען זיינע „סודזשעסטשאנס" וואו נאר עס איז נויטיג געווען.

שבת ביי טאג איז ער שוין געווען אין שיקאגא. די באאמטע פון דער קלאוקמאכער יוניאן אין שיקאגא האבען געוואוסט אז ער קומט אויף א גאנץ קורצער צייט און זיי האבען שוין פריהער ארראנזשירט אז שבת ביינאכט זאל זיך גלייך אנפאנגען א קאנפערענץ מיט די מאנופעקטשורער וועגען באנייען דעם טרייד אגרימענט, וועלכער איז שוין אויסגעגאנגען.

אבער דאס איז נישט געווען דער פאל. אנקומענדיג אין שיקאגא האט פרעזידענט שלעזינגער גלייך באמערקט אז עס איז דארט א שטיקעל טומעל און דאס איידער מען געהט צו א קאנפערענץ מיט די באלעבאטים דארף מען פריהער זיך דורכרעדען צווישען זיך, צו וויסען גענוי וואו עס האלט.

אמאל, ווען דער דזשאינט באארד אין שיקאגא איז באשטאנען בלויז פון קלאוקמאכער לאקאלס, איז געווען אנדערש ווי היינט. דעמאלט האבען די מיטגלידער פון די לאקאלס זיך בעסער פארשטאנען. היינט אבער איז די געשיכטע אנדערש. זינט אין דעם דזשאינט באארד איז אויך אריינגעקומען לאקאל 100, די ווייסט און סקירט מאכער יוניאן, און אויך דער ריינקאוטמאכער לאקאל פון שיקאגא, זיינען ענטשטאנען געוויסע מיספארשטענדניסען. אגב, זיינען אויך דא אין שיקאגא אביסעל פראפעסיאנעלע קאמוניסטען, וועמעס הויפט צוועק איז אנצומאכען טומעל אין די יוניאנס, וועלכע לאזען זיך ניט פון זיי פיהרען פאר׳ן נאז. און ווי זאגט מען דאס: א קאץ קען אויך אמאל עפעס קאליע מאכען. א שטיקעל טומעל האבען זיי אנגעמאכט; אביסעל צומישעניש אין די קעפ האבען זיי אריינגעבראכט.

עס איז אלזא נויטיג געווען פריהער זיך דורכרעדען צווישען זיך און דער קאנפערענץ מיט די באלעבאטים איז אפגעלייגט געווארען פאר זונטאג נאך מיטאג, און האט שפעטער ווידער געמוזט אפגעלייגט ווערען אויף ביינאכט.

אויף זונטאג אין דער פריה איז איינגערופען געווארען א מיטינג פון דזשאינט באארד, צוזאמען מיט אלע לאקאל עקזעקוטיווס. אויף דעם מיטינג זיינען ארומגערעדט געווארען די פונקטען וואס די יוניאן שלאגט פאר פאר דעם נייעם אגרימענט און עס זיינען אויך דורכגעלופטערט געווארען אנדערע פראגען, די „קריוודעס" פון איין לאקאל געגען צווייטען. דער רעזולטאט איז געווען, דאס דער מיטינג האט זיך פארצויגען ביז נאך 5 א זייגער פארנאכט. דער מיטינג, הייסט עס, האט געדויערט דעם גאנצען טאג. פרעזידענט שלעזינגער האט אויף דעם מיטינג גאנץ גענוי ארומגערעדט די לאגע און האט אריינגעבראכט אביסעל מעהר קלארקייט אין די קעפ פון מאנכע מיטגלידער פון די עקזעקוטיוועס, וועלכע האבען זיך געלאזען „אנציהען" פון די טומעל־מאכער, פון די שפאלטער פון דער ארבייטער־באוועגונג.

אלזא, ערשט 7 אוהר אווענט האט זיך אנגעהויבען דער קאנפערענץ מיט די באלעבאטים.

די שיקאגא׳ער קלאוק מאנופעקטשורער האבען זיך ניט געשעמט צו זאגען, אז זיי ווילען צוריק שטיק־ארבייט און נאך אנדערע „גוטע זאכען" פון אמאל, וועלכע זיי קאנען נים פארגעסען, פון וועלכע זיי קאנען זיך ניט אפגעוואוינען. אבער שלעזינגער, וויענדיג בראש פון דער יוניאן־קאמיטע אויף דער קאנפערענץ, האט געענטפערט מיט א גרויסען ניין! ער האט זיי גלייך געגעבען צו פארשטעהן, אז וועגען אזעלכע זאכען, וויל די יוניאן מיט זיי אפילו ניט רעדען. ער האט אנגעוויזען, דאס עס זיינען דא וויכטיגערע זאכען וועגען וועלכע מען דארף און מען מוז רעדען און ער האט טאקע גלייך פארגעלייגט פאר זיי די טענות פון דער יוניאן; ער האט פאר זיי קלאר געמאכט אונטער וועלכע באדינגונגען די יוניאן קאן מיט זיי שליסען אן אגרימענט, און אונטער וועלכע נים.

מאנטאג ביי טאג איז פארגעקומען א צווייטע קאנפערענץ, אבער צו קיין באשטימטען רעזולטאט איז מען נים געקומען. די פארטרעטער פון די באלעבאטים האבען געזאגט, אויסהערענדיג אלע טענות פון דער יוניאן, דאס זיי וועלען קירצליך לאזען וויסען זייער באשלוס, און דערביי איז עס דערווייל געבליבען.

דינסטאג אין דער פריה האט שלעזינגער געדארפט זיין אין טאלידא, אהייא, און ער איז מאנטאג אווענט אפגעפאהרען פון שיקאגא.

* * *

מיט טאלידא איז פארבונדען א גאנצע געשיכטע און זעהר א אינטערעסאנטע געשיכטע. עס איז אן אינדזשאנקשאן, וואס מישט אויף א ניי בלאט אין דער געשיכטע פון טרייד יוניאן קאמפען אין אמעריקא.

אין טאלידא איז פאראן א גרויסע קלאוק פירמע אונטער׳ן נאמען קאהן, פרידלענדער און מארטין. אין צייט פון מלחמה, ווען די קלאוקמאכער פון אומעטום האבען אפגעשאפט שטיק־ארבייט, האבען דאס אויך געטאן די ארבייטער פון דיזער פירמע.

מיט עטליכע מאנאטען צוריק האט די פירמע געגעבען אן „אולטימאטום" צו איהרע ארבייטער: ענטוועדער זיי ארבייטען ווידער פון שטיק אדער זיי ווערען אויסגעשלאסען פון שאפ. די ארבייטער האבען פון שטיק נים געוואלט ארבייטען און די פירמע האט געהאלטען ווארט, זי האט זיי אלע אויסגעשלאסען.

האט די יוניאן אויף דעם געענטפערט מיט א סטרייק און מען האט גענומען היטען, וואוהין די פירמע שיקט ארויס מאכען איהרע ארדערס.

דער סטרייק געגען דער פירמע האט זיך פארצויגען. ווי נאר די יוניאן האט אויסגעפונען וואו עס ווערט געמאכט ארבייט פאר דער פירמע איז דער שאפ באלד אפגעשטעלט געווארען, אבער דאך, אין דער שטיל, האט די פירמע ערגעץ איהר ארבייט געמאכט, נאטירליך, מיט א סך שוועריגקייטען, און דאס האט איהר אפגעקאסט שווערע טויזענטער.

אבער די הויפט שוועריגקייטען האט די פירמע געהאט אין ניו יארק, וואו זי האט געעפענט א ספעציעלען אפיס און האט געזוכט דא צו מאכען איהר ארבייט אין די היגע יוניאן שעפער, און דוקא פון וואך. ביי איהר אין שאפ האט זיך איהר ניט „געלוינט" צו מאכען די ארבייט פון וואך, דא אבער האט זיך איהר אלץ געלוינט, אבי צו באקומען די ארבייט געמאכט און אויסצוהונגערן איהרע ארבייטער.

האט איהר די יוניאן אין דעם געשטערט, מען האט ניט געלאזען מאכען אין די היגע שעפער די ארבייט פאר דער פירמע, וועלכע איז געווען אין סטרייק און דיזע פירמע האט זיך געווענדעט אין קארט נאך אן אינדזשאנקשאן געגען דער קלאוקמאכער יוניאן אין טאלידא און געגען אונזער גאנצער אינטערנעשאנאל, פארלאנגענדיג „רעמעדזשעס" אויף דעם גרונד, דאס מען „שטערט איהר די ביזנעס". און א דזשאדזש, הערענדיג ווי דער לאיער פאר דער פירמע האט געוויינט פאר איהם, אז די יוניאן „פארפאלגט" אזא אנשטענדיגע פירמע, וועלכע קעמפט פאר „דעמאקראטיע" אין שאפ, פאר די „אמעריקאן פלאן", דאס הייסט, שטיק־ארבייט, וואו יעדער ארבייטער איז „פריי" צו ארבייטען וויפיל שטונדען א טאג ער וויל נאר, — האט דער דזשאדזש ארויסגעגעבען דער פירמע אן אינדזשאנקשאן, אויפפאדערנדיג אונזער אינטערנעשאנאל צו „לאזען די פירמע צורוה", איהר מעהר „ניט פארפאלגען" מיט קיין סטרייקס און נאך אזעלכע נארישקייטען.

אבער ווי אזוי וואלט א סטרייק געקאנט אמאל געוואונען ווערען, ווען די יוניאן זאל לאזען א פירמע אין סטרייק מאכען איהר ארבייט פראנק און פריי, וואו נאר זי וויל? וועגען דעם האט דער דזשאדזש ניט א טראכט געטאן און אונזער אינטערנעשאנאל פייט די קייס אומצוווארפען די ענטשיידונג פון יענעם ריכטער. אין יענעם דינסטאג איז עס אין טאלידא פארגעקומען א „העהירינג" פון דער קייס, און פרעזידענט שלעזינגער האט דארט זיך געטראפען מיט גענ. מאריס הילקוויט, דער לאיער פאר אונזער יוניאן.

און עס איז דארט געווען אין קארט זעהר א שעהנער ספעקטאקעל.

די פירמע קאהן, פרידלענדער און מארטין האט אונזער יוניאן אנגעקלאגט אין „קאנספיראציע" אז מען „פארפאלגט איהר", נעבעך, „אומזיסט און אומנישט". האט גענ. הילקוויט דארט באוויזען ווי לעכערליך עס איז די קלאגע.

גענ. הילקוויט האט גענומען אין קארט אייניגע ארבייטער, געוועזענע יוניאן לייט, וועלכע ארבייטען איצט ביי דער פירמע פון שטיק, און ארבייטען מיט 5 און 6 ארויסהעלפערס, וועלכע זיי צאהלען א גאנץ קלעגליכען פרייז. און אט די איינסייד קאנטראקטארס, א געוויסער ריינשטיין, א צווייטער מיט׳ן נאמען בליטצער, און נאך אנדערע, האבען געמאכט אויף אלעמען אין קארט א גאנץ קלעגליכען איינדרוק.

פון איינעם פון די חברה־לייט, וועלכע זיינען איצט בלינדע ווערקצייג אין די הענד פון דער פירמע, האט דער לאיער פון דער יוניאן ארויסגעקראגען, בעת ער איז געווען אויפ׳ן „וויטנעס סטענד", א פאר זעהר פיינע ענטפערס, וועלכע האבען קלאר באוויזען, וועלכע „פרייהייט" און „מענשליכקייט" די פירמע האט איינגעפיהרט זינט מען ארבייט דארט ווידער פון שטיק.

אויף דער פראגע פון הילקוויט, צו ער וואלט געוואלט אז די יוניאן זאל דעם שאפ ווידער ארגאניזירען, האט דער חברה מאן געענטפערט: ניין!

— ווארום, — פרעגט איהם גענ. הילקוויט, — אייך געהט עס איצט אזוי גוט?

— נים שלעכט, — ענטפערט ער.

— איהר ארבייט דאך איצט 48 שטונדען א וואך און פריהער האט איהר געארבייט 44 שטונדען א וואך.

— נו, איז וואס — ענטפערט דער חברה־מאן — ארבייט מען א פאר שטונדען מעהר!

גענ. הילקוויט האט באוויזען, דאס ווען דער חברה־מאן איז געווען א יוניאן מאן האט ער פארדינט אין דעם שאפ 75 דאלאר א וואך און געארבייט 44 שטונדען. ווערענד היינט, ווען ער ארבייט מיט זיינע ארויסהעלפער, נעמט ער אפ א וואך שכירות $121.85. פון דער סומע צאהלט ער אוועק זיינע ארבייטער 72 דאלאר. בלייבט איהם, הייסט עס, 42 דאלאר מיט 85 סענט.

גענ. הילקוויט האט מיט דעם באוויזען, דאס מיט׳ן איינפיהרען צוריק שטיק־ארבייט האט די פירמע ארונטערגעריקט די לעבענס־סטענדערדס פון די ארבייטער און דאס די יוניאן איז אזוי ארום בארעכטיגט צו פיהרען א קאמף געגען דער פירמע, און דאס אין דעם איז ניטא קיין קאנספיראציע.

דערווייל קאן מען נאך באשטימט נים זאגען, וואס עס וועט זיין דער אויסגאנג פון דער קייס.

פאהרענדיג פון טאלידא האט זיך שלעזינגער אפגעשטעלט פאר אייניגע טעג אין פילאדעלפיא, וואו עס זיינען לעצטענס אנגעגאנגען אונטערהאנדלונגען מיט די קלאוקמאנופעקטשורער, וועגען באנייען דעם אגרימענט.

אין פילאדעלפיא זיינען ביידע צדדים שוין געקומען צו אן אייניגונג. אבער אויך דארטען זיינען איצט אויפ׳ן טאגעס־ארדנונג די „קארפארייטשאן" שעפער, — דאס הייסט, ווי אזוי פון זיי פטור צו ווערען.

לעצטען דאנערשטאג אווענט, דעם 3טען אויגוסט, האט די קלאוקמאכער יוניאן פון פילאדעלפיא איינגערופען א גרויסען מעמבער־מיטינג אין ארטיש סט. טעאטער, וואו די פראגע איז גאנץ גענוי ארומגערעדט געווארען. פרעזידענט שלעזינגער האט אדרעסירט דעם מיטינג און דער גרויסער עולם אין טעאטער האט זיך איינגעהערט גאנץ אויפמערקזאם צו יעדען ווארט.

דער מיטינג איז אויך אדרעסירט געווארען פון ברודער מאקס אמדור, דער מענעדזשער פון דער יוניאן.

מיט ענטוזיאזם האט דער מיטינג באשלאסען צו נעהמען זיך אויסראמען די „קארפארייטשאן" שעפער, און דאס זאל געטאן ווערען ביי דער ערשטער געלעגענהייט, ווען די אומשטענדען וועלען זיין גינסטיג פאר אזא אפעראציע.

שבת ביינאכט האט די פילאדעלפיער ארבייטער באוועגונג געגעבען שלעזינגער׳ן אן אפשייד־באנקעט, פאר זיין אפפאהרען אין יוראפ, און אזוי ארום איז פילאדעלפיע פארלאזען דעם וועג ניו יארק.

א. ר.

ערשטער בראנטש פון אינטערנעשאנאל ארגאניזאציאנס־דעפארטמענט.

(שלוס פון זייט 1).

דער הויפט אפיס פון דעם „אינטערנעשאנאל איסטערן ארגאניזאציאנס דעפארטמענט" געפינט זיך אין דער אינטערנעשאנאל בילדינג, נומ. 3 וועסט 16טע סטריט, נ. י., מיט בראנטש אפיסעס אין די שטעטלאך ארום ניו יארק, ווי פאלגט: אין דזשוירזי סיטי, אין נוארק, ניו דזש.; אין העקענסעק, ניו דזש.; אין לאנג בראנטש, נ. דזש.; און אין ספרינג וואלי, ניו יארק, און אין סויט נארפאלק, קאנעקטיקוט.

אין דעם מאמענט גיט דער דעפארטמענט זיך אכמייסטען אפ מיט די קלאוקשעפער אין די דערמאנטע שטעטלאך ארום ניו יארק, אין צוזאמענהאנג מיט דעם סטרייק אין „סטאפעדזש" אין ניו יארק. מאנכע פון די ניו יארקער קלאוק הייזער האבען אויך שאפעס אין די פריהער דערמאנטע שטעטלאך, און מען האט, פארשטעהט זיך, אויך יענע שעפער געדארפט אפשטעלען. דיזע ארבייט ווערט געטאן בשותפות מיט׳ן דזשאינט באארד פון די קלאוקמאכער יוניאן. דער דזשאינט באארד האט באשטימט צעהן ארגאנייזער און זיי אריינגעשיקט אין דעם דעפארטמענט, וואו זיי טוען גוטע ארבייט אין באצוג דעם קלאוק „סטאפעדזש". אין די אלע דערמאנטע שטעטלאך זיינען דא קלאוק שעפער אין סטרייק.

דער „איסטערן ארגאניזאציאנס־דעפארטמענט וועט אין גיכען איינשטעלען גרעסערע בראנטש אפיסעס אין פילאדעלפיא, באלטימאר און באסטאן, פון וועלכע עס וועט אנגעפיהרט ווערען די ארגאניזאציאנס־ארבייט אין יענע געגענדען.

א אינטערעסאנטע פאסירונג אין בעיאן, ניו דזש.

א אינטערעסאנטע פאסירונג איז לעצטענס פארגעקומען אין בעיאן, ניו דזש.

אין בעיאן זיינען דא אייניגע ווייסט און דרעס שעפער, וועלכע די אינטערנעשאנאל האט שוין פריהער געפרופט ארגאניזירען. און אין יענער צייט זיינען די ווייזשעס פון די ארבייטער אביסעל געהעכערט געווארען. שפעטער צו האבען די באלעבאטים פון יענע שעפער ווידער גענומען שינדען די הויט פון די ארבייטער און זיי האבען געמוזט ליידען. איצט אבער, ווי נאר די ארבייטער פון יענע שעפער, די מערהסטע מיידלאך, האבען דערהערט אז די אינטערנעשאנאל איז ווידער דא זיי צו העלפען, האבען זיי פשוט ר ע וו א ל ט י ר ט. זיי האבען פארלאזען די שעפער און אפעלירען צו דער יוניאן, מען זאל זיי העלפען, מען זאל זיי ארונטערנעהמען, מען זאל זיי שטעלען אונטער׳ן שוץ פון אונזער אינטערנעשאנאל.

דיזע פאסירונג גיט צו מוט דעם ארגאניזאציאנס דעפארטמענט זיך גלייך צו נעמען טיכטיג צו דער ארבייט. דאס ווייזט אז די ארבייטער וואס שקלאפען אין די סקעב־שעפער זיינען גרייט פאר דעם רוף פון דער יוניאן זיך צו ארגאניזירען. בעיאן איז געוויס נישט די איינציגע שטעטעל וואו די ליידיס גארמענט ווארקערס ווערען אזוי שרעקליך עקספלואטירט און אויך דארט ווילען די ארבייטער רעוואלטירען און פארלאנגען צו ווערען ארגאניזירט. מען קאן, אלזא, ערווארטען ערפאלג אין דער ארבייט אין דער נאהענטער צוקונפט.

...ארש און האט נים אויפגעגעבען זיין האפנונג אויף בעסערע צייטען סיי פאר דער גאנצער וועלט און סיי פאר דעם אידישען פאלק, דארף איצט זיך באנוצען מיט דער איבערגעוועהנליכער געלעגענהייט אנצושליסען זיך אן דער פועלי ציון פארטיי. דורך דעם וועט ער העלפען די אידישע ארבייטער־מאסען אויפהויבען זייער נאציאנאלען און סאציאלען מצב אין אמעריקא, אויפבויען פאזיציעס פאר דער אידישער ארבייטערשאפט אין ארץ ישראל, און אין דער זעלבער צייט נעמען אן אקטיוון אנטייל אין דער ארגאניזירונג פון דער פאליטישער מאכט פון דער אמעריקאנער ארבייטערשאפט, וועלכע וועט זיין ביכלת צו באקעמפען די קאפיטאליסטישע רעאקציע און איבערנעמען די פראדוקציאנס־מיטלען פאר די נוצען פאר דעם גאנצען אמעריקאנעם ארבייטענדען פאלק.

אידישע ארבייטער פון אמעריקא! מיר רופען אייך אין די רייהען פון אונזער פארטיי!

צ. ק. פון דער אידישער סאציאליסטישער ארבייטער פארטיי פועלי ציון פון אמעריקא.

אונזער עדיוקיישאנאל דעפארטמענט

די קורסען פאַר דעם נעקסטען סיזאָן

מיר האָבען שוין פאַרטיג א „ביקעט“ אין וועלכען עס ווערט אנאָנסירט די קורסען אין אונזערע יוניטי סענטערס, אין אין דעם ארבייטער אוניווערזיטעט פאר דעם קומענדען סיזאָן. די קורסען זיינען פאַר יידען און וועלען זיין פון גרויס אינטערעס פאר אונזערע מיטגלידער.

אָט איז א אויסצוג פון דעם „בוקלעט“, וועלכער רעדט פאר זיך אליין.

1. די געשיכטע פון דער אמעריקאנער ארבייטער באוועגונג
2. די ארבייטער-באוועגונג אין ענגלאנד און פראנקרייך
3. צייט-פראָבלעמען און שטרעמונגען אין דער ארבייטער-באוועגונג
4. די ענטוויקלונג פון אינדוסטריע
5. די עקאָנאָמיע פון דער היינטיגער געזעלשאפט
6. צוגרייטען רעדנער פאר דער ארבייטער-באוועגונג
7. לעקציעס ביי די לאָקאל מיטינגען

רעדזשיסטרירט זיך גלייך פאר די יוניטי סענטערס.

אונזער ציעל

די ארבייט פון עדיוקיישאנאל דעפארטמענט פון דער א. ל. ג. וו. י. איז באזירט אויף דעם באוואוסטזיין, דאס די ציעלען און די שטרעבונגען פון די ארבייטער קאָנען פארווירקליכט ווערען דורך זייערע אייגענע אנשטרענגונגען אויפ'ן עדיוקיישאנאל געביט, אזוי גוט ווי אויפ'ן עקאָנאָמישען געביט. די אָרגאַניזאַציאָן גיט זיי די מאכט; בילדונג מאכט זיי פעהיג ווי מיט דער מאכט זיך אמבעסטען צו באַנוצען.

די קורסען וואָס ווערען געגעבען פון עדיוקיישאנאל דעפארטמענט באַצוועקען דורכצופיהרען דיזען ציל. אין דער צייט וואָס מאנכע פון די קורסען וועלען צופרידענשטעלען די אינטעלעקטועלע באדערפנישען פון די ארבייטער, ווערט אָבער געלעגט די גרעסטע געוויכט צו געבען זיי א בילדונג פון א פראקטישען ווערט.

די פראָבלעמען פון דער ארבייטער-באוועגונג ווערען אנאליזירט און קלאָר געמאכט דורכ'ן שטודירען די אלגעמיינע פרינציפען, אויף וועלכע זיי זיינען באזירט. מיר האָפען דורך דעם ארויסצורופען נייע ענערגיע, מעהר ערפאהרונג און קראפט, וואָס זאָל זיין לטובה פון אונזער אינטערנעשאָנאל יוניאָן, און די גאנצע ארבייטער-באוועגונג אין אמעריקא. אויף דעם וועג קאָנען אונזערע מיטגלידער דערגרייכען דעם צוועק, מיט דער האָפנונג צו פיהרען א שעהנערען, בעסערען און גליקליכערען לעבען.

אינטערנעשאָנאל ליידיס גארמענט וואָרקערס יוניאָן

עדיוקיישאָנאל דעפארטמענט

1922—1923

ספּעציעלע אָפּטיילונג

קורסען וואָס וועלען געגעבען ווערען אין ענגליש, אידיש און איטאליעניש, און אין רוסיש, פאר געוויסע גרופען מיטגלידער אין פארשיידענע פלעצער, לויט דער באַגוועמליכקייט פון די באזוכער.

די ספּעציעלע קורסען זיינען באזונדערס וויכטיג פאר יענע מיטגלידער פון דער אינטערנעשאָנאל, וואָס שטרעבען צו פארנעהמען פאראנטוואָרטליכע פּאָזיציעס אין דער אָרגאַניזאַציע, ווי שאפ-טשערליים, מיטגלידער פון עקזעקוטיוו באארדס און פון פרייז-קאָמיטעס. דער קאָמפּליצירטער כאראקטער פון דער מאָדערנער אינדוסטריע פאָדערט פון אזעלכע פערזאָנען מעהר ווי די געוועהנליכע מאָס אינפאָרמאציע וועגען פראגען וואָס אינטערעסירען די ארבייטער. די קורסען, וואָס זיינען אויבען באשריבען געוואָרען, וועלען געבען די אינפאָרמאציע און ערפאהרונג, וואָס וועלען פארגרעסערען די נוצליכקייט פון די מיטגלידער פאר דער אינטערנעשאָנאל און פאר דער ארבייטער-באוועגונג.

אין די ראַזינע דיסקוסיעס וועט דער לעהרער האָבען די הילף פון קאָמפּעטענטע יוניאָן-באאמטע, וועלכע וועלען באטראכטען די פארשידענע פאָרמען פון א פראקטישען שטאנדפונקט.

אויסער דעם וועט אין יעדען קורס אָפּגעגעבען ווערען פיל אויפמערקזאמקייט צו די פּראָבלעמען און מעטאָדען פון די ארבייטער אין שטאָל, קוילען, אייזענבאהן און אנדערע אינדוסטריען.

די פאָלגענדע ספּעציעלע קורסען וועלען געגעבען ווערען אין אידיש:

1. די טרייד-יוניאָן באוועגונג.

1. די געשיכטע פון דער אמעריקאנער ארבייטער באוועגונג — מאקס לעווין.

די אויפגאַבע פון דער סעריע איז צו שטודירען די געשיכטע און טענדענץ פון דער אמעריקאנער ארבייטער-באוועגונג; צו באַקענען דעם צוהערער מיט די מעהר וויכטיגע אמעריקאנער יוניאָנס און ספּעציעל מיט די אויפגאַבען, ציעלען, מעטאָדען און פאָרמען פון אָרגאַניזאַציאָן פון אונזער א. ל. ג. וו. י.; צו דער זעלבער צייט באַקענען דעם צוהערער מיט די הויפּט-פּרינציפּען פון דער ארבייטער-באוועגונג אין אלגעמיין.

2. די ארבייטער-באוועגונג אין ענגלאנד און פראנקרייך — — מאקס לעווין.

דער אָבזיכט פון דער סעריע איז צו באַקענען דעם צוהערער מיט די מעהר וויכטיגע שטאַנדפּונקטען פון דער ארבייטער-באוועגונג אין ענגלאנד און פראנקרייך.

3. צייט-פראָבלעמען און שטרעמונגען אין דער ארבייטער-באוועגונג.

יעדע פראגע וועט באַלויכטען ווערען מיט פאַקטען און פאַסירונגען, וואָס קומען איצט פאָר-טעגליך פאַר אין דער וועלט פון קאפּיטאל און ארבייט.
(וועט באהאַנדעלט ווערען פון איינעגע לעהרער)

4. די אנטוויקלונג פון אינדוסטריע.

ווי אַזוי די היים פון דעם בעל-מלאכה, וואו ער און זיין פאַמיליע האָבען געארבייט, האָט זיך פאַרוואַנדעלט אין א מאָדערנעם שאַפּ.

5. די עקאָנאָמיע פון דער היינטיגער געזעלשאפט — — — — מאקס לעווין.

די אויפגאַבע פון דער סעריע איז צו באַקאַנען דעם צוהערער מיט די וויכטיגע פּרינציפּען, אויף וועלכע די אינדוסטריעלע סיסטעמע ווערט געשטיצט; די ווירקונג וואָס זי האָט אויף דעם געבוי פון דער גאַנצער געזעלשאַפט בכלל און אויף דעם ארבייטער-קלאַס בפרט.

6. צוגרייטען רעדנער פאר דער ארבייטער-באוועגונג.

אין דעם קורס וועלען געקליבענע מיטגלידער פון דער אינטערנעשאָנאל קריגען אונטערריכט אין איבונג אין דער קונסט פון אָרגאַניזירען זייערע געדאַנקען און אינפאָרמאציע און קענען קלאָר און איבערצייגענד רעדען איבער ארבייטער-פּראָבלעמען.

7. לעקציעס ביי די לאָקאל מיטינגען.

קורצע לעקציעס וואָס וועלען געהאַלטען ווערען פון פּראָמינענטע רעדנער ביי די ביזנעס-מיטינגען פון די לאָקאלס איבער עקאָנאָמישע און ארבייטער-פּראָבלעמען, ווי אויך איבער היגיענע.

נאָך אינפאָרמאציע ווענדעט זיך אין אָפיס פון אייער לאָקאל יוניאָן אדער אין אָפיס פון דער אינטערנעשאָנאל ליידיס גארמענט וואָרקערס יוניאָן עדיוקיישאָנאל דעפּארטמענט, 3 וועסט 16טע סטריט. טעלעפאָן טשעלסי 2148.

א אינטערעסאנטער בריף פון פראָפעסאָר בירד

אין אונזער עדיוקיישאָנאל דעפּארטמענט איז לעצטענס אנגעקומען אן אינטערעסאנטער בריף פון פראָפעסאָר טשארלס א. בירד, וועלכען מ'איז לחוץ איבערצוגעבען פאר די לעזער. דער בריף איז אדרעסירט צו שוועסטער פאַניא מ. כאַהן, די עקזעקוטיוו סעקרעטערי פון אונזער עדיוקיישאָנאל דעפּארטמענט און ער לעזט זיך ווי פאָלגט:

„עס טוט מיר לייד, וואָס צוליב מיין רייזע נאָך יאפּאַן קאָן איך ניט אננעהמען אייער איינלאַדונג צו זיין מיט אייך אויף דעם מיטינג פון אייער נייערוועהלטער עדיוקיישאָנאל קאָמיטע. איך פארלאנג פון אייך איהר זאָלט דער קאָמיטע איבער־געבען מיינע בעסטע ווינשע פאר אן ערפאָלגרייכען יאָהר.

די קאָמיטע האָט צו טאָן א גאַנץ וויכטיגע ארבייט, וועלכע ווערט נאָך אלץ ניט אין אמעריקא גענוג אָפּגעשאַצט. וועלכען אויפזעהן עס זאָל ניט האָבען די היינטיגע געזעלשאַפט, איינס איז קלאָר: עס וועט זיך פאָדערן א אינטעליגענץ און וויסען, איהר צו מאכען פאר אן ערפאָלג.

ניט אנטערשטיצענדיג אין קיין פאַל די רעגולערע פונקציעס פון די טרייד יוניאָנס, פיהל איך, דאס די עדיוקיישאָנאל טעטיגקייט איז פונקט אזוי וויכטיג ווי אנדערע טעטיגקייטען. דערפאר ווייל [illegible] וויין צופרידען צו הערען, דאס די מיטגלידער פון אייער קאָמיטע האָבען גענומען [illegible] וואָס ווי קאָנען צו מאַכען די עדיוקיישאָנאל ארבייט אין אייער יוניאָן פאר ערפאָלג. אויב די מיטעל-קלאַסען [illegible] אויסגעבען מיליאָנען פאר עדיוקיישאָנאל צוועקען, זיכער די ארבייטער נעפינען [illegible] נויטיג אויף דעם אויסצוגעבען הונדערטער.

איבערגעגעבענער אייערער,
טשארלס א. בירד.“

אויפרוף פון דער אידישער סאָציאליסטישער ארבייטער פּאַרטיי פּועלי ציון

חברים אידישע ארבייטער:

א וויכטיגע פּאָליטישע פּאַסירונג פאר דער גאַנצער אמעריקאנער ארבייטער־שאַפט איז געשעהן אין דער שטאָדט ניו־יאָרק.

פאַרטרעטער פון גרויסע יוניאָנס, פון דער פאַרמער לייבאָר פּאַרטי, פון דער סאָציאליסטישער פּאַרטיי און פון די פּועלי ציון האָבען זיך צוזאַמען געטראָפען שבת, דעם 15טען יולי, און דאָרטען געלייגט דעם גרונדשטיין פאַר אן אמעריקאנער פּאָליטישער ארבייטער פּאַרטיי, וועלכע זאָל אָרגאַניזירען, פאַרטרעטען און פאַרטיידיגען די אינטערעסען פון די ארבייטענדע מאַסען אין אמעריקא.

אין דעם גרויסען ווירוואַר, וואָס די וועלט-מלחמה האָט נאָך זיך איבערגע־לאָזען אין די רייהען פון דער אלוועלט־ליכער ארבייטערשאַפט; ווען אנשטאָט איינינקייט האָט זיך אין די ארבייטער רייהען אריינגעריסען א שטראָם פון גיפט, אז א ברודער האָט א ברודער ניט דערקאַנט; ווען די ארבייטערשאַפט פון דער גאַנצער וועלט ליגט קראַפטלאָז, צו־שניטען אויף עטליכע צווישען-זיך-קעמ־פענדיגע טיילען, — אין אזא צייט האָבען זיך באַגעגנט פאַרשטעהער פון פאַרשיי־דענע טיילען פון דער אמעריקאנער אר־בייטערשאַפט און האָבען גענומען זוכען וואָס ווי פאַראייניגט.

ווי האָבען זיך געפרעגט: וואָס איז די וויכטיגסטע פּאָליטישע אויפגאַבע היינט צו טאָג פאַר דער אמעריקאנער ארבייטערשאַפט? אויף וועלכען אופן קאָן די אמעריקאנער ארבייטערשאַפט, וועלכע שטעלט מיט זיך פאַר אזא באַדייַ־טענדען כח אויף דעם עקאָנאָמישען גע־ביט, דיזען כח איהרען אויך אויף דער פּאָליטישער ארענא ארויסברייינגען?

פאַר די אויגען פון די באוואוסט־זיניגע טיילען פון דער אמעריקאנער אר־בייטערשאַפט שטעהט בולט דער גרויסער פּאָליטישער כח, וואָס די ארבייטער פון גרויס בריטאַניא האָבען זיך ערוואָרבען דורך דער בריטיש לייבאָר פּאַרטי; און די אמעריקאנער ארבייטערשאַפט האָט זיך צום ערשטען מאָל ערנסט פאַר־טראַכט: פאַרוואָס איז איהר ניט געלונ־גען צו פאַרנעמען אזא באַדייטענדען פּלאַץ אין דער פּאָליטיק פון לאַנד?

סיי די אויסגעשפּראָכענע סאָציא־ליסטישע עלעמענטען, סיי יענע עלעמענ־טען, וועלכע זיינען נאָך ניט גרייט אויפ־צונעמען דעם גאַנצען סאָציאליסטישען געדאַנק, האָבען געמוזט קומען צום שלוס, אז דער וועג צום גרויסען פּאָליטישען קאַמף פון אלע יענע ארבייטער וועלכע האָבען זיך אָפּגעשאַקעלט פון דער אלטער טאַקטיק צו באַשטראָפען פיינד און פאַר־גיטיגען פריינט פון פרעמדע פּאַרטייען, ליגט נאָר אין דער אויפבוי פון א זעלבסט־שטענדיגען פּאָליטישען כח.

א זעלבסטשטענדיגער פּאָליטישער כח, אויפגעבויט פון יענע ארבייטענדע עלעמענטען, וועלכע ווילען זיך ניט נאָכ־שלעפּען ניט נאָך די אויסגעשפּראָכענע אלטע קאַפּיטאַליסטישע פּאַרטייען, און אויך ניט נאָך די פון צייט צו צייט אויפ־בליצענדע רעפאָרמיסטישע, פּראָגרעסיווע, אדער אפילו ראַדיקאַלע פּאָליטישע קער־פּערשאַפטען. דיזע אלע ארבייטענדע כחות זאָלען זיך פאָרמירען אין פאָרמאַ־נענטער, זעלבסטשטענדיגער ארבייטער פּאַרטיי.

א זעלבסטשטענדיגער פּאָליטישער כח, וואָס זאָל אין זיך איינשליסען אלע ארבייטער-אָרגאַניזאַציאָנען, וואָס נעמען אָן דעם פּרינציפּ פון זעלבסטשטענדיגער ארבייטער פּאָליטיק, איבערלאָזענדיג פאַר יעדער באַזונדערער ארבייטער-אָרגאַניזאַ־ציע דאָס רעכט צו פיהרען איהרע אנדער־ע ארבייטען לויט איהר אייגענעם ווע־לען, אזוי לאַנג ווי עס נעהמט ניט להיפּך דעם פּרינציפּ פון זעלבסטשטענדיגער ארבייטער פּאָליטיק.

דאָס איז דער ענטפער, וואָס די קאָנ־פערענץ האָט, אין נאָמען פון א באַדיי־טענדען טייל פון דער אמעריקאנער אר־בייטערשאַפט, געגעבען שבת, דעם 15טען יולי, אין ניו יאָרק.

דער ערשטער שריט אַרף דיזען וועג איז, אלזאָ, געמאַכט געוואָרען. עהנליכע קאָנפערענצען ווערען געפּלאַנט איבער גאַנצען לאַנד, און יעדער באוואוסטזיני־גער ארבייטער, וועלכער וויל מאַכען אן ענדע צו דער פּאָליטישער מאַכטלאָזיג־קייט פון דער אמעריקאנער ארבייטער־שאַפט, וועט זיך סוף כל סוף מוזען אָנ־שליסען אָן דער נייער אמעריקאנער לייִ־באָר פּאַרטי, דורך איינע פון די אויס־נאָמע קערפּערשאַפטען, וואָס וועלען צו־זאַמענשטעלען די נייע ארבייטער פּאַר־טיי.

ניט ווייניגער ווי אין דער אלגעמיי־נער ארבייטער וועלט, איז אויך אין דער אידישער ארבייטער וועלט גרויס די פאַר־ווירונג. יעדער ערנסטער אידישער אר־בייטער זוכט אוועג ווי אזוי פון דיזער פאַרווירונג ארויסצוקריכען און צוריק צו קומען צו א קלאָרער פאַרשטענדניס אר־בער די פּאָליטישע פראַגען, וואָס ריהרען איהם אָן סיי ווי אן ארבייטער און סיי ווי א איד.

אויך אין אונזער אידישער ארבייטער וועלט מוז נעמען א סוף צו דער ווירוואַר, די נייע פּאַרטיי גיט די מעגליכקייט פאַר דעם פאָלקסאָמענעם פרייען אויסדרוק פאַר דער אידישער ארבייטערשאַפט אין אלע פראַגען, וועלכע באַריהרען איהר ווי א אידישע ארבייטערשאַפט, אין דער זעלבער צייט זי אויך ווערען א גלייך־באַרעכטיגטער טייל פון דער נייער גרויסער אמעריקאנער ארבייטער פּאַרטיי.

די אידישע סאָציאליסטישע ארבייטער פּאַרטיי פּועלי ציון האָט זיך באַטייליגט אין דער ניו־יאָרקער קאָנפערענץ און איז פאַרטראָטען אין דער נייער וועהלטער עקזעקוטיווע פון דער אמעריקאנער לייבאָר פּאַרטי. די אמעריקאנער פּועלי ציון זיינען דערמיט ארויף אויף דעם זעלבען וועג ווי אונזער אלוועלטליכע באַוועגונג, וועלכע איז אַנגעשלאָסען צו דעם ווינער סאָציאליסטישען אינטערנאַציאָנאַל. און ווי אונזער ברודער־פּאַרטיי אין ענגלאַנד, וועלכע איז א טייל פון דער בריטיש לייבאָר פּאַרטי, די פּועלי ציון פון אמעריקא זעהן אין דער נייער פּאַרטיי א וויכטיגען שריט אויף דעם וועג וואָס דאַרף פיהרען דערצו, אז די ארבייטערשאַפט פון אמעריקא זאָל זיין גרייט צו יענעם טאָג, ווען זי וועט געדרונגען ווערען איבערצונעמען אויף זיך די פאַרוואַלטונג פון אמעריקא און איבער־בויען זי אויף סאָציאַליסטישע יסודות.

מיר רופען דאַריבער צו די אידישע ארבייטער פון אמעריקא אן ענדע צו מאַכען צו דער פּאָליטישער גלייכגילטיגקייט וואָס האָט א גרויסען טייל פון איהר ארומגעכאַפּט. מיר מוזען צוריק פּאָלי־טיש אַקטיוו ווערען. מיר קאָנען איצט ווערען פּאָליטיש אַקטיוו ווי א טייל פון דער אמעריקאנער ארבייטער פּאַרטיי, אויפהאַלטענדיג אין פולען מאָס אונזער אייגענע ארבייט צו באַפרייען דאָס אידישע פאָלק פון זיינע ספּעציעלע ליידען. מיר קאָנען איצט אָרגאַניזירען מחנות אידישע ארבייטער, וועלכע זאָלען זיין אין און דער זעלבער צייט ערפילען זייער פליכט ווי ארבייטער פון אמעריקא און ווי קינדער פון דעם אידישען פאָלק.

און יעדער אידישער ארבייטער, וועל־כער איז ניט אריינגעפאַלען אין תהום [illegible]

...און מענטשליכע באקוועמליכקייטען זיינען איינגע-
ארדנט פאר פרויען און קינדער.
די [illegible] הויז איז א זעהר פריילעכע [illegible]
[illegible] אין דער זומער צייט זעהר א
[illegible] לעבען דער הויפט-בילדינג איז פאראן
א גרויסער קאנצערט-זאל. דארט ווערט כמעט
יעדען אבענד ארגאניזירט א דענס, א קאנצערט
אדער אן אנדער אונטערהאלטונג. דארט פארברענגען
יונגע פאר [illegible] ביז שפעט אין אוונט. ארום דער
הויפט-בילדינג קלייבען זיך צוזאמען גרופען און
מען זינגט היימישע לידער ביז איינער פאלט
איין, אז עס איז שוין צייט צו געהן שלאפען.
דאס איז אבער פאר די יונגווארג. די, וואס ווילען
האבען מעהר רוה און שטילקייט, האבען
זייערע קאטעדזשעס ווייטער אריינער, וואו עס
איז שטיל ווי אין מיטען וואלד.

דער טאג פאנגט זיך דארט אן מיט עקספער-
[illegible] פאר די, וואס ווילען זיך אין דעם באָ-
[illegible] אונטער דער אויפזיכט פון אן איני-
[illegible] אבער איינער קלינגט מען פאר
ברעקפעסט. די פרישע ראלס און קייקס, פרוכט,
[illegible] פיש, „סירעלס", אייער, פוטער און
מילך [illegible] און מען לאזט זיך ניט לאנג
בעטען.

פאר נאך ברעקפעסט זיינען ארגאניזירט [illegible]
[illegible] אין פארוויילונגען. מען נעהמט ארונ-
[illegible] באדען זיך אדער שיפען, אדער
מען [illegible] אוועק מיטאג אין וואלד צווישען
די ביימער.

די יוניטי הויז שטאלצירט מיט דער ריינקייט
און זויבערקייט פון פלאץ. קיין פליגען אדער
מאסקיטאס זיינען ניט צו געפינען אין די בערג.
[illegible] אין די קיטשען פארמאכט מיט
[illegible] ארום און ארום, אזוי, אז קיין שום
[illegible] זאל דארפען ניט האבען קיין צו-
טריט. אין קיטשען ווערט כמעט אלעס געטאן
דורך מאשינען. עלעקטרישע מאשינען וואשען
די דישעס מיט זודיגע וואסער און טריקענען זיי
גלייך אויס. עלעקטרישע מאשינען האלטען די
שפייזען ווארים און פריש ביז מען סערווירט עס
צום טיש. די קאלט-וואסער און טרינק-וואסער
קומט פון א טיפען קוואל אונטער דער ערד. עס
איז [illegible] די געשמאקסטע וואסער, וואס מען
קען זיך נאר פארשטעלען, און עס האט געקאסט
טויזענטער דאלאר איידער מען האט אריינגע-
לעגט די פייפ אין קוואל דורך די שטיינער אונ-
טער דער ערד.

ספיישעל אינספעקטארס, וואס האבען דעם פלאץ
באזוכט, האבען זיך ניט געקענט אפוואונדערען
פון דעם [illegible] און [illegible] ניט אויס,
[illegible] צו מאכען דעם פלאץ וואס ריינער און
[illegible].

די פאר[illegible] ווייסט, אז די ארבייטער הא-
בען זעהר א קורצע צייט צו פארברענגען אויף
וואקיישאן. דארום האבען זיי זיך אונטערגענו-
מען צו מאכען דיזע קורצע וואקיישאנס וואס
מעהר אנגענעהם פאר די ארבייטער. איבער-
הויפט זעהען זיי, אז די שפייזען, וואס קומען
אריין, זאלען זיין די פרישסטע און בעסטע, וואס
מען קען נאר קריגען. די אייער, מילך, פוטער
און אלערליי דעירי פראדוקטען קומען פון די
פארמס ארום פארעסט פארק. גרינסען זיינען
פארזייהט געווארען אויף אן אייגענער פארם.
א ספעציעלער מענש איז אנגעשטעלט געווארען
צו זעהן, אז אלעס, וואס קומט אריין, זאל זיין
ניט נאר ריכטיג אין וואג און אין צאהל, נאר
עס זאל אויך זיין אבסאלוט פריש און גוט.

די יוניטי הויז האט אזעלכע באקוועמליכ-
קייטען, וואס קיין אנדער פלאץ קען זיך ניט
פארגינען. אזוי, צום ביישפיל, זיינען אויסגע-
בויט געווארען רעכלאך צווישען דער הויפט-
בילדינג און אלע קאטעדזשעס. די רעכלאך ציהען
זיך פאר כמעט א מייל, און מען קען געהן פון די
קאטעדזשעס צום דיינינג האל אין דעם גרעסטען
רעגען און ניט איינגענעצען זיך.

טרייד און ארגאניזאציאנס פראגען

זיינען קלאוקמאכער די בעסט באצאהלטע ארבייטער?

ווערטער רעדעקטאר „גערעכטיג-
קייט"! איבערלעזענדיג אייער ענטפער
צו רושייקאב בערקאוויץ, אז אין דער
ארבייטער וועלט „האלט מען נישט דעם
קלאוקמאכער אלס ארימער באצאהלטער
ארבייטער", האב איך מיינע אויגען נישט
געוואלט גלויבען; — נו לעז איך א צייטונג
פון מיין יוניאן, צי א צייטונג וואס
די באסעס געבען ארויס.

אלזא, צום פונקט. ווייסט איהר, און
אויב ניט, דארפט איהר דאס וויסען, אז
פון נאוועמבער דעם 14טען 1921 ביז
היינט צו טאג, רושולי דעם 28טען, 1922
האבען די מעהרצאל פון די קלאוקמאכער
געארבייט נישט מעהר ווי 10 וואכען. דאס
מיינט אפילו העכערע שוין אויף די פרייזען,
וואס די בעסערע קלאוק-ארבייטער
קהריגען היינט צו טאג, אויף 56 דאלאר
(דאס מוז שוין זיין א שנעלער) מאכט
דאס 60 דאלאר, נו, טיילט אויף 36 וואכען,
מיינט דאס 18 דאלאר א וואך. זעהר
גוט באצאהלט, נישט אמת? פון דעם
דארף לעבען א פאמיליע, מען דארף עסען,
רענט, קליידער, א דאקטאר-ביל באצאה-
לען, יוניאן-דיוס, א טעקס פון 25 דאלאר
— עס קען זיין פאר אלץ.

דיינקט איהר נישט, אז ס'איז שוין
געקומען די צייט עפעס א טראכט צו טאן
וועגען דער זאך? אפשר וואלט מעהר
נישט ווי רעכט געוועזן, אז מען זאל טאקע
פארערען, דאס יעדער באס, וואס קומט
סעטלען מיט דער יוניאן, זאל גאראנ-
טירען די ארבייטער אמווייניגסטען
4 מאנאט א סעזאן. נאך אלעמען פון
שרייען אליין, אז מיר האבען געקראגען
דעם בעסטען אגרימענט וואס מיר האבען
ווען געהאט, ווען מיר נישט האבען אין
פאקעט קיין פעני.

מיין מיינונג איז, דאס די „גערעכ-
טיגקייט" מוז עפענען איהרע קאלומס
ברייט פאר טרייד-פראגען, די פרייסטע
דיסקוסיע, רעכטס צו לינקס, אבי נאר א
פראגע פון טרייד, זאל דאס געדרוקט ווע-
רען. אזוי ארום וועט די ברייטע מעמ-
בערשיפ זיך באקאנען מיט אלע פראגען.
אזוי ווי עס איז יעצט, רעדט מען פון
אלעס אין דער וועלט ביי די מיטינגען,
נאר נישט: ווי אזוי מאכט מען יעצט א
לעבען ביי די טויערינגע קלאוקס.

האפענטליך דאס איהר וועט מיין לע-
טער דרוקען, ווארים דאס איז דער ער-
שטער לעטער וואס איך שרייב — כאטש
שוין 10 יאהר א קלאוקמאכער — דאנקע
איך אייך אין פאראויס, אייער

ד. וויינשטיין,
מעמבער לאקאל 17.

ער מאנט פון דער „פרייהייט" 5 דאל. וואס ער האט איהר צוגעשיקט פאר די מיינער

האכגעשעצטער פריינד און געזינונגס-
גענאסע ש. יאנאווסקי!

ביטע ערלויבט מיר עטליכע ציילען
אין אונזער ארגאן „גערעכטיגקייט" צו
שטעלען אן איינציגע פראגע צו אונזערע
פריינד, וועלכע קעמפען פאר „פרייהייט".
איך האב זיי געשיקט 5 דאלאר א דאניי-
שאן פאר די סטרייקענדע מיינערס דעם
21טען אפריל, אדרעסירט צו גענאסע אל-
גין, מיט א צושריפט צו עפענען א פאנד.
אין מיין אפיל האב איך באמערקט, אז
סימפאטיע איז זעהר א גוטע זאך, נאר
דער בעסער וויל זיך זעהען מיט'ן מזומן.
די 5 דאלאר האבען זיי צוגענומען און מיין
אפיל פאר די מיינערס האבען זיי איגנא-
רירט. וויל איך פרעגען די „גערעכטיג-
קייט" צו האב איך א רעכט צו פארלאנ-
גען אן ערקלערונג פון די ארויסגעבער פון
די „פרייהייט"? מעג איך וויסען די
אורזאכע וואריום זיי האבען צוגענומען די
5 דאלאר און מיין אפיל איגנארירט?
מעג איך וויסען וואס זיי האבען אמווע-
ניגסטען געטאן מיט מיינע 5 דאלאר. איך
האב די זעלבע צייטונג גראטולירט ביי
איהר ערשיינונג, פרעזענטירענדיג 5 דא-
לאר דעם 5טען אפריל. איך האב דאן
ניט געדענקט, אז זי וועט אראפגעהן פון
גלייכען וועג, ווייל דער טאן, סטיל, ארט
און ווייזע, וועלכע זיי געברויכען טאג-
טעגליך איז א גאנץ קליינער כבוד פאר
מענשען, וועלכע רופען זיך פרייהייטס-
קעמפער.

פרענק גינזבורג.
918 נארט [illegible]טע סט., פילאדעלפיא.

די קלאוקמאכער יוניאן אין באלטימאר ווערט טעטיג.

(שלוס פון זייט 1).

צו באנייען דעם אגרימענט אויף א פריד-
ליכען אופן.

אין דער צייט וואס ברידער ווידמאן
איז געוועזן דארט, האט די יוניאן גערו-
פען א מאס-מיטינג, וועלכער איז געוועזן
גוט באזוכט. וויס-פרעזידענט ווידמאן
האט דער מיטינג אדרעסירט און זיינע
ווערטער זיינען אויפגענומען געווארען
מיט ענטוזיאזם. דער מיטינג איז אויך
אדרעסירט געווארען פון איינינע לאקאל-
באאמטע פון די קלאוקמאכער יוניאן אין
באלטימאר.

אויב איהר זייט ניט א סיטיזען איז עס אייער פליכט וואס שנעלער צו ווערען.

אויב איהר געפינט זיך אין אמעריקא
און אויב איהר רעכנט צו מאכען דיזע
לאנד אלס אייער שטענדיגען פלאץ צו
וואהנען, איז ניטא קיין ענטשולדיגונג
פאר ניט וועלען ווערען א סיטיזען. האט
איהר עס פארנאכלעסיגט ביז יעצט, איז
עס נאך ניט צו שפעט. איהר קענט זיך
גלייך נעהמען צו דעם און אין פארלויף
פון א קורצע צייט וועט איהר ווערען א
סיטיזען.

מאדאם ברײנע

(א בילד)

פון אברהם רייזען.

ברײנע איידעלמאן איז א פרוי פון
א יאהר פערציג. אזוי זאגט זי אליין,
און מען קען איהר שווים גלויבען, ווייל
זי איז ניט פון די דאמען, וואס ווילען
פארלייקענען זייערע יאהרען. מיט דעם
מאן איז זי צופרידען, און ער האט זי
אויך, אויף זיין שטייגער, ליב. פון
קאמפלימענטען האלט זי נישט, זי באַ-
נעהט זיך אהן דעם... איהר ארט אפילו
נישט, וואס איהר טאלע איז צו גראב,
די באקען צו רויט, און אין אלגעמיין
האט זי מעהר אויסזעהן פון א סוחר'-
טע, איידער פון א היינטיגער ציוויליזירטער
דאמע. „א ראגה מיינע, טראכט
זי, עס איז אלץ נארישקייט, דער עיקר
איז „עולם-הזה".

און „עולם-הזה" זעהט זי אין איהר
גרויסער קיך; און כאטש מאדאם ברײ-
נע האלט א רעכטע קעכין, דאך איז זי
אליין אויך שטענדיג פארנומען אין קיך,
ניט חלילה פאר גוטסקייט, צו העלפען
דער קעכין, נאר צוליב איהר אייגען
פארגעניגען. זי האט תענוג שטעהן און
קוקען, ווי עס באקט זיך, פרעגעלט זיך
און קאכט זיך, און צו געבען איהר עצה,
ווי אזוי יעדעס געריכט זאל ארויסקומען
וואס געשמאקער.

פון יעדען מיטאגס-געריכט פארזוכט
די באלעבאָסטע אליין טאקע אין קיך גופא,
און ווען עס קומט ארויס געראטען, איז
זי פאר שמחה אויסער זיך, זי קען אליין
דאס גליק נישט פארטראגען און לויפט
גלייך אין זאל אריין, אנצוזאגען די גו-
טע בשורה דעם הערין איידעלמאן, וועל-
כער זיצט דארט און שמועסט מיט א
פאר געסט.

— יועט היינט זיין א זופ — איינס
אין דער וועלט! — דערצעהלט זי מיט
גרויס התפעלות, — עס האט זיך זעהר
איינגעגעבען. דעם הערין איידעלמאן,
אלס סאלידען מענשען, פאסט ניט צו
נתפעל ווערען פון אזא קליינינקייט,
כפרט נאך פאר די געסט, נאר אלס
טרייער געמאהל, קען ער עס ניט אוועק-
מאכען מיט'ן האנד און ער זאגט איהר
אויס העפליכקייט, אז ער ווייסט שוין
לאנג, אז זי איז א בריה. זי קען אלץ.
ניט ווילענדיג פאלען ביי איהם אראפ
די בליקען אויף זיין רונד בייכעל, ווי ער
וואלט איהם וועלען שטעלען פאר אן
עדות, אז איהרע מאכלים שמעקען איהם
אלע מאל זעהר גוט.

ביים מיטאג ווייזט זיך ארויס, אז דער
זופ איז ווירקליך גוט. יעדערער ביים
טיש לויבט זי דערפאר. ברײנע שטראלט
פאר פרייד, נאר עס איז איהר ווייניג,
זי וויל באווייזען איהר גאנצע השלמה,
איהר גאנצע חריפות אין דעם און איהר
פאלט איין צו פארגעבען גאר אזא מין
שאלה:

— וואס האט אבער אין דעם זופ
געפעהלט? טרעפט!

אלע פארטראכטען זיך, אזוי ווי
איבער אן ערנסטער פראגע. די על-
טערע טאכטער כאפט זיך ארויס פרעה-
ליך:

— איך ווייס.

— וואס? פרעגט זי, ניט גלויבענ-
דיג, אז זי זאל האבען דערין א גרויסע
ידיעה.

— ווייניג שמאלץ.

— ביזט א נאר! לאכט זי —
שמאלץ איז דא גראד א סך, מעהר
דארף מען שוין ניט. נו, דו ווייסט
טאקע אויך נישט! — ווענדעט זי זיך
צום מאן.

— איך ווייס? ! קוועטשט ער מיט
די פלייצעס, — דאכט זיך, עס איז גאנץ
גוט געווען.

— עט, ביזט נאר א באבע. א קלויז-
ניק בלייבט א קלויזניק, — ענטפערט זי,
— גוט — ווייס איך אליין, אז עס איז
גוט, וואס דען, שלעכט וועט זיין? איך
מיין אבער, וואס האט דא באדארפט
זיין, אז עס זאל זיין נאך געשמאקער?

— נאר איך זעה, אז איהר וועט שוין
קיינער נישט טרעפען, פרעגט איך
בחרם. איך וועל שוין אייך זאגען: דא
האט געפעהלט א קליין קעפעל קנאבעל,
אט וואלט עס געווען אן אנטיק!...

דא נעהמט זי אריין אין איהר אמת'ע
ראל און עס שיטען זיך ביי איהר רייד
וועגען דעם אהן אויפהער.

אויף דער צווייטער מדרגה שטעהט
ביי איהר דער שלאף, נאר וועגען דעם
רעדט זי שוין ווייניג, דערין איז שוין
דער הערר אליין מעהר מושלם. ער
קען שלאפען אמאל נאך מיטאג ביז שפעט
אין דער נאכט. נאכ'ן עסען גיט זי נאר
צוויי מאל א געגעץ, אזוי ווי עס וואלט
איהר שוין נמאס ווערען דאס לעבען
און זי רעדט פויל ארויס:

— א-א-א!... איך וועל מיך געהן
צושפארען זיך.

אז זי שטעהט אויף פון שלאף, איז
שוין פארטיג דער סאמאוואר. זי זעצט
זיך טרינקען טיי און קוקט אומגעדולדיג
צום טיר. זי ווארט אויף דער קצב'טע.
אלע טאג איז זי אין כעס, וואס יענע
שפעטיגט זיך אזוי, מען דארף זי אמאל
אויסזידלען, — קלערט זי — עס איז א
העזה! ענדליך קומט די קצב'טע מיט
א גרויסען קויש פול מיט רויטע פעטע
שטיקער פלייש. איהר כעס פארשווינדט
און זי באגעגנט די קצב'טע מיט א
שמייכעל:

— וואס האט איהר זיך היינט אזוי
געשפעטיגט?

— ווייס איך... קוועטשט די קצב'טע
מיט די געזונדע פלייצעס, — דאכט זיך,
איהר האט מיר נעכטען געהייסען קו-
מען זיבען דעם זייגער.

— און וויפיל איז איצט?

— איצט איז זיבען.

מאדאם איידעלמאן גיט א קוק אויפ'ן
זייגער און זעהט, אז עס איז טאקע זי-
בען.

— און מיר, וועט איהר גלויבען,
האט זיך געדאכט, אז עס איז שוין
ניין... האט זי געלאכט.

זי נעהמט זיך גלייך צום קויש. יע-
דעס שטיקעל פלייש באטראכט זי בא-
זונדער, אנדערע שטיקער לויבט זי, און
אנדערע, פארקערט, זעצט זי אויס קליי-
נע חסרונות און מאכט דערביי באמער-
קונגען, וואס עס איז גוט אויף בראָ-
טען, וואס אויף האקען. די קצב'טע מאכט
איהר קאמפלימענטען, אז זי איז ביי
איהר די ערשטע מאדאם, וואס פאר-
שטעהט זיך אזוי אויף פלייש און דער-
פאר טאקע טראגט זי איהר דעם בע-
סטען חלק.

— מיר מעגען זיך ווינשען די וואג
גאלד וויפיל פלייש איך האב שוין אין
מיין לעבען איבערגעהאלטען! — זאגט
די מאדאם איידעלמאן מיט גדלות —
שוין צייט זיך אויסצולערנען.

— זאגט דאס נישט, מאדאמעלע!
ענטפערט די קצב'טע — מבינות אויף
פלייש איז א געבוירענע זאך, דא העלפט
ניט קיין פראקטיק. וואס דארפט איהר
מעהר — מאדאם נ. איז עלטער פאר
אייך און נעהמט אויך, ניט צו פאר-
זינדיגען, היבש פלייש, און פרעגט זי
בחרם וואס פלייש איז. זי קען אייך
אמאל א זאג טאן אזא נארישקייט, אז
עס שניידט מיר אין הארצען. איך
ווייס ניט, אסור, צי זי ווייס נאך ער-
היום, וואס ברוסט איז און וואס דיפ.

מאדאם איידעלמאן איז צופרידען.
זי בעגלייט די קצב'טע ביז'ן טיר און
פארזאגט איהר, אז מארגען זאל זי קו-
מען פריהער. און זי געהט ניט אוועק
פון טיר, ביז וואנען זי הערט נישט א
קלארע תשובה פון דער קצב'טע, בשעת
יענע איז שוין אויף די טרעפ:

— מארגען, מאדאמעלע, האט איהר
מיך האלב זעקס, גוט? !...

* * *

נאכדעם אז די מאדאם גיט אפ דער
קעכין דאס פלייש און זאגט איהר פונ-
אנדער, ווי צו באגעהן זיך מיט דעם,
פיהלט זי, אז עס הונגערט איהר און איז
דערפון זעהר צופרידען. זי קלערט, —
וואס עסט מען? אין איהר קאפ פליהט
דורך א גאנצער צעטעל מיט פארשידע-
נע מאכלים, עס האט זיך שוין צוגע-
געסען. זי זוכט אן אריגינעל מאכל און
געפינט עפעס אזא זאך, אז די קעכין
באוואונדערט, וואס דער מאדאם קען
איינפאלען...

מאדאם איידעלמאן לעגט זיך שלא-
פען עלף א זייגער. זי ווערט קיינמאל
ניט אנטשלאפען, ביז זי באקלערט ניט,
ביז זי באטראכט ניט, וואס צו קאכען
מארגען.

שארע, וואס מאדאם איידעלמאן
האט ניט ליעב צו פארצעהלען קיין
חלומות: ווער ווייסט, ייעלכע מאכלים
זי זעהט אין חלום!...

ענינים פון אונזער אינטערנעשאנאל אין דער פרעסע

פון א סטעף רעפארטער.

צוליב געוויסע, זאל זיין „טעכנישע גרינדע", איז אט די אפטיילונג פאר עטלאכע וואכען צייט אויסגעלאזען געווארען פון די „גערעכטיגקייט". און וויסענדיג ווי די לעזער אונזערע בייגקען נאך דעם „פיטשור", פיהלענדיג דאס אונזערע לעזער קאנען זיך אהן דעם פשוט ניט באגעהן, פאנגען מיר עס ווידער אן.

איינענטליך וואלטען אזעלכע עטלאכע „געלונגענע" ווערטער שוין גענוג געווען פאר א פארדערע און מען וואלט זיך גלייך גענומען נעהמען צום ענין חרבה. וואס דארף מען זיך א סך פארערען, אז א פאר ווערטער איז גענוג. איז אבער פאראן דערביי נאך עפעס, וואס ווארט אויף אן ערקלערונג. און איהר וועט באלד אליין זעהן, דאס אט די צווייטע „דערקלערונג" איז נאך אפשר גיטיגער ווי די ערשטע.

די זאך איז אזוי:

די שטיקעל צייט וואס אט די אפטיילונג איז ניט ערשינען אין די „גערעכטיגקייט" איז גראדע געווען אזא סקאנדאלעס, אזא צאפעלדיגע, דאס די גאנצע פרעסע אין לאנד איז כמעט יעדען טאג ממש פול געווען מיט די ענינים פון אונזער אינטערנעשאנאל. הייגט נעה לאז אויס אזא שמאליך־גרוב!

דערמאנט זיך נאר, וויפיעל עס איז געשריבען געווארען אין דער פרעסע וועגען דעם אנגענומענעם אגרימענט אין דער קלאוק אינדוסטריע; וויפיל עס איז עס אנגעשריבען געווארען וועגען דעם „ראפיר" און „דאנגנען" — פשוט גאנצע בערג! און פון דעם איז א ווארט ניט איבערגעגעבען געווארען אין דער אפטיילונג.

און נאכדעם האט זיך אנגעהויבען א מעשה מיט א רעפערענדום.

די קאמוניסטישע פארזעהעניש אויף דער אידישער גאס, די משטיינסגעזאגטע „פרייהייט", א בלעטעל ארום וועלכער עס האבען זיך ארומגעקליבען, ווי שרציף ארום א פארלע, א גאנצער ב־נטעל אלטע בעל עבירה'ניקעס; מענשען, וואס האבען שוין געדינט פארשיידענע געטער, זיך אויסגעוואלגערט אין פארשיידענע רעדאקציעס, אנטיילגענומען אין כל המינים באוועגונגען, — לויט דעם באקאנטען נוסח; „אויף וועלכען וואגען מען זיצט, אזא נגון זינגט מען....." אט דיזע מענשען וועלכע האבען זיך פלוצלונג אונטערגערוקט אונטער לענין'ס „רויטען" פארטוך, זיך דארטען אויסצוליימערען, זיך צו כשר'ען פון די פילע חטאים וואס האבען זיך אנגעקליבען אויף זיי אין נעיענ נאך א שטיקעל ברויט, — אט דיזע זויבערע מענשען האבען זיך אנגעכאפט אן דעם קלאוקאגרימענט און דוקא שוין געוואלט מאכען די רעוואלוציע אין אמעריקע.

אמת, קיינער האט זיך דערפאר ניט נעדראפט שרעקען. ווער עס קאן יענע לייטע פון די „פרייהייט" ווייס גאנץ גוט, אז זיי באלאנגען ניט צו דעם מין מענש וואס מאכט רעוואלוציעס. זיי קאנען בלויז פלוידערען אבער ניט עפעס אויפטאן. זיי קאנען א רעוואלוציע קאליע מאכען אבער ניט מאכען.

אט, למשל, פילדערען זיי פאר די רוסישע רעוואלוציע. איז וואס האבען זיי פאר איהר געטאן? זיי האבען זיך אנגעהאנגען אויף איהר ווען זי איז שוין געווען א פארטיגע. אנדערע האבען געמאכט די רעוואלוציע, זיי האבען זיך אנגעהאנגען אויף איהר, ווען דער וואגען איז שוין געפלויגען בארג ארונטער, ווען מען האט שוין קיין געפאהר ניט געזעהן, ווען עס האט שוין געשיינט, אז מען וועט קאנען ביי איהר זיים „מאכען א לעבען". טו וואס זשע איז דא פאראן וואס מורא צו האבען, אז אזעלכע לייטע וועלען מאכען א רעוואלוציע? זיי קאנען בלויז מאכען א ווילדען געפילדער און דערביי בלייבט עס.

און מען זעהט דאך, טאקע ווי עס איז געווען, וואס עס איז געשעהן, זואס ס'האט פאסירט. און זאל עס דא ווידער א מאל פארצייכענט ווערען פאר דעם בענעפיט פון דעם צוקונפטיגען היסטאריקער...

ווי נאר די חברה־לייט האבען דערהערט, אז די קלאוקמאכער יוניאן איז געקומען צו א פארשטענדיגונג מיט די מאנופעקטשורערס אויף א פרידליכען אופן, האבען זיי גלייך גענומען פילדערען: „קלאוקמאכער, ווייזט צוריק דעם אגרימענט! אייערע פיהרער האבען אייך פארראטען".

דערביי האבען זיי, נאטירליך, ניט פארפעלט זיך אליין צו אדווערטייזען, צו מאכען זיך פאר וויכטיג, צו טרומפייטערען, אז זיי פארטרעטען די מאסען, אז זיי „האבען אן איינפלוס" און נאך אזעלכע בלאפס.

אבער אונזער יוניאן האט זיי לאנג ניט געלאזען בלאפען אין נאמען פון די „גרויסע מאסען". די יוניאן האט א קאמאנדעווע געטאן: „א רעפערענדום", און וועה צו די בלאפערס! וואו איז אהינגעקומען זייער איינפלוס? וואס איז פון דעם אלץ געווארען?

גאר נישט מיט גאר נישט. זיי האבען געכאפט א שרעקליכען פראסק אין פנים און טאקע פון די גרויסע מאסען! און אט דיזע חברה־לייט, ווי אומפארשעהמט זיי זאלען ניט זיין, קאנען מעהר ניט בלאפען, אז זיי „פארטרעטען די מאסען". יעצט ווייסען שוין אלע, אז קיינער הערט זיך ניט צו צו זייערע רייד, דאס קיינער רעכענט זיך ניט מיט זיי, און דאס מען דארף איבערהויפט ניט, זיי נעהמען ערנסט. דאס האט באוויזען דער גרויסער וואוט פון די קלאוקמאכער אנצונעהמען דעם אגרימענט.

דער טומעל פון די „לינקע" וועגען לעצטען סעטעלמענט אין דער קלאוק־אינדוסטריע. — ווי די חברה־לייט האבען זיך אליין אפגעשמיסען. — דער פראסק אין פנים וואס זיי האבען באקומען פון די גרויסע מאסען קלאוקמאכער. — א שילדערונג פון די יוניטי הויז אין פארעסט פארק.

און וועגען אט דער געלעגענהייט איז אין דער לעצטער צייט געווען איינינע באמערקונגען אין דער אידישער פרעסע, וואס וואלט געווען אן עברה, דאס ניט אנצוצייגען אין דער אפטיילונג.

קודם כל זיינען ערשינען עדיטאריעלס כמעט אין אלע צייטונגען, אין וועלכע די „פרייהייט" איז פארלאכט און פארשפאט געווארען פאר איהר נארישע, און פארברעכערישע שטעלונג וואס זי האט גענומען אין באצוג דעם קלאוקמאכער סעטעלמענט.

אט זיינען א פאר אויסצוגען פון אן עדיטאריעל אין „פארווערטס" וועגען דעם ענין, וואו יענע חברה־לייט קריגען איבער'ן קאפ. צווישען אנדערעס ווערט דארט געזאגט: —

„ביי דער אפשטימונג האבען הונדערטער, ניין טויזענדער פון די קלאוקמאכערס אויסגעדריקט פאראכטונג צו דער קאררופטער פארטייאישקייט, וועלכע די דאזיגע באנדע צייגט ארויס. מען האט אנגעוויזען ווי לעכערליך עס איז, וואס זיי גיבען דער אמאלגאמייטעד די שענסטע קאמפלימענטען אלס א רעוואלוציאנערע ארגאניזאציע, און די קלאוקמאכער שימפפען זיי און שטערען אין דעם סעטעלמענט, וועהרענד אין אמת'ען איז דער קלאוקמאכער סעטעלמענט אין יעדען פונקט א סך זיעגרייכער און ראדיקאלער ווי דער סעטעלמענט פון דער אמאלגאמייטעד. מען האט גערעדט וועגען דעם פרייטאג און שבת אין די פארשידענע פלעצער, וואו די אפשטימונג איז אנגעגאנגען".

„...די צאהל שטימען געגען דעם אגרימענט איז געווען אן עלפטער טייל פון דער צאהל, וואס איז אפגעגעבען געווארען פאר דעם אגרימענט, און ווען מען באטראכט דיזע קליינע צאהל, וואס האט געשטימט געגען דעם אגרימענט, זעהט די מפלה פון די כאבאר־נעהמער און יוניאן־ברעכער אויס נאך גרעסער.

ווער זשע האט געפאלגט די העצע־מאכער? קיינער!"

צום שלום פון דעם עדיטאריעל ווערען די חברה־לייט כאראקטעריזירט ווי פאלגט:

„...מען פרעגט זיך, כיטרע חברה דארפען דאך וועניגסטענס האבען אזוי פיל שכל, ניט צו פרואווען אויפהעצען א יוניאן געגען זיך אלייג, ניט אזוי דייטליך ארויסווייזען זייער קארופטע פארטייאישקייט. היינט ווי קומט עס?

דער אנטווארט איז דער זעלבער, וואס מיר האבען שוין געגעבען מעהרערע מאל. דאס זיינען כיטרע נפשות, אבער עהן א פיצעל שכל, מיט לידערס, וועלכע זיינען באקאנט אלץ גאנץ כפל שמונה'דיגע נארישקייטן און וויסטע לעמעשקעס. דער פאקט אליין, אז דיזע חברה זיינען לידערס, איז א דושאוק צווישען די, וואס קענען זיי. זיי שטעהען אויפ'ן סטיידוש און אנדערע, וועלכע מען האט געכאפט ביי דער האנט, זיצען אין דעם סופלאר־קעסטעל און זאגען זיי אונטער, וואס צו רעקלאמירען אין דער שונד־פיעסע".

* * *

וועגען דעם זעלבען ענין האט אין „פארווערטס" געהאט א פאר קורצע, געלונגענע נאטיצלעך, גענאסע מ. בארנאוו.

רעדענדיג וועגען די קאמוניסטען זאגט ער:

„...ווען איך רעד שוין פון אונזערע קאמוניסטען. גענאסע שלעזינגער האט זיי גוט ארייננעטרעטען מיט זיין רעפערענדום. אזוי אפגעשמיסען, דאס עס איז א מחיה צו קוקען ווי זיי קראצען זיך. נאטירליך, פאר זייערע בהמות האבען זיי אן אויסרייד: בלויז א העלפט מיטגלידער פון דער יוניאן האבען געשטימט. אבער ווער ווייסט דען ניט, אז אין אזעלכע פעלע איז דאס גראדע די אפאזיציע, וואס איז שטארק פאראינטערעסירט אין דעם שטימען און וואס פארפעהלט קיינמאל ניט אפצוגעבען אלע איהרע שטימען?

* * *

„צום אומגליק מיט די רוסען איז, וואס זיי זיינען אזוי רייך, דאס אפילו ווען זיי ווערען אמאל (נעהר וערטען) רויט פון שאנדע, קען דאס קיינער ניט באמערקען. כאטש די רויטקייט פון די מייסטע פון זיי איז מתקא אזא קינסטליכע, ווי די רויטקייט פון די ליפען ביי פילע ווייבער. דארום איז טאקע ראטוואס אזוי שטארק, ווי מענליך, און אזוי שפט ווי מעגליך צו רייבען זיי. נאך א גוטען רייב נעהט די רויטע פארב ארפ ביי זיי, און עס הויבט אן ארויסצוקוקען זייער נאטירליכע מיאוסקייט".

אט אזוי, ווי איהר זעהט, האבען די חברה־לייט באקומען אין גאב נאך דער צווייטער, אין וועלכע זיי זיינען ארויסגעשטעלט געווארען אין זייער ריכטיגען קאליר. מיר וואלטען קאנען ברייגגען נאך א סך אזעלכע אויסצוגען, אבער די, וואס מיר האבען דא געבראכט זיינען גענוג צו ווייזען, וועלכע געפיהלען יענע חברה האט געגען זיך ארויסגערופען, מיט זייערע העצעס געגען די קלאוקמאכער יוניאן, און געגען אונזער אינטערנעשאנאל.

עס וועט אבער ניט שאדען, אז מיר האלטען שוין יע דערביי, צו ברייגגען נאך א מיינונג, וואס איז ערשינען אין די „פרייע ארבייטער שטימע" אין אן ארטיקעל פון י. קאנטראוויטש. ער שרייבט:

„... אין אמאליגע פינסטערע צייטען, איידער די אויגען פון די רוסישע איקאנעס האבען אנגעהויבען צו שיינען אין קריסטיע סטרים, וואלט אזא סעטעלמענט ביי די קלאוקמאכער פארערעכענט געווארען פאר א גרויסען זיג. ענגרינע אנדערע יוניאנס אין ניו יארק, און אין אמעריקא אפילו, וואלטען איצט געגעבען מי יודע וואס צו קריגען אזא סעטעלמענט. מעגליך, אז מיט א צייט שפעטער וואלטען איינינע קלאוקמאכער, זיך שפבריענדיג ביי א סטאפעדוש, געשריען, אז מען האט זיי אפגענארט. אבער איצט, אויפ'ן מאמענט אמווייניגסטען, וואלט געווען ששון ושמחה. זיי וואלטען זיך געפרעהט מיט זייער זיג. פארגינען דאס אבער ניט איוואן'ס משרתים און זיי ערקלערען א היילינגע קריגיצוג דעם סעטעלמענט און די מענשען וועלכע האבען איהם געמאכט."

אין דעם ארטיקעל ווערט געשילדערט די רעמאנאגיע פון די „פרייהייט־ניקעס", און עס ווערט אנגעוויזען ווי ניט ערנסט זיי זיינען, די „פראפעסיאנעלע יוניאן־ברעכער". ער כאראקטעריזירט זיי אויף דעם פאלגענדען אופן ווי זיי האבען היסטעריש געשריען: —

„.... זעהט קלאוקמאכער וואס מיר האבען פאר אייך אויפגעטאן! מיר האבען געצוואונגען אייערע פיהרער איבערצוגעבען די פראגע צו אייך! (מי. פאכאלי) און אין דעם זעלבינען אטעם פארכאפען ווי די פיש פאר'ן נעץ און זאגען: „מיר הייסען אז דער רעפערענדום וועט נוטהייסען דעם אגרימענט". פרעגט זיך די פראגע: טא וואס האט איהר דא אויפגעטאן? צוליב וואס האט איהר געמאכט דעם טומעל? אויסצוברייננען דער יוניאן עטליכע טויזענט דאלאר און ארייגצוווארפען א געפיהל פון פארבימערונג אין די ארבייטער רייהען?... אבער ביי איוואן'ס משרתים קענט איהר קיין פראגען ניט פרעגען. נאך איידער זיי האבען פארגרינט די גלענצענדע שטיקעל ארבייט וועגען דעם אגרימענט, האבען זיי זיך גענומען גריבלען אין דעם עפמאר מיט דער אמעריקאן אסס'ן, טאמער וועט מען קענען געפינען אן אויסרייד נאכאמאל צו ראטעווען די קאנטרי.

עס וואלט נאר געווען אינטערעסאנט צו וויסען, וואס טוט מען אין הייליגן רוסלאנד מיט מענשען, וועלכע ווילען דיסקוטירען עהנליכע פראגען דאן, ווען דער שונא שטעהט אנטקעגען און מען דארף האבען א פאראייניגטען פראנט? וואלטען זיך דארט צביוז, אלגין און שכנא עפשטיין ערלויבט צו נעמען אזא שטעלונג?

אלגין'ס דאליע אין דעם גאנצען פורים שפיל איז געווען זעהר א קלעגליכע. זיין שפעטער בריף איז א נארישע מאכארייקע, וועלכע וואלט זיך פאסען פאר א צעהן יעהריגען איינגלע. זיין כלומרשט באליידיגטע טאנענד איז א ביליגע דרעמאגאגיע. ער ווייסט זעהר גוט וועמען אב. קאהאן האט געמיינט. די גאנצע איסט סייד ווייסט עס. אבער וואס זאל אלגין געבאך טאן? ער איז דאך זייער רעדאקטאר. אויף וועמענס וואגען ער פשהרט יענעמס לידעל זינגט ער. מיט א פאר יאהר צוריק האט ער געזונגען שבחים פאר קאהאנ'ען מיט'ן „בינטעל בריף", איצט פארדיענט ער זיינע נייע באלעבאטים. זאל איהם גאט העלפען, ווען זיי וואלטען נאר די קלאוקמאכער און די אנדערע ארבייטער געלאזט צורוה, וואלט מען ווירקליך געקענט האבען אביסל פאן פון דער אומויסטיגער פארשטעלונג."

* * *

נאכ'ן רעפערענדום קומט דער „סטאפעדוש" אין דער קלאוק אינדוסטריע.

ווי פארהאלטען זיך די „פרייהייט־ניקעס" צום קלאוק־„סטאפעדוש"? צו קער זיס! הפנים זיי האבען דערפיהלט ווי זיי האבען זיך אפגעבריהט מיט'ן סעטעלמענט און מיט'ן רעפערענדום און ווי האבען מורא געהאט זיך ווייטער פארשעפען, משמעות אז ווי האבען זיך דערשראקען; ווי האבען מורא, ווי עס וועט אויס, פאר נייע מפלות. יעדנפאלס, ווי מאכען אן אנשטריינגונג זיך צו האלטען ווי מענשען, מיינט אבער ניט, אז ווי וועלען עס קאנען לאנג אויסהאלטען. באלד וועלען ווי מוזען ווייזען דעם „הינטערגרונד" אונטער וועמעס קנאפעל ווי לויפען, און ווי „קעמפען" — אז ווי זיינען טעטיג אויפ'ן געביט פון ברעכען די יוניאנס. — די יוניאנס וואס גיבען קיין געלט ניט, זאל זיך דאריבער קיינער ניט חידוש'ן ווען ווי וועלען באלד ביישען דעם פראנט ווען ווי וועלען אנפאנגען ריידען אנדערע דיבורים וועגען דעם „סטאפעדוש".

* * *

עס ווילט זיך פארענדיגען מיט עפעס א פרעהלאכס. משמעות זיך אנגעשמעקט פון אידישען טעאטער. און טראכט מען וועגען עפעס פרעהלאכס דערמאנט מען זיך באלד אן די יוניטי הייזער פון אונזערע וויסט און דרעסמאכער.

אין דער פרעסע איז אין דער לעצטער צייט ערשינען פילע באשרייבונגען פון די זומערהיימען פון אונזערע וויסט און דרעסמאכער, פון פארעסט פארק און פון ארווילא, וואס איז כדאי איבערצוגעבען אין דער אפטיילונג, — זאלען אונזערע לעזער זעהן וואס אנדערע האבען וועגען דעם צו זאגען, די פראגע איז נאר, מיט וואס פאנגט מען פריהער אן?

אט האבען מיר פאר זיך א באשרייבונג וואס איז ערשינען אין „פארווערטס" אונטער דער קעפעל: „א מיליאנערס קאנטרי הויז — א זומער פלאץ איצט פאר ארבייטער", עס ווערט דארט באשריבען די וואונדער פון דעם פלאץ און ווי גוט און פיין די באזוכער פארברייננען דארטען. אט ווי דאס ווערט געשילדערט:

„דער זומער־פלאץ, וואס די וויסט און דרעסמייקערס יוניאן האט געגרינדעט אין די בערג פון פענסילווייניא, איז א צויבערליך שעהנער פלאץ. בערג און טאלען, וואלד און פעלדער, א גרויסער לייק, קוואלען פרישע וואסער. אלעס אלעס געפינט זיך אין דער יוניטי הויז אין פענסילווייניא. און אלעס איז אזוי רייך, מיט אזא ברייטער האנט אויסגעשטאטעט, מיט אזא ברייטען פארנעהם, נאר אנדערש ווי אין דער ענגער שטאדט, וואו א ברעקעל לאנד ווערט אויסגעמאסטען אויפ'ן אינטש און אביסעל גראז זעהט מען אין די אויגען ניט אן. די שטאדט איז אננהערציג, אבער דארט אין פארעסט פארק, וואו די יוניטי הויז געפינט זיך, איז די נאטור אזוי רייך, אזוי ברייטהערציג. זי נעמט אייך אויף מיט אזוי פיל ליבע, אז איהר פארגעסט אן דעם גרויסען טאג־טעגליכען לעבען, וועגען די אלע זארגען פון שטאדט און איהר ווערט נאר ווי פריש געבוירען. אלע דאגות פאלען אוועק; אלע וועהטאגען פון שטאדט פארשווינדען. איהר שטעקט איין די לויטערע, טרוקענע לופט פון די בערג און צוזאמען מיט דער לופט — געזונד און רוהיגקייט. נאך א קורצען וואקיישאן אין דער יוניטי הויז, איז מען גרייט איבער א נייעס צו באגעגענען דעם טומעלדיגען לעבען פון שטאדט מיט נייע כחות, מיט א געזונטער הארץ.

ווער עס האט א באגריף, וואס 100 אקער לאנד מיינט, וועט פארשטעהן ווי ריזיגנדיג דער יוניטי זומער פלאץ איז. די יוניטי הויז פארמאגט ניט נאר 100 אקער וואלד און פעלד, נאר אויך אן אייגענעם גרויסען לייק. אין דעם לייק שווימען און גריבלען מיט פיש — צוליב דעם אליין פלעגען מיליאנערען קומען אהין צו פארברענגען דעם זומער און דארט כאפען פיש.

דער גאנצער פלאץ איז אויפגעפיקסט געווארען ספעציעל פאר מיליאנערען, וועלכע קענען זיך פארגינען אלערליי לוקסוסען. עס איז טאקע אמאל געווען א וואקיישאן־פלאץ בלויז פאר רייכע רייכע אריסטאקראטען. אין דער צייט פון דער מלחמה איז אבער די ביזנעס ביי דעם אייגענטימער ניט געגאנגען אזוי גוט. א חוץ דעם, האט די רעגירונג געהאט אן אויג אויף דעם פלאץ צוליב די פילע פראמינענטע דייטשען, וואס פלעגען אהין קומען, און דארום האט דער אייגענטימער דעם פלאץ פארקויפט פאר פארהעלטניסמעסיג זעהר ווייניג געלד צו די וויסט און דרעסמאכער.

די וויסט און דרעסמאכער האבען ערקלערט, אז די ארבייטער זיינען ביי זיך פונקט אזעלכע אריסטאקראטען ווי די מיליאנערען, און זיי מעגען זיך אויך פארגינען — לויט זייערע כחות — אזעלכע פארגעניגענס ווי די מיליאנערען... זיי האבען גענומען די טירען פון פארעסט פארק פריי און ברייט פאר אלע יוניאן־לייט, אזוי, אז אלע ארבייטער זאלען קענען געניסען דאס, וואס די מיליאנערען האבען פריהער געהאלטען אויסשליסליך פאר זיך אליין.

די קאמיטע, וואס פארוואלטעט יעצט די יוניטי הויז, לאזט איין ניט נאר וויסט און דרעסמאכער צו זיך, נאר אויך מיטגלידער פון אנדערע יוניאן לייט מיט זייערע פאמיליען. א באשרענקטע צאהל קינדער ווערן דיזען יאהר אריינגענומען אין יוניטי־הויז — קינדער איבער 8 יאהר אלט.

פאר פאמיליען זיינען דארטען דא ספעציעלע קאטעדזשעס, וואו אלעס איז שטיל און רוהיג

קען מען אויפבויען רוסלאנד מיט אמעריקאנער ארבייטער געלד?

פון ד. שוב.

2.

די היגע פיהרער פון די באלשעוויקעס זוכען פארצושטעלען די זאך אזוי ווי אלע צרות רוסלאנד'ס וואלטען זיך גענומען דערפון, וואס רוסלאנד האט ניט גענוג קאפיטאלען, גענוג מאשינערי און רויהע מאטעריאלען אום אנצוגעהן מיט איהר אינדוסטריע. זאלען נאר די רוסישע ארבייטער קריגען די אלע זאכען, ווי אלע פעקטארים אין רוסלאנד וועלען צוריק אנפאנגען ארבייטען און די באלשעוויקעס וועלען דאן קריגען דעם משענס דורכצופיהרען זייער עקספירימענט. ביז איצט האבען זיי צוליב דער מלחמה, צוליב דער בלאקאדע און דער אינטערווענציע קיין מעגליכקייט ניט געהאט צו טאן די קאנסטרוקטיווע ארבייט, זיי זיינען געווען ביזי מיט אפהיטען די געווינסען פון דער רעוואלוציע, גיט זיי איצט א משענס און זיי וועלען צייגען וואס אן „ארבייטער רעגירונג" קען אויפטאן, אזוי לויטעט דער אפיציעלער פרא-באלשעוויסטישער נוסח.

פון דעם שטאנדפונקט איז הילמאנ'ס „קאנצעסיע" אין רוסלאנד, א גאנץ לויבענסווירדיגע אונטערנעהמונג. מאקע ווארום עפעס פאדערען, אז ראקפעלער און מארגאן זאלען העלפען דורכפיהרען דעם קאמוניסטישען עקספערימענט אין רוסלאנד, זאלען קודם-כל די ארבייטער אריין צייגען א ביישפיל, וואס זיי קאנען אויפטאן פאר רוסלאנד און פאר דעם הונגעריגען רוסישען פאלק. הילמאן האט מאקע אזוי פארמולירט די פראגע. און די באלשעוויקעס נוצען מאקע שטארק אויס הילמאנ'ס „קאנצעסיע", פונקט ווי די פריהערדיגע „קאנצעסיעס" פון וויליאם ד. הייוואוד, ערשטענס, אנצושרעקען די אויסלענדישע קאפיטאליסטען, אז אייב זיי וועלען זיך ניט צואיילען צו קומען נאך די קאנצעסיעס, וואס די סאוועט רעגירונג אפערט זיי, וועלען אלע קאנצעסיעס אוועקגעגעבען ווערען צו די אויסלענדישע ארבייטער ארגאניזאציעס און צווייטענס, איינצורעדען דעם אייגענעם עולם, אז רוסלאנד וועט אויפגעריכט ווערען פון די מיליאנען ארבייטער, וואס סימפאטיזירען מיט דער באלשעוויסטישער רעגירונג.

ווי שטעהט עס אבער אין דער אמת'ען מיט דער לאגע אין רוסלאנד? ליידעט מאקע די רוסישע אינדוסטריע נאך פון דעם, וואס עס פעהלען איהר די קאפיטאלען און די מאשינערי, מיט וועלכע זי זאל קענען אנטרייבען איהרע פעקטארים אדער די אורזאכען פון איהר עקאנאמישען חורבן זיינען פיל טיפערע? און ענטפער אויף דעם דארף מען ניט זוכען אין דער היגער „ניישאן" אדער אין „סאוויעט ראשיא", נאר אין דער באלשעוויסטישער פרעסע, וואס נעהט ארויס אין פעטראגראד און אין מאסקווע און ניט אין די עדיטאריעלס פון די בוכארינ'ס, ראדעק'ס און סטעקלאוו'ס, נאר אין די ציפערען, וואס ווערען פארעפענטליכט אין דער מאסקווער „עקאנאמיטשעסקאיא זשיזן" (דאס עקאנאמישע לעבען).

דאס ערשטע, וואס ווארפט זיך אייך גלייך אין די אויגען, ווען איהר קוקט אריין אין דער „עקאנאמיטשעסקאיא זשיזן" פון די לעצטע מאנאטען, איז, אז א גאנצע רייהע פעקטארים פון רוסלאנד האבען זיך אדער איינגאנצען אפגעשטעלט אדער האבען באדייטענד פארקלענערט זייער פראדוקציאן מחמת זיי האבען צ ו פ י ל פראדוצירט. יא, ווי ווילד דאס זאל ניט קלינגען, אבער רוסלאנד, די ארימע פארהונגערטע, בארוועסע און נאקעטע רוסלאנד לעבט איצט דורך אן עקאנאמישען קריזיס, וואס קומט פון א י ב ע ר - פ ר א ד ו ק צ י א ן! א שרייבער פון דער „עקאנאמיטשעסקאיא זשיזן" דערצעהלט אין דעם נומער 72, אז דער קאמיסאריאט פאר'ן אויסלענדישען האנדעל האט געמוזט קענסלען אן ארדער פון 60 וואגאנען מאנופעקטור, וואס ער האט באשטעלט ביי די לאדזשער פאבריקאנטען, ווייל די סאוועטען רעגירונג איז ניט בכח אפצוזעצען די אייגענע מאנופעקטור, וואס ליגט אויף די רעגירונגס-סקלאדען און געפינט ניט קיין קונים, און אזוי איז אויך מיט פילע אנדערע פראדוקטען, וואס ווערען פאבריצירט אין רוסלאנד. די זעלבע „עקאנאמיטשעסקאיא זשיזן" פון 30טען מארטש דערצעהלט, אז דער לעצטער יאריד אין מאסקווע האט באוויזען, אז אין הונדערטע טראסטס און האנדעלס אפטיילונגען פון די „סאוונארכאזען" (דער סאוועט, וואס פארוואלטעט די פאלקס-ווירטשאפט) ניט נאר פון מאסקווע און פעטראגראד, נאר פון גאנץ רוסלאנד איז דער אנבאט אויף סחורות 100 מאל העכער ווי די נאכפראגע. „דאס אלעס, שרייבט די „עקאנאמיטשעסקאיא זשיזן", באווייזט, אז אין דער ארימער רוסלאנד איז אנגעקומען ניט מעהר און ניט ווייניגער ווי א קריזיס פון איבערפראדוקציאן".

ווי זשע קומט עס, וואס רוסלאנד, וועלכע נויטיגט זיך אזוי שטארק אין די אלע פראדוקטען, זאל נאר מיט אמאל מוזען צושליסען איהרע פאבריקען, ווייל זי האט פראדוצירט ציפיל סחורות? איז דער תירוץ, אז די רוסישע באפעלקערונג איז אזוי פארארימט געווארען, אז זי האט ניט מיט וואס צו קויפען אפילו די נויטיגסטע פראדוקטען.

די אויבענדערמאנטע צייטונג פון דעם 29טען מארטש רעכענט אויס, אז וועהרענד פאר דער מלחמה האט יעדער רוסישער פויער אין דורכשניט אויסגעגעבען א יאהר 22 רובעל מיט 43 קאפיקעס אויף פארשידענע פראדוקטען, האט ער אין 1920 אויסגעגעבען ניט מעהר ווי 3 רובעל מיט 41 קאפיקעס. די קויף קראפט פון רוסישען פויערטום איז איצט מיט 7 מאל קלענער, ווי פאר דער מלחמה. אגב, אויף שיך, קליידער און וועש האט דער רוסישער פויער אין 1914 אויסגעגעבען 9 רובעל מיט 19 קאפיקעס, אין 1920 — ניט מעהר ווי 69 קאפיקעס.

אין פארלויף פון לעצטען יאהר האט זיך די לאגע אין דעם פרט נאך מעהר פארערגערט.

נאר אפשר מיינט איהר, אז נאר די באפעלקערונג האט פארלארען איהר קויף-קראפט, דערצעהלט די מאסקווער „פראוודא" פון 6טען אפריל, אז אויך די רעגירונג איז ניט רייכער פון פאלק. רוסלאנד נויטיגט זיך, דאכט זיך, אזוי שטארק אין פארשידענע מעדיקאמענטען, לאזט זיך אויס, אז דער זאגענאנטער „פארמטראסט" (טראסט פון מעדיקאמענטען) האט ניט וואוהין אהינצוטאן די אלע מעדיקאמענטען וואס ליגען אויף זיינע סקלאדען, מחמת דער קאמיסאריאט פון פאלקס געזונטהייט האט קיין געלט נישט מיט וואס צו קויפען עס. „די סקלאדען פון דעם „פארמטראסט" זיינען איינפאך פארוואלגערט מיט סחורה" אזוי שטעהט בוכשטעבליך געשריבען אין דער „פראוורא" פון 6טען אפריל.

די פארארימונג פון דער רוסישער פויערישער באפעלקערונג האט זיך גענומען ניט פון דער בלאקאדע און ניט פון דער אינטערווענציע, נאר פון דעם, וואס די פויערים האבען צוליב די באלשעוויסטישע רעקוויזיציעס און קאנפיסקאציעס אופגעהערט צו באארבייטען די פעלדער. לויט די ציפערען, וואס די „עקאנאמיטשעסקאיא זשיזן" ברענגט, איז אין 1919 פארזייט געווארען נאר 82 פראצענט פון די פעלדער, וואס זיינען געוועזען פארזייט אין 1916. אין 1920 עטוואס מעהר ווי 69 פראצענט. דער קומענדער יאהר וועט זיין נאך אן ערגערער, מחמת די פויערים פון פילע גובערניעס האבען ניט נאר אויפגענעסען די גאנצע זריעה, נאר אויך די פיה. און עס ווערט אויסגערעכענט, אז די גאנצע קויף-קראפט פון דעם רוסישען פויערטום פאר נעקסטען יאהר וועט באטרעפען ניט מעהר ווי 100 מיליאן גאלדענע רובעל. וועגען דער קויף-קראפט פון דער שטאדטישער באפעלקערונג לוינט זיך גאר ניט צו רעדען. ביי אזעלכע באדינגונגען וועלען די סחורות, וואס ווערען פאבריצירט מוזען פוילען אין די סקלאדען.

ווי איהר זעהט, פיהלט זיך גראד איצט אין רוסלאנד ניט קיין שטארקער דוחק אין נייע שניידער פעקטארים. דאס רוסישע פאלק איז אזוי פארארימט געווארען, ווייל די רוסישע אגריקולטור-ווירטשאפט, די פארמעריי איז אין גאנצען רואינירט. א חוץ דעם קען זיך די אינדוסטריע ניט ענטוויקלען אפילו ווען זי וואלט געקענט געפינען גענוג קונים, מחמת דער רוסישער טראנספארט געפינט זיך אין אן אונמעגליכען צושטאנד. לויט די זעלבע באלשעוויסטישע צייטונגען, ליידט די גאנצע אינדוסטריע פון צענטראל רוסלאנד, פון צפון-מערב'דיגען ראיאן און פון אוראל געגענד פון א מאנגעל אין קוילען. אין דערזעלבער צייט האט זיך אין דאנעצקער באסיין דעם ערשטען מארטש אנגעזאמעלט 100 מיליאן פוד קוילען, וועלכע מען האט ניט געקענט ארויספיהרען. ווארום? ווייל עס איז ניטא קיין גענוג וואגאנען. אין מורמאנסק האט זיך אנגעקליבען 10 טויזענד טאן קוילען, וואס דער קאמיסאריאט פון אויסלענדישען האנדעל האט איינגעקויפט. ברענגען די קוילען קיין פעטראגראד קען מען ניט, ווייל די מורמאנסקער אייזענבאהן ליניע האט זיך כמעט אינגאנצען אפגעשטעלט. איז דערווייל דארפען זיך א רייהע פעטראגראדער פעקטארים צומאכען און אין דער פעטערבורגער „קראסנאיא גאזעטא" פון 13טען מארטש לעזען מיר, אז די רעגירונג האט ערלויבט דער „דאנבאס" (די פארוואלטונג פון דער קוילען אינדוסטריע פון דאנעצקער באסיין) ארויסצופיהרען די קוילען קיין אויסלאנד, ווערענד די פעטראגראדער פעקטארים קענען זיך ניט דערווארטען, אז מען זאל זיי צושיקען קוילען פון מורמאנסק אדער פון א ו י ס ל א נ ד. ד י ס א ו ו ע ט ר ע ג י ר ו נ ג ג ע פ י נ ט דעריבער, אז עס איז פיל לייכטער צו פיהרען קוילען פון יעקאטערינאסלאוו קיין אמעריקא אדער קיין ענגלאנד ווי קיין פעטראגראד. מיר וואלטען געקענט ברענגען אהן א שיעור אנדערע אזוינע ביישפילע פון דער מערקווירדיגער, לויט הילמאנ'ס רייד, „עפישענסי" פון דער סאוועטען-רעגירונג, אבער מיר גלויבען, אז די געבראכטע איז גענוג אום צו איבערצייגען יעדען איינעם: ערשטענס, אז רוסלאנד נויטיגט זיך איצט ניט אין נייע פעקטארים, נאר קודם-כל אין די פארבעסערונג פון איהר אגריקולטור-ווירטשאפט. נאר דאן, ווען די פויערים וועלען האבען מיט וואס צו פארזייען און באארבייטען די פעלדער, וועט מען קענען רעדען פון עפענען אירגענד וועלכע פעקטארים אין רוסלאנד. די צווייטע זאך, וואס איז אבסאלוט נויטיג פאר'ן רוסישען האנדעל און אינדוסטריע — איז די אויפשטעלונג פון דעם רוסישען טראנספארט. און דאס לעצטע און וויכטיגסטע איז די אפשאפונג פון דער קאמוניסטישער דיקטאטור מיט איהר אומפעהיגער ביוראקראטיע, וואס האלט געפענטעט דעם גאנצען עקאנאמישען לעבען פון לאנד און דערשטיקט די אקטיוויטעט און ענערגיע פון רוסישען פאלק.

די לעצטע צייט האט איינער פון די סאוויעטישע עקאנאמיסטען, א געוויסער אייסמאנט פארגעלעגט א פלאן, אז די סאוויעט-רעגירונג זאל אנפאנגען ערמוטיגען דעם עקספארט פון רוסישע פאבריק פראדוקטען קיין אויסלאנד, באזונדערס אין אזוינע לענדער ווי ליטע, עסטאניע, לאטוויא און אנדערע געוועזענע טיילען פון רוסלאנד, אבער עס איז קלאר אז אזא לאנד ווי רוסלאנד, וועלכע איז תמיד געווען אן אגריקולטורעלע לאנד, קען עקספארטען פאבריק פראדוקטען נאר בתנאי, אז די רעגירונג זאל פינאנסירען אזא עקספארט. ביי דער איצטיגער פינאנציעלער ארעמקייט פון רוסלאנד איז ניטא גאר וועגען דעם וואס צו רעדען. רוסלאנד קען ניט קאנקורירען מיט דייטשלאנד אדער ענגלאנד מיט דער ביליגקייט פון איהרע פראדוקטען, די איינציגע זאך מיט וואס רוסלאנד קאן יע קאנקורירען איז מיט ביליגער ארבייט. יא, אלץ קאכט אין רוסלאנד טייערער ווי אומעטום, נאר דער פרייז פון ארבייט, די ארבייטער שכירות זיינען דארט איצט נאך פיל נידעריגער ווי זיי זיינען געווען אונטער'ן צאר.

דער פלאן, אלזא, צו עפענען פעקטארים אין רוסלאנד מיט דעם געלד פון אמעריקאנער ארבייטער קען דארום איצט ניט גענומען ווערען ערנסט. דאס רוסישע פאלק נויטיגט זיך אין שניידער פעקטארים ווענינער ווי אין אלץ. א פעקטארי פון אמעריקאנער „קאנצעסיאנערען" וועט זיין אונטערגעווארפען צו דיזעלבע עקאנאמישע געזעצען, ווי אלע אנדערע פעקטארים פון רוסלאנד. זי וועט פונקט אזוי ליידען פון מאנגעל אין מאשינערי, אין רויהען מאטעריאל, אין באהייצונג און באלייכטונג פונקט ווי אלע אנדערע פעטראגראדער און מאסקווער פאבריקען אין די קליידער וואס זי וועט פראדוצירען וועלען האבען דעם זעלבען שיקזאל, ווי די סחורות פון די איבעריגע רוסישע קליידער פאבריקען, סיידען ברודער הילמאן האפט דורך דער „אייזערנער דיסציפלין, וואס הערשט אין די רוסישע פעקטארים" צו קענען דארט פראדוצירען אזוי ביליג קליידער, אז עס זאל זיך לוינען עקספארטירען זיי פון דארט קיין אמעריקע...

מעגליך, אז פאר די „אמאלגעמייטער" מעמבערס לוינט זיך אויסצוגעבען עטליכע הונדערט טויזענד דאלאר אויף אזא וויכטיגען עקספירימענט, באזונדערס ווען ראדעק אליין האט די טעג ערקלערט, אז דאס איז דער איינציגער וועג ווי אזוי מען קען ראטעווען רוסלאנד פון אונטערגאנג. מיר נעהמען אן, אז די מיטגלידער פון דער „אמאלגעמייטער" ווייסען געוויס בעסער ווי א זייטיגער מענש קען וויסען, וואס עס לוינט זיך פאר זיי און וואס ניט. אבער איז עס מאקע נאר א צופאל, וואס קיין איינציגע אנדערע ארבייטער ארגאניזאציע אין דער וועלט איז נאך ביז איצט ניט איינגעפאלען אט דער פלאן אויף אזא גרויסען ביזנעסמעסיגען מאסשטאב צו העלפען דעם רוסישען פאלק און אין דערזעלבער צייט דורכדעם אויך ארויפארבייטען די אייגענע ארגאניזאציאן. ווארום באציהען זיך די פיהרער פון די ענגלישע, דייטשע, פראנצויזישע, איטאליענישע און אנדערע יוניאנס אזוי קאלט צו די „גאלדענע קאנצעסיעס", וואס מאסקווע און דער דריטער אינטערנאציאנאל אפערט זיי? קען דאס זיין, אז זיי זיינען אלע מאקע אזוינע „גרינהארנס", אדער ניט גענוג קלאסענבאוואוסט?

זאגט אייך וואס איהר ווילט: עפעס איז דא ניט גלאט...

גיטעל חלום'ט...

פון י. אדלער

גיטעל חלום'ט פון איהר יוגענד,
פון דאס שאטענדיגע גערטעל,
זי און מרדכי זיצען ביידע
אין א שטילען, שטילען ערטעל.

און זי הערט נישט אויף צו זיפצען:
שווערע צייטען, שווערע יאהרען
קומען, געהען און זיי ווערען
אין דער אייביגקייט פארלוירען...

— — — — — — — — — — — —

און עס בענקט זיך צו דעם שטיבעל
מיט די קליינע פענסטער-שויבען,
צו דעם טויבען-שלאק ביים דעכעל
וואו מען האדעוועט די טויבען —

יענע ווייסע שטילע טויבען,
הערען ווארקען זיי אין גערטעל,
און זי ווינשט זיך כאטש נאך איינמאל
זעהן דאס טייער, טייער ערטעל.

כאטש נאך איין מאל זעהן דאס דערפעל
אויסגעצירט אין בליטהען-צווייגלאך

כאטש נאך איין מאל זעהן דאס וועלדעל,
הערען טשווימשערען די פויגלאך.

און די אזערע די בלויע,
ווי זי שימערט פון דער ווייטען
אין א נעץ פון שטיקער פייער
אין א נעץ פון רויטע קווייטען...

און איהר דאכט זיך, אז מען רופט זי
צו דעם קוואל דעם שטילען, ריינעם:
קום פארוועלקטע צארטע גיטעל
צו דעם וואסעריל דעם שעהנעם!

קום, וועסט זעהן די הויכע סקאלעס
ווי זיי סוד'ען זיך מיט שטערען,
וועסט דאס אלטע זיסע לידעל
פון דיין מאמעניו נאך הערען...

— — — — — — — — — — — —

גיטעל'ס הארץ, עס ווערט צוריסען,
און זכרונות וועבען, שפינען,
און פון איהרע שווארצע אויגען
היירע טרערען רינען, רינען...

GERECHTIGKEIT
A Jewish Labor Weekly
Published every Friday by the International Ladies' Garment Workers' Union
Office: 3 West 16th St., New York, N. Y.
B. SCHLESINGER, President. S. YANOFSKY, Editor.
A. BAROFF, Sec'y-Treas. ABRAHAM TUVIM, Business Mgr.
Subscription price paid in advance: $1.00 per year.
Vol. IV. No. 32. New York, Friday, August 11, 1922.
Entered as Second Class matter April 16, 1920, at the Postoffice at New York, N. Y., under the act of August 24, 1912.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, Act of October 3, 1917, authorized on January 25, 1919.

פון רעדאקטאר'ס נאטיץ־ביכעל

די ווייזדוש קאמיסיע און איהר ארבייט

איצט, אז די יוניאן פון איהר זייט האט אויסערוועהלט, אלס איהר פאר־שטעהער אין דער ווייזדוש־קאמיסיע פרע־זידענט שלעזינגער, און די „פראטעקטיוו" פון איהר זייט, איהר פארשטעהער, מר. בעססעל, אן עפישיענסי אינזשיניר, קאן מען ערווארטען, אז די קאמיסיע וועט באלד צוטרעטען צו דער ארבייט. כדי אבער די ארבייט זאל ניט זיין אומזיסט; כדי זי זאל ברענגען א גוט רעזולטאט, וואס זאל זיין באמת צופרידענשטעלענדיג פאר ביידע צדדים, איז זעהר וויכטיג דער גייסט, מיט וועלכען די קאמיסיע וועט זיך נעמען צו דער ארבייט. ווארים, ווי געוואגט, געפינט יעדער איינער אין אן אונטערזוכונג דאס, וואס ער ווינשט צו געפינען. ווען, למשל, דער פארשטעהער פון די מאנופעקטשורער דוקא וועלען אויסגעפינען, אז אונזערע בעלי־מלאכות ווערען נאר נתעשר פון זייערע ווייזדושעס, קאן ער עס לייכט באווייזען, ווייל, וואס לאזט זיך ניט באווייזען מיט ציפערען? פונקט אזוי קאן זיין דער פאל פארקערט. אמת, אז טאקע צוליב דעם איז באשטימט געווארען צו האבען די ביידע פארשטע־הער פון די ביידע צדדים און א דריטען, וועלכער זאל זיין אין גאנצען אומפאר־טייאיש. אבער די שוועריגקייט איז טא־קע אין דעם, וואו געפינט מען דעם דאזי־גען אומפארטייאישען מענשען? ער איז דאך אין דער אמת'ן אזא זעלטענהייט. דערפאר איז אזוי וויכטיג דער גייסט פון דער גאנצער קאמיסיע אין דער אונטער־זוכונג. פון אנפאנג אן מוזען זיך די אונ־טערזוכער נעמען די גרעסטע מיה צו בא־פרייען זיך פון אלע פאראורטיילע און טא־קע אויספארשען די פאקטען פון דער קלאוק אינדוסטריע אזוי ווי זיי זיינען, און נאר פארגעסען, ווי ווייט מעגליך, אז זיי פארטרעטען פארשיידענע אינטערע־סען. שווער ווי דאס איז, אבער גאנץ אוממעגליך איז עס ניט, ווען עס איז נאר דא דער גוטער ווילען.

❦

לויט עס איז באריכטעט וועגען מר. בעססעל, איז זיין אויסוואהל פון דער זייט פון די מאנופעקטשורער א גאנץ גע־ראטענער. אויב עס איז ווירקליך אמת, אז מר. בעססעל שטעהט אויף דעם פרינ־ציפ, דאס אן אינדוסטריע, אין וועלכער אן ארבייטער איז באשעפטיגט, איז מחויב צו געבען איהם אזא באלוינונג, אז ער זאל קענען לעבען אנשטענדיג און בא־קוועם דורך דאס גאנצע יאהר, וועט ער אין דעם פונקט געפינען אין פרעזידענט שלעזינגער ניט נאר קיין געגנער, נאר א הייסען געזינונגס גענאסע. ווייל דאס איז טאקע דער שטאנדפונקט פון שלעזינ־גער און פון אונזער גאנצער יוניאן. און אויב דאס איז טאקע אזוי, גלויבען מיר נאר ניט, אז דער אומפארטייאישער דריי־טער וועט האבען פיל צו טאן אין דעם גאנצען ענין. ווארים דאס אריינמישען זיך פון דעם אומפארטייאישען דריטען איז נויטיג נאר דאן, ווען די ביידע צדדים האבען פארשיידענע מיינונגען איבער אט דער עיקר פראגע. ווי באלד אבער אין דעם הויפט פונקט זיינען זיי איינפאר־שטאנען, קאן מען האפען מיט א שטאר־קען גראד פון איבערצייגונג, אז די אר־בייט וועט ניט ליידען פון אלערליי דריי־בונגען און שטערונגען, און דאס דער רע־פארט פון דער דאזיגער קאמיסיע וועט זיין אן איינשטימיגער.

❦

אלזא, אויב דאס איז אלעס אזוי, ווי עס ווערט באריכטעט וועגען מר. בעססעל, איז די אויסוואהל זיינע, אלס איינער פון דער קאמיסיע, זעהר געראטען. וואס אנ־באטרעפט אונזער אייגענעם פארשטעהער, פרעזידענט שלעזינגער, קאנען מיר, נא־טירליך, ניט זאגען, אז ער זאל זיין אין דער הינזיכט אומפארטייאיש. ניין, ער איז זעהר און זעהר פארטייאיש אין דעם פונקט פון ווייזדושעס. ער קאן ניט צו־לאזען דעם געדאנק, אז די ארבייטער־ווייזדושעס, ווי זיי זיינען איצט, זאלען גע־מינערט ווערען אפילו אויף א האר. ער האט ביז איצט געקעמפט, און מיט גרוי־סען ערפאלג, געגען דעם מיט אלע זיינע כוחות. און מיר זיינען זיכער, אז ער וועט פון דעם שטאנדפונקט ניט אפטרע־טען אויף דאס מינדעסטע. מיר ווייסען, אז ער האפט דורך דער אונטערזוכונג אויסצופיהרען פאר א געוויסען סארט בעלי מלאכות אין דער קלאוק אינדוסט־ריע נאך א פארגרעסערונג פון זייערע ווייזדושעס, ווייל ער גלויבט ווירקליך, אז זיי ווערען ווייט ניט אזוי גוט באצאהלט, אז זיי זאלען ניט זיין דערצו פאלקאם בארעכטיגט. אבער, פעסט ווי עס איז דער שטאנדפונקט פון שלעזינגער, אין דער באציהונג פון ווייזדושעס, דאך קאן מען זיכער זיין, אז אויב די אמת'ע פאקטען וועלען ארויסברענגען קלאר, דאס אונ־זערע קלאוקמאכער ווערען ווירקליך אי־בערגעצאהלט אין פארגלייך מיט אנדערע ארבייטער אין אזעלכע סקילד טריידס, ווי דאס איז דער קלאוקמאכער טרייד, וועט שלעזינגער, פארטייאיש, ווי ער איז, דאך מוזען צושטימען צו א געוויסער רעדוק־ציאן. ניין, דאס ניט. אבער עס איז זעהר מעגליך, אז די קאמיסיע אין איהר אונטערזוכונג פון אלע פאקטען זאל קא־נען אויסארבייטען א פלאן, וועלכער זאל זיין מעהר אדער ווייניגער צופרידענ־שטעלענדיג.

❦

וואס קאן עס זיין פאר א פלאן? לא־מיר זיך פארשטעלען, אז די קאמיסיע וועט אויסגעפינען, אז די קלאוקמאכער, פאר דער צייט, וואס זיי ארבייטען, פאר־דינען גאנץ שעהנע ווייזדושעס, זאגען מיר, דורכשניטליך, 60 דאלער די וואך. לא־מיר זאגען, אז די קאמיסיע וועט אויסגע־פינען דעם ווייטערען פונקט, אז אין גאנ־צען זיינען דא אזעלכע ארבייטס וואכען אין יאהר 25, און דאס די איבעריגע וואָ־כען מוז דער ארבייטער לעבען פון דאס, וואס ער האט פארדינט אין סיזאן, דאן וועט ווערען קלאר, אז דער קלאוקמאכער, וועלכער איז געוועהנליך א פאמיליען־פא־טער, פארדינט דורכשניטליך ווייניגער, ווי 30 דאלער די וואך. וועלכע קאמיסיע וועט דאן קאנען צו'פסקנ'ען, אז די ווייזדושעס פון דעם ארבייטער זאלען געשני־טען ווערען, אויב זי שטעהט נאר אויף דעם שטאנדפונקט, אז די אינדוסטריע, אין וועלכער דער ארבייטער איז באשעפ־טיגט, איז שולדיג דעם ארבייטער א לע־בען פון אנשטענדיגקייט און באקוועמליכ־קייט דורך דאס גאנצע יאהר? וואס זשע קאן די קאמיסיע טאן אין אזא פאל?

❦

זי האט דאן צוויי ברירות: אדער זי קאן באשליסען, אז די קלאוקמאכער־ווייזדושעס, אונטער אזעלכע אומשטענדען קאנען ניט געשניטען ווערען, ווייל זיי זיי־נען דער סאמע מינימום באלוינונג, וואס גיט איהם און זיין פאמיליע א מעגליכקייט צו לעבען. זיי וועלען דארום באשליסען, אז אלעס מוז בלייבען, ווי עס איז, און דאס די מאנופעקטשורער האבען קיין גרונט ניט צו באקלאגען זיך, אז דעם ארבייטער'ס ווייזדושעס זיינען צו הויך. אדער, זיי קאנען אפשר אויסארבייטען א פלאן, לויט וועלכען די איצטיגע ארבייטס צייט זאל באדייטענד פארלענגערט ווערען, אזוי, אז אנשטאט 25 וואכען אין יאהר, זאל דער ארבייטער ווערען באשעפטיגט, זאגען מיר, 40 וואכען אין יאהר, און דאס פאר אזוי פיל וואכען ארבייט איז דער מאנופעקטשורער פארפליכטעט איהם צו געבען ווייזדושעס, ערשט דאן קאן מען ריידען פון אירגענד וועלכער רעדוצירונג פון די ארבייטער־ווייזדושעס.

❦

וואס אונז אנבאטרעפט, האלטען מיר גאנץ ווייניג פון דעם צווייטען פלאן, צו־ליב פארשיידענע אורזאכען. אבער די וויכטיגסטע איז די, וואס דורך דעם פלאן וועלען פילע קלאוקמאכער אין גאנצען מו־זען פארלאזען דעם טרייד, א געדאנק, מיט וועלכען די יוניאן וועט קיינמאל, קיינמאל ניט שלום מאכען. עס וועט דארום אלעס מוזען בלייבען ביי דאס אלטע. אבער, אויב מיר נארען זיך נאר ניט אין חשבון, וועט אט די דאזיגע ווייזדוש־פראגע, וועלכע איז איצט, האלט זיך, אזא ברענענדע, בא־דייטענד פארלירען אין איהר וויכטיגקייט צו דער צייט, דעם קומענדען דעצעמבער, ווען דער רעפארט פון דער קאמיסיע וועט זיין פארטיג.

❦

אין מאמענט איבערהויפט וועט קלאר מאכען, ווארום מיר זיינען אזוי אפטימיס־טיש. אונזערע קלאוק מאנופעקטשורער, ווייניגסטענס, די מעהר דענקענדע צוויי־שען זיי, טענה'ן ניט, אז די ארבייטער־ווייזדושעס זיינען צו הויך אן און פאר זיך, ווי ווייזען, אז דאס איז ניט דער פאל. אבער, באהויפטען זיי, אזוי ווי עס זיינען דא שעפער, אין וועלכע די ארבייט ווערט געמאכט פיל ביליגער, ווי אין זייערע שע־פער, ווייל די יוניאן באדינגונגען ווערען דארט אדער גאר ניט אדער גאנץ ווייניג אפגעהיט, איז פאר זיי אוממעגליך צו קאנקורירען ערפאלגרייך מיט אזעלכע שע־פער. און דערפאר איז עס נויטיג, אז די ווייזדושעס פון די ארבייטער זאלען גע־שניטען ווערען, כדי זיי זאלען האבען די מעגליכקייט צו קאנקורירען מיט יענע קליינע שעפער, און ניט מוזען ארויסגע־שטופט ווערען פון דער קלאוק אינדוס־טריע.

❦

אין דער טענה איז דא א היבשער שטיק אמת, און אויף דעם גרונד, ווי אויך צוליב איהרע אייגענע אינטערעסען, האט די יוניאן אויפגענומען איהר גרויסען קאמף געגען אט דעם זאגענאנטען סאָ־שיעל שאפ. דער קאמף איז שוין ביז איצט געקרוינט, אויב ניט מיט קיין פולשטענ־דיגען ערפאלג, איז זיכער מיט א גאנץ היבשען ערפאלג, און די יוניאן איז אנט־שלאסען ניט אויפצוגעבען איהר קאמף גע־גען דעם סאשיעל שאפ, ביז ער וועט ניט פולשטענדיג „אויסגעראטעט" ווערען. מען מעג דארום אננעמען פאר זיכער, אז ביי נעקסטען דעצעמבער וועט די גאנצע קלאוק אינדוסטריע אין ניו יארק און אומגעגענד זיין פולשטענדיג אויסגערייניגט פון דעם פעסט. טא מוז דאך דאן במילא אוועק־פאלען די פראגע פון ווייזדושעס, אויב ניט אין גאנצען, איז ווייניגסטענס ביז צו גאר א גרויסען גראד. און דערפאר רעכענען מיר, אז מיר זיינען פולשטענדיג בארעכ־טיגט אין אונזער אפטימיזם, און דאס די גאנצע פראגע וועט ניט געהן ווייטער ווי די דאזיגע אונטערזוכונג, וועלכע וועט ארויסברענגען קלאר די פאקטען, און וועל־כע וועט מאכען, אז די דאזיגע פראגע זאל, לכל הפחות, פאר די נעקסטע צוויי יאהר, פאר וועלכע דער אגרימענט איז געשלאסען געווארען, מעהר גאר ניט אויפ־געהויבען ווערען.

אין קאנפערענץ מיט די קלאוק מאנו־פעקטשורער אין שיקאגא.

עס איז שוין א כלל, אז נאך דעם, ווי די קלאוקמאכער יוניאן אין ניו יארק איי־ניגט זיך אויף געוויסע באדינגונגען מיט אונזערע ניו יארקער מאנופעקטשורער, ווערען די זעלבע באדינגונגען אנגענומען פון די מאנופעקטשורער אין אנדערע קלאוק צענטערס. ווארים ס'איז דאך קלאר, אז אונזער יוניאן קאן ניט האבען קיין פאר־שיידענע אגרימענטס אין פארשיידענע שטעדט. עס מעגען זיין אונטערשיידונ־גען אין קלייניגקייטען, אבער אין זייערע הויפט שטריכען מוזען די באדינגונגען זיין איינע און די זעלבע. דאס פאדערט פשוט די לעבענס עקזיסטענץ פון אונזער יוניאן.

❦

עס איז דארום פאר אונז געווען אן אמת'ע איבעררראשונג, ווען די קלאוק מא־נופעקטשורער פון שיקאגא אויף זייער קאנפערענץ לעצטען וואך מיט פרעזידענט שלעזינגער, וויס פרעזידענט ה. סקולמאן און דער גאנצער יוניאן קאמיטע, האבען ארויסגעשטעלט די גאר שפאגעל נייע פא־דערונג פון שטיק־ארבייט, פון א סיסטעם, וואס איז שוין לאנג באגראבען און בא־שאטען, און וועלכע וועט קיינמאל, קיינ־מאל קיין תחית המתים ניט אויפשטעהן.

❦

מיר קאנען ווירקליך ניט באגרייפען, וואס האט געמאכט די שיקאגא'ער קלאוק מאנופעקטשורער צו שטעלען אזא פאדע־רונג, וועלכע, ווי זיי האבען געמוזט ווי־סען, איז איינפאך האפענונגסלאז! האבען זיי א טראכט געטאן, אז שטעלענדיג די דאזיגע פאדערונג, האבען זיי פארלאנגט פון דער יוניאן, אז זי זאל זיך אפזאגען פון דאס סאמע וויכטיגסטע, פאר וואס זי האט געקעמפט די לעצטע עטליכע יאהר? האבען זיי ניט פארשטאנען, אז די יוניאן קאן גאר אפילו ניט ריידען מיט זיי וועגען אט דער משונה'דיגער פאדערונג?

❦

זאל צוגעגעבען ווערען פאר א מא־מענט, אז די אומשטענדען אין דער קלאוק אינדוסטריע אין שיקאגא זיינען א ביסל אנדערש, ווי אין ניו יארק, איז דאס שוין א גענוגענדע בארעכטיגונג, אז די יוניאן זאל איינגעהן אויף אזא דיסקוסיע? מיט פונקט אזא רעכט האבען זיי געקאנט שוין פאדערען פון דער יוניאן, אז זי זאל זיך אין גאנצען אויפלייזען, ווייל מיט דער יו־ניאן קאן די קלאוק אינדוסטריע אין שי־קאגא ניט עקזיסטירען. און וואס וואלט געווען דער ענטפער פון דער יוניאן, ווען די שיקאגא'ער קלאוק מאנופעקטשורער שטעלען ווירקליך אזא פאדערונג? א גאנץ פשוט'ע, אויב איהר קאנט ניט אנ־דערש מאנופעקטשורען קיין קלאוקס, סיי־דען עס זאל קיין יוניאן ניט זיין, ווערט איהר מאקע מוזען אין גאנצען ארויסגעהן פון דער אינדוסטריע און זיך נעמען צו עפעס אנדערש. דעם זעלבען ענטפער מוז די יוניאן געבען, ווען מען שטעלט ארויס די פאדערונג, אז זי מוז איינשטימען צו דער ווידער איינפיהרונג פון שטיק־אר־בייט; און אויב ניט, קאן די קלאוק אינ־דוסטריע ניט געדייהען. איהר ענטפער איז, אז אויב די קלאוק אינדוסטריע אין א געוויסער שטאדט פאדערט ניט אנדערש ווי די שקלאפעריי פון דער שטיק ארבייט סיסטעם, דאן זאל זי בעסער אונטער־געהן.

❦

אבער מיר ווילען גלויבען, אז די שי־קאגא'ער קלאוק מאנופעקטשורער האבען עס ניט געמיינט און ניט געקאנט מיינען ערנסט. סיידען זיי זיינען שוין זעהר הינטערשטעליג אין זייער אינטעליגענץ אין פארגלייך מיט די קלאוק מאנופעק־טשורער פון ניו יארק, וועלכע, אין זייערע לעצטע פארהאנדלונגען מיט דער יוניאן, האבען אפילו מיט א וואונק ניט געגעבען קיין אנצוהערעניש, אז זיי וואלטען גע־וואלט האבען ווידער איינגעפיהרט די סיסטעם פון שטיק־ארבייט. זיי ווייסען, אז דאס איז אוממעגליך, און זיי האבען באשלאסען, אז צו פארלאנגען עס, וואלט עס געהייסען זיך פשוט נאריש געמאכט. מיר גלויבען דארום, אז די קלאוק מאנו־פעקטשורער פון שיקאגא האבען נאר גע־מאכט אזא אנשטעל, אפשר, טאמער וועט עס געהן. איצט, נאך דער קאנפערענץ, זיינען זיי, דערפאר פאלקאם איבער־צייגט, אז זיי מוזען פארגעסען אן דעם, צוליב זייערע אייגענע אינטערעסען, ווייל, וואס איז די פעולה זיך ארומצוטראגען מיט חלומות, וועלכע קאנען ניט פארווירק־ליכט ווערען? און מיר האפען דארום, דאס, נאך איידער פרעזידענט שלעזינגער וועט אפפאהרען אין יוראפ, וועט צווישען דער יוניאן אין שיקאגא און די דארטיגע קלאוק מאנופעקטשורער געשלאסען ווער־ען פראקטיש דער זעלבער אגרימענט פאר די נעקסטע צוויי יאהר, ווי דער ניו־יארקער אגרימענט; און אנשטאט זיך פארנעמען מיט א נעכטיגען טאג, וועלען זיי צוזאמען מיט דער יוניאן נעמען זיך פאר די זעלבע גרויסע ארבייט, וואס ווערט איצט געטאן אין ניו יארק, נעמליך, פאר דער אויסראטונג פון דעם זאגענאנטען סאשיעל שאפ, וועלכער איז פונקט אזא קללה אין שיקאגא, ווי אין ניו יארק.

און דאס זעלבע אין אלע אנדערע אונ־זערע קלאוק צענטערס.

און מיט גאנץ קליינע אונטערשיידונ־גען איז די לאגע כמעט איבעראל די זעל־בע. דער זעלבער פעסט, וואס ווערט בא־קעמפט מיט אזא זעלטענער ענערגיע פון אונזער יוניאן אין ניו יארק, בושעוועט אויך אין פילאדעלפיע, אין באסטאן און אין די אנדערע שטעדט. עס איז נאריש צו וועלען קעמפען געגען דעם מיט שטיק - ארבייט, קלענערע ווייזדושעס, איז באבסקע רפואות. דאס וועט ניט העלפען. וואס עס איז נויטיג איז די פולשטענדיגע אויסראטונג פון דעם פעסט. און דאן, ווען אט דער סוועט־שאפ מיט אלע זיינע עקלהאפטע פירות וועט אויסגעראטעט ווערען, וועט מען ערשט איינזעהן, ווי נאריש, ווי גרונדלאז עס זיינען אט די אלע פאדערונגען. מען וועט ערשט דאן זעהן, אז וואך־ארבייט און א גוטע, אן עהרליכע ארבייטער בא־לוינונג זיינען דוקא נויטיג פאר דער פול־ער אויפבליהונג פון דער קלאוק אינדוסטריע.

באדאנקען דעם שאפ־טשערמאן

מיר, די ארבייטער פון נייטען האוס וויץ, דריקען אויס אונזער דאנקבארקייט צו אונזער געוועזענעם שאפ־טשערמאן ברודער פיליפ קלענט. מיר האפען דאס ניט אלס שאפ־טשערמאן וועט ער אויך נעמען דעם זעלבען אינטערעס אין שאפ־פראגען. אויב דער שאפ איז 100 פרא־צענט א מאנען שאפ, האבען מיר עס פארדאנקען דעם שאפ־טשערמאן.

מיט פריינדליכען גרוס,

די קאמיטע:

שער שווארץ, פעראלמאן,

זעק בענדער.

„איך דערצעהל" ::

פון ראבאי (ארויסגעגעבען פון פארלאג אמעריקא)

פון שאול ראסקין

„איך דערצעהל" איז דער נאמען פון איינעם פון די לעצטע דריי בענד ערצעהלונגען פון ראבאי, וואס דער פארלאג „קולטור" האט ארויסגעגעבען. איך נעם אבער גראד דעם נאמען פון דעם דאזיגען באנד אלס דעם טיטעל פון מיין רעצענזיע, ווייל עס כאראקטעריזירט אם בעסטען דעם טאלאנט פון אונזער יונגען בעלעטריסט. ער איז א דערצעהלער פריער פאר אלץ. זיין שרייבען רופט ארויס וואונדערבאר די שטימונג פון א מענשען, א רוהיגען און אן ערפאהרענעם, וואס האט געזעהן די וועלט, מענשען און חיות, האט געקוקט אויף זיי מיט אן אויפמערקזאם אויג, האט דערזעהן ניט נאר זייער פנים און געשטאלט נאר דערבליקט זייערע נשמות, זייער פריידען און ליידען, האט מיט זיי געלעבט, באגריפען זייער שיקזאל און יעצט זאמעלט ער ארום זיך רוהיגע אויפמערקזאמע פריינד און דערצעהלט זיי וועגען דעם, וואס ער האט געזעהן און וואס ער ווייס. און ער דערצעהלט! די ערצעהלונג פליסט ווייך, גלייכמעסיג, ווי א שטראם וואסער אויף א רוהיגען וואסערבעט. אויף דעם פנים פון דעם דערצעהלער מערקט איהר זעלטען א שמייכעל, אדער א גרימאסע פון עקעל, האס אדער ליעבן... דערהויבט זעלטען זיין שטימע צו הויך, זשעסטיקולירט ניט צו שטארק, בלויז דא און דארט אקצענטירט ער אביסעל. דער אלגעמיינער טאן איז אבער נישט א גלייכגילטיגער, נאר א ווייכער, געפיהלפולער, עטוואס סענטימענטאלער, א ליריש באפארבטע דערצעהלונג, גלייכמעסיג, געפיהלפול, ליריש אינטים פון אנהויב ביז'ן סוף פון דער דערצעהלונג.

ביז'ן סוף פון דער דערצעהלונג?! נישט אימער איז דא אזא זאך ביי ראבאי ווען ער דערצעהלט. זעהר אפט בלייבט ער פלוצלונג אנשווייגען אין דעם לויף פון זיין דערצעהלען און די צוהערער קוקען איהם פארוואונדערט אן עטוואס אומצופרידען דורך דעם פלוצלומדיגען סוף. אזוי, למשל, איז זיין גרויסע דערצעהלונג, וואס קען גערופען ווערען דער ערשטער טייל פון א ראמאן „גאלדענבארג" און אזוי זיינען פיעלע פון זיינע קורצע און קירצערע דערצעהלונגען. אזוי איז אפילו דאס בוך „ניי ענגלאנד". זיי ווערען ביי איהם נישט דערפיהרט צו אן אפגעשלאסענעם קרייז, אזוי אז עס זאל זיך פיהלען, אז דער סוף פון דער דאזיגער דערצעהלונג איז א בארעכטיגטער און אז דאס ווייטערע איז שוין א טעמע פאר א צווייטע מעשה. ער רייסט איבער, ווי די אימפרעסיאניסטען טוען דאס, ווען עס ווילט זיך מעהר ניט דערצעהלען, ענדיגט זיך דער לייוואנד, ענדיגט זיך ביי זיי דאס בילד. זיי קאמפאנירען ניט אזוי, אז דאס בילד זאל זיין אן אבסאלוט געשלאסענעם גאנצעס. ער ענדיגט אימפרעסיאניסטיש, דערצעהלען דערצעהלט ער אבער רעאליסטיש, הגם מיט א געוויסע לירישע באפארבונג. דערפאר לאזען מאנכע פון זיינע דערצעהלונגען א געפיהל פון ענטוישונג און ניט פאלשטענדיגער באפרידיגונג און דאס איז א גרויסער שאדען, דען זיין מאטעריאל און זיין טאן זיינען מעהר ווי פון געוועהנליכע קוואליטעטען. ער קען די נאטור און ער קען די מענשען. ער איז איינער פון די ווייניגע אידישע שרייבער, וואס מאהלען לאנדשאפטען נישט פון קאפ, פון ווייטע, האלב צושוואומענע ערינערונגען, און אפטמאל גאר איינגאנצען אויסגעטראכטע, אדער ארויסגעלעזענע פון אנדערע פרעמדע נאטורשילדערונגען: ער מאלט די נאטור נאך אייגענע עטיודען, ער האט די נאטור אליין געזעהן, אינטים מיט איהר זיך באפריינדעט און שילדערט זי אינדיווידועל. איך מיין, אז ראבאי'ס א נאטורשילדערונג איז ניט אויסצומישען מיט מיט אפאטאשו'ס, איינגאטאוו'ס, קאברינ'ס און אנדערע. ס'איז זיינע. ער קען די גראזען, ער קען די ערד, ער קען די בוימער און דעם הימעל איבער דעם אלעם. ער קען אויך די חיה. איך מיין די נאטור פון פערד און בהמה, מיט וועלכע ער האט זיך באקאנט זייענדיג אויף לאנד. אבער דא ווילט זיך מיר מאכען א באמערקונג, אז זיינע שילדערונגען פון דער חיה, ספעציעל פון דעם פערד'ס נשמה, דעם פערד'ס „פסיכאלאגיע" זיינען נישט טאדעללאז. איך מיין, אז מאנכע מאל שילדערט ער דאס פערד צו מ ע נ ש ל י ך. ער גיט דעם פערד געדאנקען און געפיהלען אריין אזעלכע, וואס די מענשען ארום זיי טראגען. עס איז, פארשטעהט זיך, א טונקעלע וועלט, די פסיכאלאגיע פון די חיות; וואס זיי טראכטען און פיהלען איז פאר אונז כמעט א מעטאפיזישע פראבלעם. וואס זיי דענקען און פיהלען איז שווער צו באשטימען, אבער ניט אזוי שווער איז צו טרעפען וואס זיי דענקען נ י ט. זיי דענקען ניט אונזערע מענשליכע געדאנקען און זיי האבען ניט אונזערע אינטערעסען אין זינען בעת זיי שלעפען, לויפען, ארבייטען און רוהען (לעז זיין קאפיטעל „פערד" אין „ניי ענגלאנד").

און ראבאי ווייסט דאס. זעהר אינטערעסאנטע מאמענטען האט טאקע אונזער יונגער שרייבער אין דיזער חיות־פסיכאלאגיע, למשל, די ערצעהלונג וועגען א פערד'ס זעלבסטמארד. עס איז זעהר א דרייסטער פארזוך אויפצוהייבען דעם שלייער, וואס פארשטעלט פאר אונז די נשמה פון א שטומער באשעפעניש. ראבאי שילדערט אונז האנדלונגען און מאטיווען, וואס שווימען ארויס עפעס פון א טונקעלען אפגרונד, עפעס ווי פון א בלינדער מאכט דיקטירטע, אהן שכל'דיגקייט און אהן צוזאמענהאנג ס'איז א פסיכאלאגיע, וואס איז כמעט א פיזיאלאגיע.

דיזע מאמענטען זיינען ביי ראבאי איינפאך מייסטערהאפט.

און דא קומען מיר צו אן אינטערעסאנטען שטריך אין זיינע ערצעהלונגען, צו די שילדערונגען פון דעם קריסט, פון דער נשמה פון גוים. ער האט א גאנצע רייהע דערצעהלונגען, וואו ער ברענגט ארויס פארמערס יונגע און עלטערע שקצים און שיקסעס.

ווי זשע שילדערט ער זייערע נשמות? ער שילדערט זיי זעהר אפט אויף דעם שטייגער, ווי ער שילדערט די חיות אין יענע בעסטע מאמענטען. דאס הייסט, ער שטעלט אונז פאר א טונקעלע רוים, עפעס אין א האלבען שלאף אדער דרעמעל פארזונקענע נשמות, און פון דארטען שווימען ארויס האנדלונגען, מאטיווען פון האנדלונגען, זאנדערבאר נישט קאנסעקווענטע, עפעס ווי פון א פאטאלער מאכט דיקטירטע. די נשמה פון אזא שגיץ איז עפעס זעהר א פלאכע, זעהר א פרימיטיוו־איינפאכע צוויי דריי קאלירען, ווייניג רעפלעקציעס מייסטענס זיינען דאס האנדלונגען עלעמענטארע און דירעקטע. ראבאי באהאנדעלט די נשמה פון א קריסט פונקט ווי ער באהאנדעלט די נשמה פון א חיה, דאס הייסט ער שאפט, אדער פרובט צו שאפען א נייע קייט פון געדאנקען, געפיהלען און האנדלונגען, ער שאפט א פאראיינפאכטע נשמה ביז צום פרימיטיווען.

גאנץ אנדערש איז די נשמה פון זיינע אידישע מענשען. דא איז שוין אן אונענדליכער נעץ פון מאטיווען שטימונגען, רעגונגען און ניואנסען. דא איז שוין א גאנץ קאמפליצירטער אפאראט, דא איז שוין א העל באלויכטענער רוים מיט פילע ווינקעלאך אלע באקאנט און אינטים נאהענט צו אונזער שרייבער. דא איז ער אויך א פעלד פון אונענדליך שעהנע בלומען, פארביגע און דופטיגע און פילארטיגע. דא איז שוין די פסיכאלאגיע ווייט ניט קיין פיזיאלאגיע.

שוין ניט רעדענדיג וועגען זעהר צארטע אידישע נשמות אין דעם „איך דערצעהל", עכטע אידיליען פון דער אלטער אידישער שטעדטעל, — און דאן זיין גרויסער ערצעהלונג „הערר גאלדענבארג" מיט דעם ראמאנטישען פערד־יונג, וואס טראגט אונטער זיין קאלטער, רוכט זיך פארגרעבטער אויסערליכקייט, א גאנצען רעגענבויגען פון גראציעס ערינערונגען און אידעאלען, נישט רעדענדיג, הייסט עס, פון זיינע אידישע נשמות פון העכערער קאטעגאריע איז אפילו די פארגרעבטע אידישע נשמה פון די נייע ענגלענדער פארמערס, פון משיפעל היל, אויך פיל, אונענדליך פיל קאמפליצירטער ווי זיין שכן'ס, דעם קריסט'ס נשמה. וואהנען זייט ביי זייט צוויי פארמערס, דער איד ראזענבערג און דער פאליאק זשאן. ביידע אומגליקליכע, לעבענס גרויסע שווערע, אהן פרייד, אהן אויסקוק און דאך איז ראזענבערג א מענש אין וועמעס כמורנער נשמה רעגען זיך און טומלען זיך הונדערטע פראצעסען, אין זשאן'ס מוטנער נשמה ציהט זיך איין גרויער קלעפיגער טייג. ביידע, אי די חיה אי דער קריסט שטעהן פאר ראבאי'ס אויגען ווי ערשיינונגען פון אן אומבאקאנטער וועלט וועלכע מען דארף טרעפען וואס דער באדייטונג זייערער איז, און דא הענגט אין גאנצען אפ פון אינטואיציע, האט די שאפענדע אינטואיציע, האט זיך אנגעצונדען א פייערל פון קינסטלערישע העל־זעהעריי און עפעס איז דערבליקט געווארען איז גוט, אויב ניט בלייבט דער קינסטלער ביי אויסערע קאנטורען מיט פלאכע טענער, נישט טיף, אבער אפטמאל טשיקאווע.

דערהויפט האט ראבאי'ס שרייבען א טשיקאווע נאטקע. איהר ווערט נייגעריג הערענדיג זיין ערצעהלונג ווי איינער וואס איז געקומען פון א לאנד וואוהין מען קומט זעלטען און וואו מענשען לעבען עפעס אזוי זאנדערבאר אנדערש ווי מיר. און וואס פאר א מענשען? אונזערע ברידער אידען. און די דאזיגע וועלט איז גאר ניט אזוי ווייט פון אונז, ליגט ניט איבער זיבען ימים, נאר טאקע מיט דער האנד צו דערגרייכען, דאס זיינען די פערמערס, די דאזיגע ווייטע וועלט איז די וועלט פון אידישען פארמער אין אמעריקא. ראבאי האט דעם פארמער געווידמעט זיינע בעסטע כחות. ער האט דעם פארמערס לעבען אונז באוויזען אזוי ווי נאך קיינער ביז איהם. ס'איז זיין אייגענע ספעציאליטעט. ער האט דיזע וועלט בארייזט, קען זי און דאס וואס ער דערצעהלט קלינגט אפט אזוי טשיקאווע ווי דאס לעבען פון מענשען, אויף אן אנדער פלאנעטע מיט אינטערעסען, געפיהלען און טרוימען גאנץ אנדערע ווי די, וועלכע מיר שפירען ביי זיך. זעהט דעם לאנגען, הויכען, יארדדיגען פארמער, דעם איד ראגאווין, זיין שכן וויינבוים, דוד וואלדין, זיין פאטער, זיין מוטער, די פאמיליע ראזענבערג, יעדערער פון זיי — א פיגור, מיט עקשנות אין הארצען, און שווערער, כמורנער ליבע צו דער ערד, צום וואלד, צו דער בהמה און פערד.

א טשיקאווע וועלט און טשיקאווע דערצעהלט!!

גרויסער סטרייק פון וויסט און דרעסמאכער אין ניו יארק.

(שלוס פון זייט 1).

ניאן געקראגען א חשד, אז די פירמע מאכט ארבייט אויך אין סקעב־שעפער און ווען די יוניאן האט גענומען נאכזוכען די זאך האט די פירמע געמאכט דער יוניאן אלע שטערונגען אין דעם. קורץ, עס האט זיך ארויסגעוויזען, אז די פירמע האט געבראכען דעם אגרימענט און די יוניאן האט ארויסגענומען אין סטרייק אלע שעפער וואס ארבייטען פאר איהר, אפילו אויך די ניט־יוניאן שעפער, וואו די פירמע האט געמאכט איהר ארבייט און איבער א טויזענט ארבייטער פון אט די שעפער, זיינען אין סטרייק. די סטרייקער געפינען זיך אין רענד סקול אודיטאריום, 7 איסט 15טע סטריט, ניו יארק.

לויט ווי ברודער האכמאן, דער דזשענעראל מענעדזשער פון דעם דזשאינט באארד גיט אונז איבער, וועט די יוניאן זיך נעמען באזונדערס שטרענג, דאס דער אגרימענט אין טרייד זאל אפגעהיט ווערען, און ווען די יוניאן וועט פארטיג ווערען מיט דער פירמע, וועט זי זיך נעהמען צו די אנדערע פירמעס, וואס זי האט אויפ'ן צעטעל, אז זיי היטען ניט אפ דעם אגרימענט. די יוניאן וועט זיך אויך איצט נעהמען ווידער א מאל אויסצוראמען פון טרייד די ניט ארגאניזירטע שעפער, וועלכע האבען זיך אנגעפלאדערט אין די לעצטע עטלאכע קריזיס־יאהרען.

קאנפערענצען מיט די עמבראידערי מאנופעקטשורערס וועגען א נייעם אגרימענט.

די אסאסיאיישאן פון די עמברוידערי מאנופעקטשורערס האט מיט איינינע מאנאטען צוריק געבראכען דעם אגרימענט וואס זי האט געהאט מיט די עמבראדערערס יוניאן, לאקאל 66. לאקאל 66 איז א טייל פון דעם דזשאינט באארד אין דער וויסט און דרעס אינדוסטריע, און דער דזשאינט באארד האט אויפגענומען א קאמף מיט דער אסס"ן, מען האט זיך גענומען גרייטען צו רופען א סטרייק פון אלע עמבראידערי שעפער. פאר דעם צוועק איז געשאפען געווארען א גרויסע ארגאניזיישאן קאמיטע, וועלכע איז אונטער'ן אויפזיכט פון ברודער העסענפעלד.

ווי עס שיינט אבער, וועט עס צו דעם ניט קומען. די אסס"ן פון די עמברוידערי באסעס האט באצאהלט 15 הונדערט דאלאר שטראף פאר ברעכען דעם אגרימענט מיט דער יוניאן, וועלכער האט זיך געדארפט ענדיגען לעצטע וואך און די וואך וועלען זיך אנהויבען קאנפערענצען צווישען דעם דזשאינט באארד און די אסס'ן מיט'ן צוועק צו שאפען א נייעם אגרימענט.

נאטירליך, אין דעם מאמענט קאן מען נאך ניט וויסען, ווי די זאך וועט זיך אויסדרעהען, אויב אן אגרימענט וועט געשאפען ווערען אויף א פרידליכען אופן, אדער עס וועט מוזען גערופען ווערען א סטרייק. די יוניאן, ווי שוין פריהער באמערקט, מאכט יעדענפאלס אלע נויטיגע פארבארייטונגען צו א סטרייק, צו זיין גרייט, ווי א זאך מאכט זיך.

פרעזידענט שלעזינגער איז איינגעלאדען געווארען זיך צו באטייליגען אין די קאנפערענצען מיט די מאנופעקטשורערס און אויב ער וועט נאר האבען די נויטיגע צייט, אין די עטליכע טעג פאר זיין אפפאהרען אין יוראפ, וועט ער געוויס זיין דארט און זאגען זיין ווארט צו די באלעבאטים.

רעוואלוציאניזירט אונזער גאנץ לעבען, האט אנגעמאכט פיל ווייניגער רושם, ווי ווען עס וואלט געשטארבען א גאנץ געוועהנליכער פאליטישען, וועמעס גאנצער לעבען אין שטרעבען איז ווי גרינדליכער צו באראבעווען דעם עולם.

פארשידענע זשורנאליסטען אויף א קאנפערענץ זיינען דינסטאג געקומען צום באשלוס, אז דער איינציגער וועג פאר די אויפהאלטונג פון פרידען צווישען די פעלקער, איז אז די צייטונגען זאלען איבערגעבען ריכטיג די פארשידענע אלוועלטליכע פאסירונגען. דאס איז כמעט ווי א ודוי, אז די שרעקליכע מלחמה, וואס האט זיך נאך ביז איצט ניט געענדיגט, איז ביז צו גאר א היבשען טייל דער רעזולטאט פון די ליגענס און פאטריאטישע בלאפס, מיט וועלכע די צייטונגען האבען צומישט די מוחות פון די פעלקער.

היט זיך אלערליי פארברעכער! דער פאליס קאמישאנער ענרייט, וועלכער איז די טעג צוריקגעקומען פון יוראפ, האט א נייעם פלאן געגען אייך. נעמליך, א פאליס ליג אוו ניישאנס. מיט אזא ליג וועט איהר לאנג ניט קענען געוועלטיגען. סיידען איהר וועט זיך באצייטענס ארומזעהן און גרינדען א „פארברעכער ליג אוו ניישאנס". דאס איז דער איינציגער בעגען־גיפט געגען די געפלאנעוועטע פאליס־ליג.

דער „פארווערטס" בעט זיך ביי די פרענדס אוו סאוועט ראשא: קלאג מיך אן אין קארט. די „קאל" פארלאנגט א גרינדליכע אונטערזוכונג. אבער די „פריינדע" מאכען זיך גאר כלא ידע. דאס איז דער בעסטער סימן, ווי אונשולדיג, נעבאך, זיי זיינען. מיינט איהר ניט אזוי?

אין לאנדאן, אין בערלין און אין פילע אנדערע שטעדט אין איירופא און אמעריקא האט צו דעם יאהר־צייט פון דער וועלט־קריג דער עולם געשריען, געדעמאנסטרירט, געליארעמט: „קיין מלחמה מעהר". אויב איך האב ניט קיין טעות, זיינען פיל אזעלכע דעמאנסטראציעס מיט גרויסען געפילדער געמאכט געווארען איידער די מלחמה האט אויסגעבראכען. און דאך, א פאר וואכען שפעטער, זיינען דיזעלבע שרייער געווען משוגע פאר מלחמה. איך גלויב ניט מעהר אין געשרייען און דעמאנסטראציעס.

זינט 1919, שרייבט א קארעספאנדענט פון בוקארעסט, זיינען הונדערט טויזענד אידען אנטלאפען פון רוסלאנד, און אזוי האלטען זיי אין איין לויפען ביז היינטיגען טאג אין דער צאהל פון דריי טויזענד יעדען מאנאט. משוגע'נע אידען! דא בויט זיך פאר זיי א אמת'ער גן עדן און זיי האלטען אין איין לויפען פון דארט. פלאי פלאים.

עס פאסירען אפט אין לעבען פעלע, ווען מען מוז איינפארשטאנען זיין מיט דעם וואס אונזער אלטע חכמים האבען געזאגט: אז עס איז איינעם באשערט צו שטארבען, קאן עס קומען פון עסען א שטיקעל פאי אין א בראדוויי רעסטאראן.

די דזשאינט דיסטריביושאן קאמיטע, וועלכע רופט זיך ניט מיט'ן נאמען „פרענדס אוו סאוועט ראשיא", האט די טעג באוויליגט פרישע צוויי מיליאן און דריי הונדערט טויזענד דאלאר פאר שפייזען די הונגעריגע קינדער אין רוסלאנד. דאס איז אלץ גאנץ שעהן, אבער וואס פאר א ווערדע האט די ביישטייערונג, אז קיין איין קאמוניסטישע בלעטעל אין אונזער לאנד האט פון דעם ניט דעם מינדסטען ביינדעל אפגעלעקט.

זאגט מיר ניט, אז די סאוויעט־דעלעגאטען אין האאג האבען גארניט אויפגעטאן. זיי האבען זיך באקליידט און באגייהט, און האבען פארהאנדעלט, ווי עס ווערט באריכטעט, א היבשען פעקעל דזשועלערי. איז דאס נאך אלץ ווייניג פאר אייך?

אז די אייזענבאהן־מאגנאטען הערען פרעזידענט הארדינג ווי דעם פארטאיאהריגען שנעע, איז עס אלץ כשר. וועלכען פאטריאטישען געפילדער וואלטען עס אבער אויפגעהויבען אונזערע צייטונגען, ווען די ארבייטער וואלטען זיך ענטזאגט אנצונעהמען דעם פרעזידענט'ס פשרה?

דער אייזענבאהן-סטרייק קריגט א גאנץ אנדער פנים

וואס קען מען ערווארטען פון דער נייער שטעלונג פון די „בראדערהודס" און רעזאלוציעס וואס די א. פ. אוו ל. האט ערהאלטען וועגען א גענעראל סטרייק? — ווי פרעזידענט הארדינג פיהלט איצטער און וואס די רעגירונג האט בדעה צו טאן ווייטער. — סענאטאר באראה נעמט א האנט.

פון ב. מיימאן.

פינקט יעצט, ווען אלע זענען געווען זיכער, אז דער אייזענבאהן־סטרייק ענדיגט זיך שוין, האט זיך גאר דער קאמף ערשט באמת אנגעפאנגען. די פיער גרויסע יוניאנס, די „בראדערהודס", הויבען זיך ערנסטליך אן צו פיהלען שרעקליך אינטערעסירט צו בלייבען ארבייטען בשעת די שאפ־ארבייטער סטרייקען, און זיי האבען שוין געלאזט וויסען פרעזידענט הארדינג'ן, אז זיי ווילען מיט איהם האבען א קאנפערענץ. וואס פון דיזער קאנפערענץ וועט ארויסקומען איז נאך איצטער שווער צו פראפעצייהען, אבער עפעס טוט זיך פארט און די מעגליכקייטען זענען זעהר גרויסע.

די פיהרער פון די גרויסע יוניאנס פון די אייזענבאהן־ארבייטער ווילען ניט האבען קיין סטרייק. דאס איז זיכער. איך האב געהאט פערזענליכע געשפרעכען מיט דריי פון די פיהרער פון די גרויסע יוניאנס און געהערט פון זייער אייגען מויל, אז זיי זענען גאר ווייניג וואס באגייסטערט פאר א גענעראל סטרייק אויף די אייזענבאהנען. פון א סימפאטי סטרייק, זאגען דיזע פיהרער, האבען די ארבייטער ניט קיין רעכט צו טראכטען אפילו. און ווען זיי רעדען פון „רעכט", מיינען זיי געזעצליכע רעכט. זיי האבען אגרימענטס, טענה'ן זיי, און די אגרימענטס טארען ניט געבראכען ווערען. דיזעס איז געווען די שטעלונג פון די גרויסע אייזענבאהן־יוניאנס ביים אנפאנג פון סטרייק; דאס האט געמאכט, אז די שאפ־לייטע זאלען בלייבען אליין אין קאמף געגען די באסעס און דער רעגירונג, וואו זייערע כוחות זענען ווייט ניט גענוג גרויסע צו קענען לאנג אויסהאלטען דעם קאמף; דיזעס איז אויך די שטעלונג איצטער, ווען מ'הויבט שוין אן צו ריידען פון א גענעראל סטרייק אויף די אייזענבאהנען, און ווען די פאנטאזיע קען זיך ביי פילע צעשפילען גאר שטארק צו מיינען, אז דער נויטיגער פונק פייער איז ענדליך אריינגעפאלען אין דעם פאס פולווער. ווי שטארק עס וואלט זיך אונז ניט וועלען, אז די אמת גרויסע, מעכטיגע אייזענבאהן יוניאנס זאלען קומען צו הילפע די סטרייקער, ווילען מיר זיך אבער אליין ניט אפנארען. מיר ווילען איבערגעבען דעם צושטאנד ווי מיר געפינען איהם אין דער ווירקליכקייט צו זיין.

די פיהרער פון די בראדערהודס ווילען ניט האבען קיין סטרייק, אבער די רענק און פייל ווערט אומרוהיג. דער דורכשניטליכער אמעריקאנער יוניאן מאן איז ניט פון די גרויסע רעוואלוציאנערען, אבער ער איז אויך ניט קיין סקעב. ער איז ניט קלאסען־באוואוסט און קען ניט איינזעהן, אז די אינטערעסען פון די שאפלייטע איז די זעלביגע ווי פון די אינזשענירען, קאנדוקטארען און אלע אנדערע ארבייטער ביי דער אינדוסטריע, אבער ווען אויף זיין טריין דארף ער פיהרען סטרייק־ברעכער און „גארדס", און מיליץ, הויבט זיך איהם אן צו פיהלען אומבאקוועם ביי דער ארבייט, און די איינפאכערע ארבייטער הויבט אן גיכער צו פלאגען דער געוויסען ווי די וואס שטעהן אויף דער שפיצע פון דער יוניאן, שוין דערפאר אליין וואס דער ארבייטער קומט אין נאהענטען קאנטאקט מיט די גרויסע פאקטען. ער אליין מוז דעם אינזשין אריינפיהרען אין שאפ אריין צו ווערען פארריכט ביי סקעבס, און ער מוז אליין פיהרען סאלדאטען און סטרייק־ברעכער צו די שעפער.

האבען פון די רענק און פייל זיך אנגעהויבען צו הערען שטימען. זיי פראטעסטירען געגען דעם וואס זיי קומט אויס צו ארבייטען צוזאמען מיט סקעבס און געגען דעם וואס זיי האבען אפטע צוזאמענשטויסע מיט די „גארדס". די רענק און פייל פון די אמעריקאנער יוניאנס איז גוט דיסציפלינירט און וועט ניט ארויס אין סטרייק אהן דער צושטימונג פון אויבען, אבער עס איז דא א גרענעץ צו דער געדולד פון די עהרליכע ארבייטער און געטריי׳ע יוניאנלייטע, און זיי האבען אנגעהויבען אלץ מעהר פון זייערע פיהרער צו פאדערען אקציאן.

אלס רעזולטאט פון דעם, האבען די פיהרער פון דריי פון די פיר גרויסע בראדערהודס, סטאון, פרעזידענט פון די בראדערהוד אוו אינזשענירס, ליע, פרעזידענט פון די בראדערהוד אוו רייל־וויי טריינמען, און ראבערטסאן, פרעזידענט פון די בראדערהוד אוו פייערמען ענד אינזשינמען, שוין געלאזט הערען פון זיך און מ'ערווארטעט אז אויך שעפארד, פרעזידענט פון די ארדער אוו רעילוויי קאנדוקטארס, וועט די טעג צושטעהן צו זיי מיט זיין סטייטמענט. דערווייל פאדערען זיי בלויז א קאנפערענץ פון פרעזידענט הארדינג, „מיט איהם צו דיסקוטירען דעם צושטאנד פון סטרייק". אבער בשעת זיי פאדערען דיזען קאנפערענץ, האבען זיי שוין אין אן אפיציעלען סטייטמענט צום פרעזידענט אנגעגעבען די פונקטען וואס זיי ווילען דיסקוטירען. דיזער סטייטמענט מיינט ניט, דוכט זיך, א פאלקאמענעם באגריף וואס מ'מעג ערווארטען פון דער קאנפערענץ צווישען די יוניאן־פיהרער אין א ווערטערליכער איבערזעצונג. דיזער סטייטמענט איז געשיקט געווארען צו די לעדזשיסלייטיוו עידזשענטס פון די יוניאנס, אז זיי זאלען דיזען סטייטמענט איבערגעבען צום פרעזידענט, אלס א באזיס פאר דער דיסקוסיע ביים קאנפערענץ.

„אונזערע באזונדערע אפיסעס ווערען פארווארפען מיט אלץ מעהרערע און מעהרערע קלאגעס, אז אונזערע מיטגלידער ווערען אויפגעפאדערט ארויסצונעהמען לאקאמאטיוען און אנדערע טיילען פון באהנען וואס זענען אונזיכער און א געפאהר, און וואס זענען א פארברעכען געגען די זיכערהייטס־געזעצע וואס זענען געפאסט געווארען מיט דער אבזיכט צו באשיצען דאס לעבען און אייגענטום פון פובליקום. אויך קלאגען זיך אונזערע מיטגלידער געגען די אנגריפע און באליידיגונגען פון די באוואפענטע היטער (גארדס) וואס זענען אנגעשטעלט געווארען אויף די פלעצער פון די אייזענבאהן קאמפאניעס.

„ביז איצטער, דורך אונזער שטענדיגען אויפפאדערען זיך צו האלטען נייטראל און אויספאלגען די פונקטען פון אגרימענט און פאר די אינטערעסען פון דעם פובליקום'ס פרידען און זיכערהייט, האבען מיר גע'פועל'ט ביי אונזערע מיטגלידער צו בלייבען אויף זייערע פלעצער. אבער דאס שטענדיגע פארערגערען פון די צושטענדע, און דער צוריקווייזען פון די בעלי בתים דעם פרעזידענט'ס פארשלאג פאר א סעטעלמענט פון דעם עקזיסטירענדען סכסוך, מאכט שווערער די סיטואציע צו האלטען אין די הענט. דער דייטליכער פארלאנג פון די פארוואלטער צו צוברעכען די שאפמענס יוניאן פארווארזאכט אלץ מעהר און מעהר לאקאמאטיוען און אנדערע נויטווענדיגקייטען צו ווערען צובראכען און ניט פארריכטעט און די געפאהרען פון דער אזוי אויך געפעהרליכער באשעפטיגונג ווערט יעדען טאג גרעסער.

„מיר האבען מורא אז דאס פארטזעצען דיזע צושטענדע וועט אונפארמיידליכער ווייזע פיהרען צו דעם אז אונזערע מיטגלידער, אלס א מיטעל פון זעלבסטפארטיידיגונג, זאלען אריינגעצויגען ווערען אין דעם קאמף, און מיר באדויערען שטארק אזא נויטווענדיגקייט."

אונטערגעשריבען אונטער'ן סטייטמענט זענען: סטאון, ליע און ראבערטסאן.

דיזער סטייטמענט וועט אפשר ניט פאלקאמען באפרידיגען די וואס וואלטען וועלען זעהן די מאכט פון אלע ארבייטער ענטשיידען אויף דער זייט פון סטרייקערס אין א גרויסען און גראנדיעזען קאמף, און ענטשיידענעם קאמף צווישען קאפיטאל און ארבייט. דערביי האלט עס נאך ניט. פון דעם זענען מיר נאך גאנץ ווייט אין אמעריקא. אבער דיזער סטייטמענט איז נויטיג צו ווירקען, אז אין גאנצען שווייגען וועלען די אנדערע ארבייטער אויף די אייזענבאהנען ניט. און אויב די בעלי בתים, אין זייער גרויסען חשק צו צוברעכען די יוניאנס, וועלען בלייבען ביי זייער טייפלישען פלאן וועלען זיי צווינגען די אייזענבאהן־בראדערהודס זיך צו שטעלען אין די רייהען פון די איצטיגע קעמפער.

זאגענדיג דעם אמת, קומט איצטער דער גרויסער נסיון צו בעטען גאט, ער זאל שטארקען די הערצער פון די באהן־מאגנאטען ווי זאלען ניט נאכגעבען די פאדערונגען פון די ארבייטער, כדי די ארבייטער זאלען זיין געצוואונגען זיך צו פאראייניגען ווי געהעריג.

די אמעריקען פעדערייש(ן) אוו לייבאר האט געקראגען א געוואלדיג גרויסע צאהל רעזאלוציעס פון פעדערייטעד קערפערשאפטען איבער'ן גאנצען לאנד, אויפפאדערענדיג די א. פ. אוו ל. ארויסצורופען א גענעראל־סטרייק פון אלע יוניאנס וואס באלאנגען צו דער פעדערייש(ן). מערקט אייך: ניט נאר אייזענבאהן־ און קוילען־ארבייטער, נאר אלע יוניאנס פון גאנצען לאנד! און אז מ'זעהט דאס ווילט זיך פארט אויסשרייען: עס באוועגט זיך דאך! אמת, מיר האבען זיך שוין פילע מאל אפגענארט, און זיכער וועלען מיר נאך האבען גענוג ענטוישונגען, אבער דער אמת איז אז „עס באוועגט זיך דאך". פריהער אדער שפעטער וועלען מיר פארט צוקומען צו דעם צושטאנד צו וועלכען מיר שטרעבען.

* * *

ביז איצטער האבען מיר גערעדט פון דער זייט פון די ארבייטער, אבער וואס איז עפעס מכוח דער רעגירונג? ווי פיהלט זי איצטער, און וואס האט זי בדעה צו טאן ווייטער?

פרעזידענט הארדינג פיהלט, אז ער האט געקראגען אזא פאטש אין פנים פון די אייגענטימער פון די אייזענבאהנען, אז ער קען נאר צו זיך ניט קומען. פון אנפאנג האט ער פרובירט צו באהאלטען זיין ענטוישונג, זיך געמאכט ווי ער קוקט אויף דיזער פאסירונג בלויז ווי איינער פון די געוועהנליכע שטערונגען וואס ליגען אויפ'ן וועג פון דורכפיהרען א גרויסע און שווערע שטיקעל ארבייט. ווען מען מאכט א גרויסע אונטערנעהמונג דארף מען זיך ריכטען אויף גרויסע שטערונגען, האט ער ליב געהאט צו פילאזאפירען, אבער די פילאזאפישע שטימונג האט ניט אויסגעהאלטען און ער איז שוין איצטער ארויסגעקומען מיט אן אפענעם סטייטמענט וועגען זיין שרעקליך גרויסער ענטוישונג מיט דער האלטונג פון די רעילוויי עקזעקוטיווס.

הארדינג האט באמת געמיינט, אז ער האט געסעטעלט דעם באהן־סטרייק. יעדער איינער אין וואשינגטאן האט אזוי געמיינט. דער שרייבער פון דיזע צייל־ען איז אויך ניט געווען קליגער פאר אלע אנדערע און אויך געמיינט, אז דער סטרייק איז אין גאנצען געענדיגט. און ווי האט מען אנדערש געקענט מיינען, אז די פארטרעטער פון ביידע צדדים האבען פאלקאמען פארשפראכען אנצונעהמען דעם פרעזידענט'ס פארשלאג. די ארבייטער האבען געהאלטען זייער פארשפרעכען, אבער די בעלי בתים האבען געמאכט א פשוט'ן השיבנו נאזאר.

און פרעזידענט הארדינג איז שרעקליך ענטריסטעט געגען דיזער האנדלונג פון די בעלי בתים, אבער ער האט מורא צו מאכען עפעס א שריט ער זאל ניט אריינפאלען...

אלע קעפ פון דער רעגירונג זענען איצטער פארנומען מיט דעם סטרייק. צום ביישפיל, דעם טאג ווען דיזע צייל־ען זענען געשריבען געווארען האט דער פרעזידענט פאר צוויי און א האלבע שטונדע כסדר זיך בארעטען מיט'ן גאנצען קאבינעט וועגען דעם אייזענבאהן און קוילען־סטרייק. נאך דער לאנגער קאבינעט־זיצונג האט דער פרעזידענט געהאלטען א קאנפערענץ מיט אטארני־דזשענעראל דאהערטי און סעקרעטערי פאלל, וועלכער האט אויך זעהר לאנג געדויערט. דערנאך האט ער זיך פארשלאסען אויף א בארעטונג מיט סענאטאר באראה, צו וועלכער בארעטונג עס איז שפעטער צוגעקומען אויך סעקרעטערי יוהז. פארשטעהט זיך, אז קיינער זאגט ניט אויס וואס אויף דיזע קאנפערענצען קומט פאר, אבער אלע ווייסען וואס דארטען איז גערעדט געווארען. פויגעלאך דערציילען וואס דארטען איז פארגעקומען... מ'ווייסט צום ביישפיל, אז באראה האט פארגעשלאגען די רעגירונג זאל איבערנעהמען די אייזענבאהנען און קוילען מינעס. ער האט אויך דערצעהלט דעם פרעזידענט, אז ער וועט באשטעהן אויף דעם סענאט אנצונעהמען זיין ביל פאר א נאציאנאלער קוילען־קאמיטע. מ'ווייסט אויך, אז דער פרעזידענט האט געבעטען ביי באראה'ן זיך אפצוהאלטען אביסעל מיט דעם כדי מ'זאל צייט האבען צו פארמירען א פאליסי. באראה האט דאס צוגעזאגט.

די רעגירונג קען זיך איצטער ניט קיין עצה געבען. זי האט געכאפט א שטארקען קלאפ פון איהרע אייגענע און נאהענטע און איז אין גאנצען מטושטש געווארען. דערפאר טוט זי דערווייל גאר ניט. אבער פון דעם פאטש פון די בעלי בתים און פון דעם דרוק פון די בראדערהודס, קען זיך מאכען אז עס זאל ארויסקומען א פאליסי וואס וועט זיין באטש עטוואס ביים וועג.

קורץ און שארף

פון י. ב. ג.

עס וואלט געווען אפשר שוין גלייכער, ווען אונזער סים האלט זיך אין גאנצען צוריק פון זיינע רעוואלוציאנערע שארפע דיבורים. ער וואלט זיי נאכהער ניט באדארפט פארגלייכען מיט דעם געוועהנליכען אלטען פיק פון אן אומשולדיגען פאמיליען־סכסוך.

אז די פרעכהייט („פרייהייט" בלע"ז) האט געקראגען טויזענד דאלאר פון די סומען, וואס זיינען געזאמעלט געווארען פאר די פון הונגער שמאכטענדע אין רוסלאנד, האט זי זיך אליין מודה געווען. עס פרעגט זיך, וויפיל האט זי געקראגען פון דעמזעלבען בלוט־געלד אויף אנדערע וועגען און בלא יודעים?

ענגלאנד'ס פארשלאג צו שענקען אלע איהרע מלחמה־שותפים זייערע חובות בתנאי, אז אמעריקא זאל איהר שענקען איהר חוב, איז ווירקליך עכט־ענגליש. ווי מען וואלט עס געקענט זאגען אויף אידיש: ענגלאנד איז א בעל צדקה אויף א פרעמדען בייטעל.

און אז מען בארעכענט זיך, אז די חובות, וואס די אנדערע לענדער זיינען שולדיג ענגלאנד, זיינען גאנץ שלעכטע, אזוי אז עס איז א גרויסער ספק, אויב זי וועט עס אמאל איינקאלעקטען, און דאס איהר חוב צו אמעריקא וועט ענגלאנד פריהער אדער שפעטער מוזען באצאהלען, אויב זי וועט ניט טאן דאס זעלבע וואס רוסלאנד, און אין גאנצען פארלייקענען (רעפודיאירען) איהרע שולדען, זעהט מען ערשט איין, ווי ווירקליך גרויסמוטיג ענגלאנד איז. אבער, וואס עס זאל דערפון ניט ארויסקומען, דערווייל שטעהט עס גאנץ שמאל מיט אונזער אלטער יורש; און עס קען נאך אמאל, אפשר, קומען דערצו, אז אונזער אלטע יורש זאל זיך דארפען ווענדען צו אמעריקא מיט א בקשה: קום, געוועלטיג איבער אונז. אונזער לאנד איז גרויס, שעהן, נאר קיין ארדנונג איז ניטא, קום, אמעריקא, און „אמעריקאניזיר" אונז.

דער מיטבעל מיט די פארשידענע סאציאליסטישע פארטייען אין רוסלאנד, איז, אפשר, איבער דער גאנצער איבעריגער וועלט איז, וואס זיי ריידען זיך אין ציפיל, וואס זיי לייזען פון „א געשוואלענער קאפ". פרוי ראמנקר, איינע פון די אנגעקלאגטע פון די סאציאליסטען־רעוואלוציאנערען אין מאסקווע האט אין איהר רעדע אויסגעשריען: „מיר זיינען דער פראלעטאריאט". עס קומט אויס, אזוי ווי סיי די קאמוניסטען, און סיי די סאציאליסטען וואלטען אויף דעם פראלעטאריאט געהאט א חזקה. אבער וואלט מען ווירקליך געפרעגט ביים פראלעטאריאט, זיינען מיר מעהר ווי זיכער אז ער וואלט פון זיי ביידע ניט וועלען וויסען.

עס ווערט בארינכטעט, אז די סאוועט רעגירונג האט ערלויבט ארויסצופיהרען פון רוסלאנד אינגלאך ביז 12 יאהר און מיידלאך ביז 14 יאהר. פארשטעה איך ניט, ווארום דוקא אינגלאך ביז 12 און מיידלאך ביז 14. דאכט זיך, מיידלאך ווערען גיכער צייטיג, ווי אינגלאך. און אויב שוין מאכען אן אונטערשיד, האט עס באדארפט זיין פארקערט. נאר דאס איז ניט אזוי וויכטיג, ווי דער פאקט, דאס דוקא די יוגענד, וועלכע, ווי מען האט איבו געזאגט, איז די גאנצע האפנונג פון דעם קאמוניסטישען רוסלאנד, ערלויבט די רוסישע רעגירונג ארויסצושיקען. און עס זאל איהר גאר אנגעבען צו ארען, וואס פאר א בירזשויען זיי קענען נאך ווערען אין די קאפיטאליסטישע מדינות.

דער טויט פון גרעהעם בעל, דעם ערפינדער פון טעלעפאן, וועלכער האט ווירקליך

ווי צו זיין געזונד

פון דר. ב. דובאווסקי.

די נוצען פון קראנק זיין

עס לוינט זיך אמאל קראנק זיין. איך מיין ניט דאס עס לוינט זיך פאר דאקטוירים אדער דענטיסטען דאס מענשען זאלען קרענקען. פאר דיזע מענשען לוינט זיך געוויס, פון א פינאנציעלען שטאנדפונקט. ווייל וואלטען מענשען ניט געקריינקט, וואלטען דיזע צוויי פראפעסיאנען שנעל פארשוואונדען. וואס איך מיין איז דאס: עס לוינט זיך פאר יעדען מענשען פון צייט צו צייט קראנק צו זיין.

דער מענש, וועלכער איז קיין מאל ניט געווען קראנק, ווייסט ניט ווי געהעריג אפצושאצען זיין געזונד, און פארשטעהט ניט ווי אויף דעם אכטונג צו געבען, פונקט ווי דער אייגענטהימער פון אן אטאמאביל, וועלכער האט ניט קיין טראבעל מיט זיין קאר, איז אפט ניט באהאנט מיט דער מאשינערי און מיט באזונדערע אייגענטימליכע אייגענשאפטען פון זיין קאר. ווען אזא מענש האט אמאל „טראבעל“ מיט זיין אטאמאביל, ספעציעל ווען ער איז ווייט פון א פלאץ פון וואנען עס איז מעגליך צו קריגען א גוטען מעכאניק, בלייבט ער הילפלאז און ווייס ניט וואס צו טאן. און ווען די מאשינערי פון זיין אטאמאביל ווערט נאך מעהר אונטערזוכט פון א פעהיגען מעכאניקער, געפינט מען אויס דאס זי איז אויסגעארבייט, פארנאכלעסיגט, רואינירט.

פארקעהרט, ווידער דער מענש וועלכער האט פון צייט צו צייט עטוואס „טראבעל“ מיט זיין אטאמאביל, זוכט זיך צו באקענען מיט דער מאשינערי, ער לערענט זיך אויס צו דערקענען געוויסע אונרעגעלמעסיגקייט און ווי אזוי זיי צו פארריכטען, ער ווייס ווי ריכטיג אפצושאצען די וויכטיגקייט פון איינער אדער א צווייטער טהייל פון „אינדזשען“ און אין א נויטפאל ווייס ער וואס צו טהאן.

דאס זעלבע איז מיט דעם מענשען אין באצוג צו זיין געזונד. עס זיינען דא מענשען וועלכע האבען גע'ירש'ענט א שטארקען קערפער. א קערפער, וועלכער קען אויסהאלטען פיעל מיסברויך. אזעלכע מענשען זיינען „קיינמאל ניט קראנק“ זיי לאכען זיך אויס פון די עצות פון דאקטוירים, עסען און טרינקען שפייזען וואס דאקטוירים הייסען ניט עסען, טרינקען געטרענק, וועלכע דאקטוירים האלטען פאר שעדליכע, שלאפען ווייניג און טהוען אנדערע זאכען וועלכע, לזים דער מיינונג פון דאקטוירים, גראבען אונטער דאס געזונד פון א מענשען. און טראץ דעם שיינען זיי צו זיין געזונד און שטארק, און זייער געזונדהייט ברייגנען זיי אלס ארגומענט געגען די „נארישע“ עצות פון די דאקטוירים.

אבער מיט א מאהל, ווערען זיי עטוואס ניט געזונד. פריהער אדער שפעטער פאסירט עס. פריהער אדער שפעטער טרעפט עס מיט יעדען פון דיזע מענשען. א לייכטע קראנקהייט, אן אונבאדייטענדע אונרעגעלמעסיגקייט און זיי געהן צו א דאקטאר, אט... גלאט אזוי.... און א גענויע אונטערזוכונג צייגט, דאס די קערפער־מאשינערי פון אזא מענשען איז רואינירט. געוועהנליך ליידעט דאן אזא מענש פון א צו הויכען בלוט דרוק, א קראנק הארץ, קראנקע נירען, א.א.וו.

און דער קראנקער וואונדערט זיך, ער קען זיך דאס ניט גלויבען, און אויך זיינע פריינד קענען דאס ניט פארשטעהן. דאכט זיך, ער איז אלע מאל געווען אזא געזונטער, אזא אייזערנער מענש... געקענט ארבייטען ווי א פערד, עסען פאר דריי מענשען, טרינקען ווי א שוואם, און זיך אין גאנצען באגעהן אהן שלאפען, און דא פלוצלינג נאר קראנק געווארען....

עס לוינט זיך אמאל קראנק צו זיין. ערשט אין קראנקהייט געפינט מען אויס ווי וויכטיג עס איז אכטונג צו געבען אויפ'ן קערפער, ערשט אויפ'ן קראנקען בעט דערפיהלט מען אויס דאס מען האט פארשידענע גלידער פון קערפער. מען דערפיהלט זיי ערשט, ווען זיי טהוען וועה.

ערשט ווען מען איז קראנק און מען טאר ניט, און מען קען ניט עסען אלעס וואס מען וויל, דערוויסט מען זיך ווי וויכטיג דאס עסען איז פאר'ן קערפער. ווען יעדע באוועגונג אין בעט פאראורזאכט שמערצען אדער מאטערט אויס, פארשטעהט מען ערשט, ווי וויכטיג עס איז צו האבען א גענוגענדע מאס רוהע יעדען טאג. אפילו אזא קלייניגקייט, ווי האבען א באקוועם בעט צו שלאפען, קען מען ערשט אפשאצען דאן, ווען מען דארף פארברייגגען א גאנצען טאג אין א קראנקען בעט.

מען קען פיעל לערנען פון א לייכטע קראנקהייט אויב מען האט נור דעם חשק דערצו. דער ערשטער און וויכטיגסטער לעסאן איז מען קען ניט שטענדיג אויסברויכען דעם קערפער און זיך אויסדרעהען פון שטראף. דער מענשליכער קערפער איז שטארק און קען פיעל איבערטראגען אפילו אונטער אונגינסטיגע אומשטענדען. אויב ער ווערט געהאלטען אין גוטער ארדנונג. דער זעלבער מענשליכער קערפער איז א שוואכע ברעכזאמע מאשינערי, וואס קען ניט אויסהאלטען דעם לייכטסטען בלאז פון א קאלטען ווינט, אויב ער ווערט ניט געהאלטען אין גוטער ארדנונג. דאס איז דער וויכטיגסטער לעסאן וואס קראנקהייט לערענט אונז.

א צווייטער לעסאן איז די באקאנטשאפט מיט אונזערע גלידער. דער קערפער איז געוועהנליך אזוי הארמאניש צוזאמענגעשטעלט, דאס מיר פיהלען ניט אונזערע פארשידענע גלידער, סיידען זיי טהוען אונז וועה. מיר פיהלען אונזערע צייהן ווען מיר האבען צייהן־וועטאג, מיר פיהלען אונזער קאפ ווען מיר האבען קאפ־וועהטאג. מיר פיהלען אונזערע הענט און פיס ערשט ווען זיי טהוען אונז וועה. מיר פיהלען דאס דער מאגען קען ניט פארדייען שעדליכע אדער אונפאסיגע שפייזען ערשט דאן ווען ער פראטעסטירט, ווען ער טהוט ניט זיין ארבייט ווי געהעריג איז און פערשאפט אונז שמערצען.

אזוי לאנג ווי אלע גלידער פון אונזער קערפער ארבייטען הארמאניש און טהוען זייער ארבייט ווי געהעריג איז הערען מיר ניט פון זיי און פארנאכלעסיגען זיי. אבער ווען זיי טהוען אונז וועה און פארשאפען אונז ליידען הערען מיר זיך צו מיט מעהר אויפמערקזאמקייט צו זייער שטומער שפראך און זוכען גוט צו מאכען די פעלערען אויף וועלכע זיי באקלאגען זיך, דערמיט פערהיטען מיר אונזער קערפער פון מעהר שאדען.

דאס איז דער צווייטער וויכטיגער לעסאן פון קראנק זיין און איינע פון די הויפט נוצען וואס קראנקהייטען ברייגנען.

עס זיינען נאך איניגע וויכטיגע „פראפיטען“ פון קראנק זיין, וועלכע ניט יעדער מענש שאצט אפ ווי געהעריג. איינע פון זיי איז דער אויסדרוק פון פריינדשאפט צום קראנקען און דער חשבון הנפש פון קראנקען זעלבסט. ווען מיר זיינען שטענדיג פארנומען מיטאלטעגליכען קאמפף פאר „ברויט און פארגעניגען“ האבען מיר קיין צייט ניט זיך אומצוקוקען אויף אזעלכע קלייניגקייטען ווי פריינדשאפט. אבער ווען איינער ווערט קראנק און פריינד קומען איהם באזוכען, ברייגנען איהם א טרייסט ווארט, אדער איינינע בלומען, אלס אן אויסדרוק פון זייער פריינדשאפט אדער זייער סימפאטי, פיהלט מען ערשט ווי טייער, ווי אונשאצבאר פריינדשאפט איז. דאס איז א געפיהל וואס מען קען מיט ווערטער ניט איבערגעבען, מען מוז דאס אליין דורכלעבען, דורכפיהלען, אום עס צו פארשטעהן. און דער חשבון הנפש פון קראנקען זעלבסט איז אויך זעהר וויכטיג. ווען מען איז קראנק און די מעגליכקייט מעהר ניט געזונד צו ווערען שטעהט פאר די אויגען, פארלירען פיעלע „וויכטיגע“ פראגען זייער באדייטונג און מאנכע „אונבאדייטענדע“ ווערען זעהר וויכטיג. דאס טעגליכע יאגעניש נאך רייכטום, דאס איינרייסען די וועלט, דאס בארויבען אנדערע מענשען, דאס טרעטען מיט די פיס די געפיהלען און זאגאר לעבענס פון אנדערע, אום אליין רייך צו ווערען שיינט דאן צו זיין אזוי נאריש און נוצלאז, ווען די מעגליכקייט פון א גיכען טויט שטעהט פאר די אויגען, ווערענד פריינדשאפט און סימפאטי פון די מיטמענשען, פון באקאנטע און אונבאקאנטע ווערט דאן זעהר וויכטיג און ווערטהפול......

יא, עס לוינט זיך פון צייט צו צייט קראנק זיין. עס אידעלט אויס, עס בעסערט אויס דעם מענשען און מאכט איהם מעהר פעהיג אויפצופאסען אויף זיין געזונד.

קורצע שמועסען

צווישען דעם רעדאקטאר :: און די לעזער ::

ס. פ. — מיר הויבען ניט אן צו פארשטעהן אייער בריוועל. אלעס איז אזוי שמוס־לשון דא. ווען מיר פארשטעהן אייך, וואלטען מיר אפשר געקאנט פארלייכטערן דעם וועהטאג פון אייער הארץ. אבער אונטער די אומשטענדען מוזען מיר עס אויפגעבען.

מאקס רובין, פילאדעלפיא. — ערשטענס איז די מעשה שוין אלט איבער צוויי מאנאטען. צווייטענס, קען די „גערעכטיגקייט“ ניט פארעפענטליכען באריכטען פון יעדען מיטגליד באזונדער. אויף דעם איז געוועלט א סעקרעטאר, א טשערמאן, וועלכע זיינען פון דער יוניאן אויטאריזירט דאס צו טאן. אויב זיי גיבען איבער עטוואס ניט ריכטיג, אדער זיי פארדרעהען גאר אינגאנצען די פאקטען, איז דער פלאץ צו פראטעסטירען געגען ניט אין דער „גערעכטיגקייט“, נאר אויף דעם מיטינג פון דער יוניאן. די „גערעכטיגקייט“ איז באשאפען אפצושפיגלען דאס, וואס קומט פאר אויף די מיטינגען. זי קאן אבער ניט און טאר ניט וועלען פארנעמען דעם פלאץ פון די מיטינגען. שטעלט אייך פאר, אז מיר דרוקען אייער נוסח פון דעם, וואס איז פארגעקומען אויף דעם מיטינג. באלד וועט קומען א צווייטער, א דריטער און זיי וועלען דערצעהלען א גאנץ אנדער געשיכטע. איז עס דאך א מעשה אהן א סוף. איהר מוזט דארום איינזעהן ווארים עס איז אונמעגליך פאר אונז צו ערפילען אייער פארלאנג און צו פארעפענטליכען אייער בריף. נאך עטוואס: דער בריף וואס איז געווען פארעפענטליכט פון דעם טשערמאן, איז פול און גאנץ אינדארסירט געווארען פון ברודער אמדור, צו וועמען מיר האבען דעם פולסטען צוטרוי, און צו וועמען יעדער קלאוקמאכער אין פילאדעלפיא דארף האבען צוטרוי, ווייל ער האט עס באמת כשר פארדינט דורך זיין לאנגיאהריגע איבערגעבענע יוניאן ארבייט. און דאס, וואס איהר שרייבט אונז, אז דער בעל דבר אליין, וואס איז אזוי דיסקרעדיטירט געווארען דורך זיינע אינטריגעס, איז דוקא ניט טויט, נאר ער איז אויסגעקליבען געווארען צו א געוויסען הויכען אמט אין דער יוניאן, דאס טוט אונז ווירקליך לייד. דאס איז פאר אונז א קלארער באווייז, אז עס איז נאך דא א היבשע ביסעל קלאוקמאכער אין פילאדעלפיא וועלכע זיינען פארבלענדעט, וועמעס מוחות זיינען צוטומעלט, און זיי ווייסען ניט, ווער עס איז זייער פריינד, און ווער זייער שונא. נאך עטוואס, וואס מאכט אונז זיכער, אז איהר גיט ניט איבער די ריכטיגע פאסירונגען פון מיטינג. איהר לייגט אריין ווערטער אין ברודער אמדור'ס מויל וועלכע, מיר זיינען איבערצייגט, ער וואלט קיינמאל ניט געקאנט זאגען. אין דער הינזיכט איז אייער בריף באמת פארפיהרעריש. און דערפאר, כאטש מיר קענען ניט לייקענען, אז אלס א מיטגליד פון דער יוניאן, זענט איהר אמת מחותן אין דער צייטונג, ווי יעדער אנדערער, אבער דאך אזא סארט שרייבעריי קען ניט געפינען קיין פלאץ אין אונזער צייטונג.

וו. קאהען. — אייער געדיכט טויג ניט, ווייל איהר זאגט פשוט ניט דעם אמת. מיר ווילען אייך וועטען צעהן געגען איינס, אז אייער הארץ איז ניט פול מיט דעם האדסאן, און דאס פון אייערע אויגען האבען זיך ניט געגאסען קיין טרעהרען, און פון אייער ברוסט האבען זיך ניט געריסען קיין קרעכצען אהן א שיעור. דער פאעט האט זיכער פילע פרייהייטען, אבער ניט די פרייהייט צו זאגען ליגען. פארקעהרט, די אויפגאבע פון אן אמת'ן פאעט איז אונז צו געבען דעם העכערען, דעם בעסערען אמת.

ד. וויינשטיין. — איהר האט ניט געוואלט גלויבען אייערע אויגען, לעזענדיג אונזער מיינונג, אז אין דער ארבייטער־וועלט ווערט ניעט באטראכט דער קלאוקמאכער, אלס דער ערגסט־באצאהלטער ארבייטער. איהר מיינט, אז אזא זאך וואלט זיך געפאסט פאר א צייטונג פון די באסעס. איהר האט א זעהר זאנדערבארען באגריף וועגען אן ארבייטער־צייטונג. אן ארבייטער־צייטונג טאר ניט זיין שולדיג אין פארעפענטליכען ליגענס. די ליגענס וועלען די ארבייטער קיין גוטעס ניט טאן. און עס איז דאך א פאקט, דאס אין דער ארבייטער־וועלט ווערען די קלאוקמאכער באטראכט, מיט רעכט אדער אהן רעכט, ניט אלס די ערגסט־באצאהלטע, נאר אלס די בעסט־באצאהלטע ארבייטער. מיר וועלען איצט ניט דיסקוטירען מיט אייך וועגען דעם, וויפיל וואכען די קלאוקמאכער האבען געארבייט פון נאוועמבער 1921 ביז דזשולי 1922. מעגליך, אז איהר זענט גערעכט, דאס זיי האבען געארבייט ניט מעהר ווי צ ע ה ן וואכען. כאטש מיר זענען זיכער אז די מעשה איז שטארק איבערטריבען. וועגען דעם איז געשאפען געווארען א קאמיסיע, וועלכע וועט אונטערזוכען גרינדליך אלע פאקטען. נאר זאל זיין, אז עס איז ווירקליך אזוי, איז וואס קען מען טאן דאגעגען? איהר מאכט א פארשלאג, אז מען דארף פאדערען פון די מאנופעקטשורער, אז זיי זאלען גאראנטירען די ארבייטער ווייניגסטענס פיר מאנאטען א סעזאן. גוט. מיר פאדערען. אבער ווי איז דער דין אז עס איז

מיר אין שוים.... הכלל, וואס טויגען די רייד, עס איז ניט פארבייי קיין חודש און.... איר זעהט דאך. דאס איז זי — מיין ווייב. און דאס קליינווארג דא ארום, דאס איז ביי מיר, דארפט איר וויסען, ניט קיין קינדערגארטען. דאס איז אלץ מיינס. און צוליב וואס, פרעג איך אייך? אלץ צוליב דעם סאמאוואר!...

א נייע קאנפערענץ ::

פון ג. טאביאס.

(וועגען דער קאנפערענץ פון די פרעמיער־רען פון ענגלאנד און פראנקרייך וועגן דייטשלאנד'ס חובות. א מעשה אתן אן עק. א פאר'כשיפ'טער קרייז).

ווידער א קאנפערענץ. דאס מאל ניט קיין קאנפערענץ פון עטליכע און דרייסיג פעלקער, ניט קיין קאנפערענץ פון עקס־פערטען, נאר א קאנפערענץ פון פ ר ע מ י ע ר ע ן.

לעצטען מאנטאג איז מאסיע רייִמאן פואנקארע געקומען קיין לאנדאן צו קאנפערירען מיט מר. לאיד דזשארדזש. עס זיינען אויך געקומען די פרעמיערען פון איטאליע און בעלגיע.

וועגען וואס האנדעלט זיך עס?

אין וועגען דער אלטער געשיכטע. וועגען די דייטשע רעפאראציעס, וועגען דער קאנטריבוציע, וואס איז ארויפגע־לעגט געווארען אויף דייטשלאנד, און וואס זי קאן ניט צאהלען. די סומע, וואס דייטשלאנד איז שולדיג לויט דער קאנטריבוציע, זיינען אזוי גרויס, אזוי שרעקליך, אז ווי דייטשלאנד זאל ניט פרעסען פון זיך, האן זי זיי ניט ארויס־פרעסען.

אבער פראנקרייך איז פינאנציעל אויך אויף גרויסע צרות. אלץ וואס זי האט, זיינען אט די דייטשע חובות. אויף זיי לעבט זי. אויף זיי בויט זי איהר איצ־טיג ווירטשאפטליך סיסטעם. צאהלט דייטשלאנד ניט, איז פראנקרייך אויך באנקראט.

וויל טאקע פראנקרייך ווקא, אז דייטשלאנד זאל יא צאהלען. אי — וואו זאל זי נעמען? אויף דעם האט פראנק־רייך איין ענטפער: ניט איהר עסק. זאל דייטשלאנד זיך שלאגען קאפ אן וואנט, זאל זי פארשקלאפען אלע איהרע איינוואוינער, אז זיי זאלען ארבייטען א גאנצען מעת לעת, אבער צאהלען די חובות מוז זי.

ענגלאנד איז שוין ניט אזוי הארט־הארציג. איהרע פינאנסען זיינען גיט אזוי שלעכט, ווי די פראנצויזישע. זי קאן זיך פארגינען צו זיין גרויסמיטיג. זי קאן אפלייגען די חובות. שלאגט טא־קע לאיד דזשארדזש פאר א מאראטא־ריום פאר דייטשלאנד — פארלענגערען אויף א געוויסער צייט איהרע צאהלונ־גען.

געוויס, פאר פראנקרייך לוינט זיך אויך אין לעצטען סך הכל צו זיין גרויס־מוטיג. ווען מען דייטשלאנד געבען די מעגליכקייט אפצואטעמען, ווען זי מיט דער געוועהנליכער דייטשער פינקטליכ־קייט און גרונדליכקייט אויפבויען איהר ווירטשאפט, ווערען עקאנאמיש שטארק, און זיין אימשטאנד צו צאהלען. האט אבער פראנקרייך מורא דערפאר. זי צי־טערט פאר א שטארקער דייטשלאנד. די פראנצויזישע גענעראלען און פאליטישענס שלאפען ממש ניט קיין נעכט פון דעם געדאנק, וואס וועט זיין, ווען דייטשלאנד וועט ווערען שטארק. דייטשלאנד איז דאך מעהר ווי צוויי מאל אזוי גרויס ווי פראנקרייך — אין באפעלקערונג. געגען יעדע צוויי פראנצויזען וועלען איניכען זיין פינף דייטשען, און וועלען זיי איי־בינג לאנג דריקען און שטיקען זיך דארף מען די דייטשען האלטען אין צאם, זיי ניט לאזען שטארק ווערען. אבער, אויב מען לאזט זי ניט ווערען שטארק, קאנען זיי ניט צאהלען, און פראנקרייך וויל דוקא, אז זיי זאלען יא צאהלען. זי וויל אויפעסען דעם קוגעל און איהם נאך אלץ האבען.

איז עס א פארכישפטער קרייז, א שכור'ער קאראהאד.

אמת, ניט דער קרייז איז פארכישופט און ניט דער קאראהאד איז שכור. שכור און דול זיינען די פראנצויזישע פאליטי־קער און גענעראלען. ווארים, ווארטען זיי געווען קלאר, ווארטען זיי פארשטא־נען, אז אויב מען זאל זיין גוט צו די דייטשען, אויב מען זאל ניט כסדר האר־רעווען זייער שנאה, נאר פארקעהרט, וועקען זייער פריינדשאפט, וועלען די פראנצויזען ניט דארפען ציטערען פאר א גענוגטער דייטשלאנד. סוף כל סוף איז דאך שוין מעהר ניטא קיין קייזערליך דייטשלאנד, קיין לאנד פון האהענצא־לערנס. דייטשלאנד איז איצט א פיל־שטענדיגע דעמאקראטיע, און איהר וועג איז צו נאך מעהר דעמאקראטישקייט, צו ראדיקאליזם, סאציאליזם. אבער די פראנצויזען ווילען ניט קוקען אזוי ווייט. זיי האבען מורא איינצושטעלען און דער וואס האט מורא צו ריזיקירען, קאן זעל־טען ווען געווינען. ער קאן בלויז מורא האבען, שטענדיג ציטערען, און צוליב דעם זיין רשעות'דיג, גרויזאם, נאריש — דאס אלץ וואס די פראנצויזישע רעגירער זיי־נען איצט טאקע.

צי וואס קומט מען זיך אלזא, צי־נויף אין לאנדאן אויף א קאנפערענץ? ווייבאלד מען ווייס אין פאראויס, אז לאיד דזשארדזש וועט פארשלאגען א מאראטאריום, און אז פואנקארע וועט זיך אפזאגען — צו וואס נאך די אסיפה?

דער ענטפער איז: מען דארף פרוא־ווען. ענגלאנד האפט נאך פונדעסטוועגען צו ווירקען אויף פואנקארע'ן ער זאל ווייכער ווערען. ווארים אויב דאס וועט ניט פאסירען, קאן קומען צו אן ענדגיל־טיגען ברוך צווישען פראנקרייך און ענג־לאנד. די „אנטאנט", דער בונד פון די עליים, וואס איז געשאפען געווארען בעת'ן קריג, און וואס האלט זיך לעצ־טענס בכלל אויף א וואקעלדיגען בארען, קאן פלאצען.

די מעשה איז די:

ענגלאנד איז געגען יעדען שטראף־מיטעל פאר דייטשלאנד. זי וויל רוה, זי וויל ארדנונג. זי וויל ניט, אז עפעס א נייער כאאס זאל צושטערען איהר מעג־ליכקייט צו פיהרען האנדעל, צו מאכען געשעפט. וועט זי דעריבער ניט שטיצען פראנקרייך, וואס האט אויף אלץ איין ענטפער: מעהר דרוק; אן ארמעע קיין דייטשלאנד; פארכאפען איהרע פינאנ־צען; פארכאפען איהר גאנץ ווירטשאפט־ליך סיסטעם: מאכען זי פאר א וואסא־לען־שטאט אינטער פראנקרייך'ס נאבע־לען שיין. אבער אויב ענגלאנד וועט ניט שטיצען, וועט פואנקארע פאדערען פאר פראנקרייך דאס רעכט אליין צו האנ־דלען. ביז איצט עקזיסטירט אן אפמאך צווישען די עליים אז ווען עס קומט צו א שטראף־עקספעדיציע, זאל קיין שום לאנד ניט האבען דאס רעכט אליין צו נעמען די לאגע אין די הענט, נאר האנד־לען בשותפות מיט דעם וויסען און מיט דער בעראטונג פון די איבעריגע עליים. וועט דאך ענגלאנד איצט ענטזאגען זיך צו געבען די הסכמה. וויל פראנקרייך האנדלען אליין. זי האט א שטארקע אר־מעע — זי האלט דאס ריזיגע חיל טא־קע ספעציעל אויף אזא פאל — און זי קאן מיט דייטשלאנד טאן וואס זי וויל. דייטשלאנד האט ניט קיין ארמעע, טאר ניט פראדוצירען קיין אמוניציע, איז הילפלאז.

אבער ווען פראנקרייך וועט אויספיה־רען אליין איהרע שטראף־אבזיכטען גע־גען דייטשלאנד, קאנען פאסירען צוויי זאכען. אין וועלכע ענגלאנד איז דורכ־אויס ניט פאראינטערעסירט. ערשטענס וועט פראנקרייך נאך שטארקער ווערען אויף'ן קאנטינענט, זי וועט זיין מעכ־טיג, און דאס לוינט זיך דאך ענגלאנד ניט. צווייטענס וועט איירא[פא] ווערען נאך כאאטישער, נאך צעטרייסעלטער עקאנאמיש און פינאנציעל, און ענגלאנד וועט ניט קאנען טאן קיין ביזנעס. איהרע פאבריקען וועלען ניט קאנען ארבייטען, די ארמעע פון ארבייטסלאזע וועט וואק־[סען], ווערען נאך גרעסער און ענגלאנד וועט האבען פאר זיך א שווער אינערליכ[ע] פראבלעם. קאן געמאלט זיין, אז ענג־לאנד זאל איצט איינמאל פאר אלע מאל צורייסען מיט פראנקרייך און ניט נאר איהר ניט העלפען, נאר שטערען. העל־פען וועט זי נאר דייטשלאנד. דאן איז מ ע ג ל י ך און דערפון קאן ארויסקומען א גאנץ אנדער בילד אין איירופא, ווי עס הערשט דארט איצט.

דאס איז מעגליך, אבער עס מיינט ניט, אז עס וועט אזוי זיין. עס זיינען שוין ביז איצט געווען אזוי פיל קריזיסען צווישען פראנקרייך און ענגלאנד, און שוין אזוי פיל מאל זיינען זיי געהיילט געווארען, אז אויך דאס מאל מעג מען ערווארטען א פשרה, אן אויסגלייך. ווען אט די שורות וועלען געלעזען ווערען, וועט מען שוין אפשר וויסען דעם רעזולטאט. אויב עס וועט זיין א פשרה, מעג מען זיין זיכער, אז בלויז אויף א קורצער צייט. א נייער קריזיס וועט זיכער אנטשטעהן, ווארים די הויפט־פראגע איז דאך ג[ע] דייטשלאנד'ס צאהלונגען. זי קאן ני[ט] צאהלען. וועט, לאמיר זאגען, נאך די איצטיגע שטראף־מיטלען, ביי ווע[לכע] פראנקרייך וועט עפעס ארויספרעסען, ווידער קומען צו א צושטאנד, וואו דייטש־לאנד וועט ניט קאנען נאכקומען די ז ו ... ט ע ר ע צאהלונגען, וועט פראנקרייך ווערען ווייטער שטראפען, און ענגלאנ[ד] וועט ווייטער זיין געגען. דער קריזיס וועט ווידער אויפהייבען דעם קאפ.

אזוי עס עם מוזען אנגעהן, סיידע[ן] ענגלאנד זאל זיך טאקע באשליסען אוי[ף] א נייער פאליטיק, אויף דער פאליטי[ק] פון מאכען א סוף צום בונד מיט פראנק[־]רייך, העלפען דייטשלאנד קומען צו זיך און העלפען דורך דעם איהר איינענע[ן] ווירטשאפט, איהר איינענער עקאנאמי[־]שער ויבעריקייט.

אבער דאס איז אין דעם שוים פו[ן] די געטער, און — עס גלויבט זיך ניט[...] לאיד דזשארדזש האט זיין קאריערע גע[...] מאכט אויף קאמפראמיסען. ער וועט אי[...] דאס מאל געפינען עפעס א נייעם קאמ־פראמיס.

צוליב א סאמאוואר

(הומארעסקע)

פון ביג בען.

מענשען ווערען אומגליקליך פון א מלחמה, פון א שרפה, א קאר פארט ווי איבער, אדער..... כ'ווייס וואס? מיך, ווי איהר קוקט מיר אן, האט אומגליקליך געמאכט א ירושה. געשטארבען ביי מיר, אייך אויך צו לענגערע יאהר, א באבע, איז נאך איהר געבליבען — וואס, מיינט איהר? הייזער? אקציעס? קוילען־מינען? נעהט שוין, געהט..... א סאמאוואר איז געבליבען. מילא.....נעהם איך איהם צו און ברענג אים צו זיך, אויף דער לאושי. זאל, טראכט איך, ליגען אן אנדענק.

דערזעהט מיין מיסעס דעם סאמאוואר און פארקרימט זיך.

—מיט קיין באגאוש, מאכט זי צו מיר, קאן איך אייך נישט האלטען.

— באגאוש? זאג איך. דאס רופט איהר באגאוש? איהר קאנט זיך איהם, אויב איהר ווילט, אויסשטעלען ביי זיך אויפ'ן סיידבארד.

— א דאנק, זאגט זי, פאר דער לאס־קע, דזשאנק האב איך אייגענס אויך גע־נוג.

אבער אוועקלאזען מיך — אן אלטען באדער — ווילט זיך איהר אויך נים. גיט זי מיר אן עצה:

— פאלגט מיך, ווארפט איהם ארויס, פארקויפט איהם. וואס טויג אייך א סא־מאוואר?

באלד, טראכט איך, וועל איך איהם נעהמען און ארויסווארפען, ווי דען? מ'דארף דאך זיין אן אויאט אזעלכעס צו טאן!

מאכט זי צו מיר, אז אויב איך קען מיך נישט שיידען מיט דעם סאמאוואר, זאל איך מוזען זוכען א נייע לאושי.

נעהם איך און זוך.

זוך אפ עטליכע וואכען — נישטא! צימערען זיינען דא, נאר לאושי, וואס דאס מיינט א געלעגער, — נישט.

ענדליך געפונען! און נאך וואס פאר א לאושי! אונטער א פענסטער, און דער פינק באלד דערנעבען, ממש אונטער דער נאז, הכלל, איספראוואוטענטס!

צונענומען ביי מיר דעם רעפאזיט, פרעגט מיך די באלעבאסטע ווען איך קלייב זיך אריין. זאג איך איהר אז היינט טאקע באלד.

— האט איהר, פרעגט זי ביי מיר, זאכען?

— זאכען? לאך איך, וואס, אום־שטיינס געזאגט, פאר א זאכען קאן א סינגלמאן האבען? איך האב א סעטשעל, האב איך, און נאך א סעטשעל, און א..... סאמאוואר.

— א סאמאוואר? וואונדערט זי זיך. וואס שלעפט זיך עפעס א בחור ווי איהר ארום מיט א סאמאוואר?

דערצעהל איך איהר: באבע, ירושה, סענטימענט.....

מעסט זי מיך אפ עטליכע מאל פון אויבען ביז ארונטער, גיט מיך צוריק דעם רעפאזיט, און מאכט צו מיר אזוי, זאגט זי:

— איך'ל אייך זאגען דעם אמת, יונגערמאן. אויסזעהן זעהט איהר אפילו אויס אלערייט, נאר געה ווייס היינטיגע צייטען. איינגעשטאנען דא ביי מיר א נוסטען א יונגערמאן אזא ווי איהר פון אויסזעהן, א שטילער, א ווייך א מענש, איז ער אויך געקומען מיט א פעקעל. כ'זעה א מענש טוט אריין מיט א פע־קעל, טראכט איך ביי זיך: מיין דאגה.... וואס, פרעג איך איהם, איז דאס ביי אייך פאר א פעקעל? מאכט ער צו מיר, זאגט ער: אלטזאכן. טראכט איך: מילא, אלטזאכן איז אלטזאכן. ביינאכט, מיר ליגען זיך שלאפען, — טרראך! מ'ועצט אין מיר.... ווער מיינט איהר? פאליציי! ווענען אטא דעם אלטזאכן טאקע..... גנבה שבגנבה, — ויזיענס!

צוויי וואכען צוים האב איך זיך נאך דעם ארומגעדרעהט און קיין לאושי בשום אופן נישט געקאנט געפינען. איך האב ענדליך געמוזט נעמען א צימער.

דאס צימער איז געווען גאנץ שפאַ־רעוודינס, מיט צוויי פענסטער, ביידע אויף דער גאס ארויס, און מיט א בעט. קיין אנדער מעבעל אחוץ דעם בעט האט עס נישט געהאט. אבער דאס בעט איז געווען א גוט בעט, א דאפעלטע, א פראכט, און איך האב מעהר נישט באַ־דארפט.

איך וואוין אזוי אפ אין דעם צימער א פאר וואכען, שטעהט צו מיר צו מיין נייע מיסעס:

— פארוואס, זאגט זי, קריגט איהר נישט עפעס א טישעל פאר דעם סאמא־וואר? אזוי שטעהט איהר עס דעם אנדענק פון אייער באבען? ס'שניידט דאך מיר דאס הארץ צו זעהן ווי אזא הייליגע זאך וואלגערט זיך ארום אויף דער ערד.

איך בין אוועק און געקויפט א טישל.

פארביי נאך א פאר וואכען שטעהט זי ווידער צו:

— אז איהר האט שוין, מאכט זי, א טישל, טא קריגט שוין עפעס א שטול אויך. ס'איז דאך ביי אייך אין צימער א מדבר — פוסט!

איך האב געקויפט א שטול.

—איצט, רופט זי זיך אפ צו מיר אין א פאר טעג ארום, אז איר האט שוין א שטול אויך, איז מען א באלעבאס און מען קויפט זיך פאר א פאר שמאליארעס א שטיקעל שאפעגירקע. איר האט דאך ניט וואו א העמד צו האלטען.

הכלל, איך וועל אייך לאנג נים אויפ־האלטען. וואס טויגען די רייד? עס איז ניט פארביי קיין האלב יאר, האט מיין צימער גענומען אויסזעהן ווי א מעבעל־געשעפט. דאס קויפען מעבעל איז ביי מיר געווארען אן אזארט, א ליידענ־שאפט, א—א—... עפעס א מין קליפה, נישטאגעדאכט. וואו איך האב זיך גע־טאן א ריהר, האב איך זיך פארטשע־פעט אן א שטיק מעבעל. בלויז שבת און זונטאג, ווען צו דער מיסעס זיינען געקומען געסט, האב איך געהאט א גע־ראם צימער. מיינע שטולען (איך האב שוין געהאט עטליכע), דער טיש, דאס קליינע טישל (אזא האב איך שוין אויך געהאט), דער סיידבארד — דאס אלץ פלעגט פארשווינדען אויף צוויי טעג אין וואך. מאנטאג איז דאס אבער צוריקגע־ווען ביי מיר אין צימער, יעדע זאך אויף איר ארט, ווי געווען, אפילו מיט'ן שטויב.

— אט צוליב וואס מיין מיסעס האט עס אויסגעפונען, אז איך דארף האבען מעבעל! האב איך אפט געטראכט.

איך האב אבער געמאכט א טעות. איינמאל, איך טו א קוק אויפ'ן סייד־בארד — דער שטויב איז אזוי הויך און דער טיש אויך אזוי, און די שאפ[ע]־גירקע — אויך. איך וואלט אליין ארומ־געווישט, האב איך נים מיט וואס. א[...] איך האב עס ביז אהער נים באדארפט

— מאדאם פעפליק, זאג איך צו דע[ר] מיסעס, וואס איז עפעס אזוי פיל שטוי[ב] ביי מיר אויף די פארניטשור?

גיט זי מיר אן ענטפער אפ, אז מי[...] ווערט אוש פינסטער אין די אויגען.

— וואס, זאגט זי, בין איך עס ב[...] אייך, א ניגערטע? אייער פויניטשע[ר] אייער שטויב? דרעהט זיך אייער קאפ[...]

שלע—ע—עכט! טראכט איך. כאט[...] געה, בן־אדם, און ווער אויף דער עלטע[ר] א ניאנקע ביי א סיידבארד!

— טא וואס, פרעג איך ביי אי[...] זאל איך טאן? איך קאן דאך נים[...]

— וואס איר'ט טאן? זאגט [...] מיך פרעגט איר וואס צו טאן? קנא[...] מיידלאך פאראן, ביי מיר אין הויז[...] אז איר רעדט קיינמאל צו זיי נים או[...] קיין ווארט, טא ווער איז אייך שולדיג? נעמט די ליטוואקשקע, די וואס שלאפ[ט] אין פארלאר. א מיידעל, זאל איך ש[...] האבען אזא יאר ס'ארא מיידעל ד[...] איז — א צוכט, א בריה, גאלדע[נע] הענט! און האט א פאר טאלער אויך[...] א באַי ווי איר, אן עלענטער, אן אי[...] זאמער. מ'זעהט אזא קינד, בעט מ[...] ביי איר: מיס זוסליק, זייט אזוי גוט[...] גלויבט מיר, זי וועט עס טאן. נעכט[ן] מיר זיצען אזוי אין קיטשען און רעד[...] מאכט זי צו מיר: מיסעס פעפליק, ד[...] מאן וואס איז אין דער רום איז א חתונ[ה־] געהאמער? וואס, פרעג איך, נעהט [...] אייך אן? ווערט זי מיר רויט. — א[...] פארשטעהט? — און לאזט ארא[פ] אויגען, און מאכט צו מיר — וו[...] מיינט איר, מאכט זי צו מיר? איר[...] אסור מיר, טרעפען. ער איז, מאכט[...] אזא פיינער מענש, אזא שטילער.... א[...] פארשטעהט צי ניין?... אט לאזט מ[...] ל'איך איר זאגען, אז איר....

— פליז, מיסעס, מ'דארף נים, ה[אב] איך זי געבעטען. איך'ל בעסער אליי[ן]

אבער עס האט נים געהאלפען. [...] זוסליק איז געקומען. געקומען איינג[...] און געפוצט, און געקומען א צוויי[טען] מאל, און א דריטען, און נאכ'ן פו[...] גענומען אונטערזיצען, פריער אויף [...] שטול, דערנאך אויפ'ן טיש, דערנאך [...]

די לאקאלס פון דער אינטערנעשאנאל און זייערע אדרעסען

1. לײדיס׳ ענד מיסעס׳ װײטװאערס, 100 װעסט 21טע סטריט
2. פילאדעלפיער קלאוקמייקערס, 232 נארט 9טע סט., פילאדעלפיא, פא.
3. לײדיס טיילארס און סעמפעל־מייקערס — 12 װעסט 29טע סט. ניו יארק.
4. קלאוקמייקערס יוניאן — 1023 א. באלטימאר סט., באלטימאר, מד.
5. קלאוקמייקערס יוניאן — 1819 װ. דיװיזשאן סט., שיקאגא, איל.
6. עמבראידערי װאירקערס — 394 א. 150טע סט., ניו יארק.
7. רײנקאוט מייקערס יוניאן — 919 װאשינגטאן סט., באסטאן, מאס.
8. לײדיעס גארמענט װאירקערס — 411 פילען בלדג., סאן פראנציסקא, קאל.
9. קלאוק און סוט טיילארס — 228 סעקאנד עװ., ניו יארק.
10. אמאלגאמייטעד גארמענט קאטערס, 7 װעסט 21טע סטריט, ניו יארק.
11. קלאוקמייקערס יוניאן — 219 סעקמאן סט., ברוקלין.
12. פרעסערס יוניאן — 724 װאשינגטאן סט., באסטאן, מאסס.
13. קלאוקמייקערס יוניאן — 37 פרינס ארטור סט., א., מאנטרעאל, קענעדע.
14. קלאוקמייקערס יוניאן — 84 בעװערלי סט., טאראנטא, קענעדע.
15. װײסטמייקערס יוניאן — 38 נ. 11טע סט., פילאדעלפיא, פא.
16. קאטערס יוניאן — פראמוירנאל בילדינג, רום 9, 11טע און פרענקלין עװוס., סט. לואיז, מא.
17. ריפערמייערס יוניאן — 144 סעקאנד עװ., ניו יארק.
18. קלאוק און סוט פרעסערס — 1819 װ. דיװיזשאן סט., שיקאגא, איל.
19. קלאוק קאטערס יוניאן — 1466 קלארק סט., מאנטרעאל, קאנ.
20. װאטערפרוף גארמענט װאירקערס, 22 װ. 17טע סט., ניו יארק.
21. לײדיס טיילארס — 103 מאנטגאמערי סט., נױארק, נ. דזש.
22. דרעס מייקערס יוניאן — 16 װעסט 21טע סטריט, ניו יארק.
23. סקוירטמייקערס יוניאן — 231 א. 14טע סט., ניו יארק.
24. סקוירטמייקערס יוניאן — 724 װאשינגטאן סט., באסטאן, מאסס.
25. װײסטמייקערס יוניאן — 16 װ. 21טע סט., ניו יארק.
26. קלאוקמייקערס יוניאן — 1024 װאלנאט עװע., קליװלאנד, א.
27. סקוירטמייקערס יוניאן — 1024 װאלנאט עװע., קליװלאנד, א.
28. לײדיס טיילארס יונאן — 2718 דזשעקסאן סט., סיאטעל, װאש.
29. קלאוק פינישערס יוניאן — 1024 װאלנאט עװע., קליװלאנד, א.
30. קאטערס יוניאן — 311 אדד פעלאוס בילדינג, סינסינעטי, א.
33. קארסעט װאירקערס יוניאן — 409 װארנער בילדינג, ברידזשפארט, קאנ.
34. קארסעט קאטערס יוניאן — 237 קעפיטאל עװ., ברידזשפארט, קאנ.
35. פרעסערס יוניאן — 228 סעקאנד עװעניו, ניו יארק.
36. לײדיס טיילארס ענד דרעס מייקערס — 191 טאונסענד סט., ראקסבורי, מאסס.
37. פרעסערס יוניאן — 1024 װאלנאט עװע., קליװלאנד, א.
39-40. קארסעט קאטערס יוניאן — 285 גרינװױטש עװ., ניו הייװען, קאנ.
41. קימאנא װאירקערס יוניאן — 22 װ. 17טע סט., נ. י.
42. קלאוק און סוט קאטערס יוניאן — 1024 װאלנאט עװעניו, קליװלאנד, א.
45. יונייטעד דעזיינערס און לײדיס װער — 36 װ. 33טע סט.
46. פעטיקאוט װאירקערס יוניאן — 105 װעסט 25טע סט., נ. י.
48. איטאליען קלאוקמייקערס — 231 א. 14טע סט., נ. י.
49. װײסטמייקערס יוניאן — 919 װאשינגטאן סט., באסטאן, מאסס.
50. טשילדרען׳ס דרעסמייקערס יוניאן, 22 װ. 17טע סט., נ. י.
52. לײדיס גארמענט װאירקערס יוניאן — 138½ ס. ספרינג סט., לאס אנדזשעלעס, קאל.
53. קאטערס יוניאן — 232 נארטה 9טע סט., פילאדעלפיא, פא.
54. רײנקאוט מייקערס יוניאן — 1819 דיװיזשאן סטריט, שיקאגא, איל.
56. קלאוקמייקערס יוניאן — 724 װאשינגטאן סט., באסטאן, מאסס.
58. װײסט און באטאנהאול מייקערס, 106 פארסייט סטריט, נ. י.
59. קלאוק און דרעס פינישערס יוניאן 1819 דיװיזשאן סט., שיקאגא, איל.
60. דרעס און װײסט פרעסערס יוניאן — 16 װ. 21טע סט., ניו יארק.

לאקאל

61. קלאוק און סוט פרעסערס יוניאן — 37 פרינס ארטור סט., א., מאנטרעאל, קענעדע.
62. װהייט גודס װאירקערס יוניאן — 117 סעקאנד עװ., נ. י.
63. קלאוקמייקערס יוניאן — 311 אדד פעלאוס האל, נ. װ. 7טע און עלם סטס., סינסינעטי, א.
64. באטאנהאל מייקערס יוניאן — 67 װ. 21טע סט., נ. י.
66. באנאז עמבראידערערס יוניאן — 220 א. 14טע סט., נ. י.
67. קלאוקמייקערס יוניאן — 2139 12טע סט., טאלידא, א.
68. גארמענט װאירקערס יוניאן — 25 בלײק סט., הארטפארד, קאנ.
69. קלאוק פינישערס יוניאן — 232 נארט 9טע סט., פילאדעלפיא.
70. סקוירט און דרעסמייקערס יוניאן, 208 ספאדינא עװ., טאראנטא, קען.
71. קלאוק פרעסערס יוניאן, — 232 נ. 9טע סטריט, פילאדעלפיע.
72. דרעס און װאייט גודס װאירקערס, 1023 א. באלטימאר סט., באלטימאר.
73. אמאלגאמייטעד גארמענט קאטערס יוניאן — 724 װאשינגטאן סטריט, באסטאן, מאסס.
75. קלאוקמייקערס יוניאן — 10 קלארקסאן סט., װאוסטער, מאסס.
78. קלאוק אפרייטארס יוניאן — פראװירנאל בילדינג, רום 9, 11טע און פרענקלין עװ., סט. לואיס, מא.
79. לײדיס טיילארס יוניאן — 123 חעמילטאן עװ., גרינװױטש, קאנ.
81. קלאוק און סוט קאטערס יוניאן — 1857 װ. 13טע סט., שיקאגא, איל.
82. בושלערס און בעטראערס יוניאן — 231 א. 14טע סט., נ. י.
83. קאטערס יוניאן — 84 בעװערלי סט., טאראנטא, קען.
84. קאטערס יוניאן — 715 מאגיאנלא סט., טאלידא, א.
86. לײדיס טיילארס יוניאן — 705 מעין סט., סט. דזשאזעף, נ. ב., קאנ.
87. רײנקאוט מייקערס יוניאן — באקס 530, טרענטאן, נ. דזש.
89. איטאליען װײסט ענד דרעס מייקערס יוניאן — 8 װ. 21טע סטריט, ניו יארק.
90. פרייװעט דרעס מייקערס יוניאן — 725 לעקסינגטאן עװ., ניו יארק.
92. קלאוק פרעסערס יוניאן — 84 בעװערלי סט., טאראנטא, קען.
93. סעמפעל מייקערס ענד לײדיס טיילארס — 305 סופיריאר בילדינג, קליװלאנד, א.
95. קארסעט װאירקערס יוניאן — 19 האוזמאן סט., לענבורי, קאנ.
96. לײדיס טיילארס ענד אלטערײשאן װאירקערס יוניאן — 419 טשוק סט. (האום), ניו הייװען, קאנ.
97. לײדיס טיילארס יוניאן — 529 װ. 3טע סט., לאס אנדזשעלעס, קאל.
98. סקוירט פרעסערס יוניאן — 311 אדד פעלאוס האל, נ. װ. 7טע און עלם סטס., סינסינעטי, א.
100. װײסט און װהייט גודס װאירקערס יוניאן — 29 נ. װעלס סט., שיקאגא, איל.
101. גארמענט טיילארס װאירקערס יוניאן — 1023 א. באלטימאר סט., באלטימאר, מד.
102. רײנקאוט מייקערס יוניאן — 24 גולבאולט סט., מאנטרעאל, קען.
103. לײדיס װײסט און דרעסמייקערס יוניאן — לייבאר טעמפעל, 540 מייפעל עװ., לאס אנדזשעלעס, קאל.
104. לײדיעס טיילארס יוניאן — 164 װ. װאשינגטאן סט., ר. 306, שיקאגא, איל.
110. קאטערס יוניאן — 925 א. באלטימאר סט., באלטימאר, מד.
111. קליװלאנד רײנקאוט מייקערס יוניאן — 305 סופיריאר בילדינג, קליװלאנד, א.
112. לײדיעס גארמענט װאירקערס יוניאן — 37 פרינס ארטור סט. א., מאנטרעאל, קען.
113. לײדיעס גארמענט װאירקערס יוניאן — 723 א. 212טע סט., מאונט װערנאן, נ. י.
114. ראבער ענד רײנקאוט מייקערס יוניאן — 2030 אירי סט., ראסין, װיסקאנסין.
115. װײסט, דרעסמייקערס און װהייט גודס מייקערס — 843-45 בראד סט., ר. 48, נױארק, נ. דזש.
118. לײדיעס גארמענט װאירקערס יוניאן — 1117 קעין עװ, קלינטאן, אייאװא.
120. קאסטאם לײדיעס טיילארס יוניאן, 20 פארעסטער סט., ראטשעסטער, נ. י.
121. װײסט ענד דרעסמייקערס יוניאן, 636א לאנדיס עװ., װיינלאנד, נ. דזש.
123. לײדיעס גארמענט װאירקערס יוניאן — 74 נ. מעין סט., פאטערסאן נ. דזש.
124. לײדיס גארמענט פיטערס ענד אלטערײשאן װאירקערס — 600 ארגװיילא בולװארד, סאן פראנציסקא, קאל.
125. לײדיעס גארמענט װאירקערס יוניאן — באקס 88, ספרינגפיעלד, מא.
126. לײדיעס טיילארס יוניאן — 132 חעמילטאן סט., גרינװױטש, קאנ.
127. קלאוקמייקערס יוניאן — 48 סטילװאטער עװע., סטעמפארד, קאנ.
128. ראבער װאירקערס יוניאן — 89 פלימוט סט., קיימברידזש, מאסס.
129. רײנקאוט מייקערס יוניאן — 84 בעװערלי סט., טאראנטא, קען.
131. ריטייל לײדיעס גארמענט סיילסלייט יוניאן — 176 איסט בראדװײ, נ. י.
132. קלאוק באטאן װאירקערס יוניאן — 120 װ. 28טע סט., נ. י.

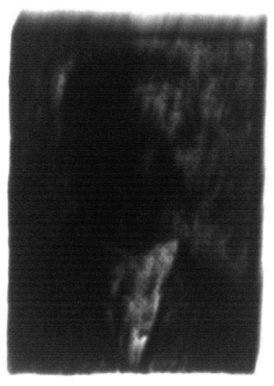

גרייטע שקיצעס פאר דעזיינינג און האטינג. עמבראידערי דעזיינינג. פראפ. א. רײלעסיק 44 װ. 34טע סט. 322 לענאקס עװע. (120טע סט.) קורסען פאר יונגע פרויען פעטערן מייקינג. סקעטשינג. פעטערן־בוך $6.00

דער

ארבייטער רינג

איז דער גרעסטער און שטארקסטער ראדיקאלער אידישער ארבייטער ארדען אויף דער װעלט.

פארמאגט — $1,500,000
מיטגלידער — 82,000
ברענטשעס — 645

דער ארב. רינג שטיצט יעדען װיכטיגען עקאנאמישען און פאליטישען קאמף.

דער ארבייטער רינג איז דער קולטור צענטער אין דער אידישער ארבייטער באװעגונג.

דער ארבייטער רינג איז דער איינציגער אידישער ארדען, װאס האט אן איינענעם סאניטאריום פאר זיינע קאנסאמפטיװ מיטגלידער.

מעמבערס װערען אריינגענומען אין עלטער פון 18 ביז 45 יאהר.

אויב איהר זייט נאך ניט קיין מיטגליד, שליסט זיך גלייך אן!

פאר אינפארמאציע װענדט זיך:

THE WORKMEN'S CIRCLE
175 EAST BROADWAY, NEW YORK, N. Y.

דעזיינערס פון

פרויען קליידער װערען א סך פארלאנגט

א גוטע פראפעסיע פאר מענער און פרויען!

אין דעזיינינג פאר פרויען, מיסעס און קינדערשע קליידער א קורס אין מיטשעל סקול מיינט א באלדיגע פאזישאן און א גרויסע געהאלט.

די מיטשעל סקוהל פון גארמענט דעזיינינג, פעטערן מייקינג, גריידינג און פיטינג פאר פרויען קליידער. עטאבלירט איבער 50 יאהר מיט דעם גרעסטען ערפאלג.

נייע אידעען
נייע סיסטעמען
בעסטע מאטארען
בעסטע רעזולטאטען

פריװאט אונטעררייכט. טאג און אװענט קלאסען. גוטע באדינגונגען. שרייבט, טעלעפאנירט אדער קומט פאר א פרייען בוקלעט מיט פולער אינפארמאציע.

פרייע דעמאנסטרײשאן אין אונזער סקול.

אװענט קלאסען: מאנטאג, מיטװאך און פרייטאג

דעמאנסטרײשאן פריי אין דער סקול.

MITCHELL DESIGNING SCHOOL
15 WEST 37th STREET, NEW YORK
Phone: Fitz Roy 1674
Boston Branch: 453 Washington Street, Dexter Building.

פערט נישט קיין ארבייט פאר אלע קלאוקמאכער פאר פיר מאנאטען יעדען סעזאן? איהר קענט דאך נישט פערלאנגען פון מאנופעקטשורער צו מאכען קלאוקס און זיי ווארפען אין ים אריין. קלאוקס ווערען געמאכט פאר מענשען צום אנטאן. ווי אבער, אז מענשען ווילען נישט אדער קענען נישט קויפען אזוי פיל קלאוקס ווי פיל עס ווערען געמאכט פון אלע קלאוקמאכער אין פיר מאנאטען יעדען סעזאן? האט איהר צו דעם א רפואה? און מיר האבען מיר פאר אייך צוויי מעדיצינען: די ערשטע איז, אז די צאהל קלאוקמאכער זאל באדייטענד פערקלענערט ווערען. אנשטאט 50 טויזענד זאלען זיין, זאגען מיר, בלויז 25 טויזענד. דאס וואלט זיכער געשאפען די נויטיגע הילף. איז אבער די פ... וואס וועט איהר טאן מיט יענע 25 טויזענד ... זיי ווילען דאך פארט בלייבען קלאוקמאכער... דאס איז זייער טריויר. איהר קענט דא... ... נישט מיטשיטען. איהר קענט זיי אוי... נישט צווינגען ווערען פינאנסיסטען. איז דאס, דאכט זיך, קענט איהר נישט טאן. בלייבט נאך א רפואה, צו פארקלענערען די צאהל ארבייטס-שטונדען. אנשטאט דער 44-שטונדיגער ארבייטס-וואך זאל אן ארבייטס-וואך באשטעהן פון בלויז דריי טעג, צו אכט שטונדען א טאג. דער פלאן געפעהלט אונז. מיר האפען, מיר זיינען זיכער, אז עס וועט מוזען קומען דערצו. אבער דענקט איהר, אז דאס איז שוין איצט מעגליך אויסצופיהרען? א נו, גיט נאר א טראכט וועגען דעם. זעהט וואס עס טוט זיך אין אנדערע אינדוסטריען; באטראכט, ווי שטארק מיליאנען ארבייטער מוזען קעמפען, אום אויפצוהאלטען די 44-שטונדיגע ארבייטס-וואך, וואס זיי האבען אויסגעקעמפט אין די פריהערדיגע יאהרען; ווארפט א בליק אויף די פיל-מיליאניגע רעזערוו-ארמיי, וואס ווארט אויף א דזשאב אונטער די ערגסטע באדינגונגען און איהר וועט איינזעהן, אז די דאזיגע רפואה, גוט ווי זי איז, קען אבער נישט געגעבען ווערען אונזער חולה אונטער די איצטיגע אומשטענדען. אייער בריף ווערט פערעפענטליכט, און מיר ווינשען טאקי, אז אנדערע קלאוקמאכער זאלען אונז שרייבען וועגען דעם. עס איז טאקי וויכטיג צו הערען, וואס זיי האבען צו זאגען, סיי וועגען דער קראנקהייט און סיי וועגען דער רפואה.

ס. גרינבערג. — דער הויפט-חסרון פון דעם געדיכט איז זיין באנאליטעט, זיין געוועהנליכקייט. דאך, אלט איז אויסגעדרשען ווי די דאזיגע געפיהלען זיינען, האט איהר נישט דעם כח זיי צו געבען דעם נויטיגען אויסדרוק. אזוי, אז זיי זאלען קענען האבען אירגענד א ווירקונג. קורץ, עס איז נישט דרוקבאר.

ד. מייער. — די צייטונג ווערט שוין ארויסגעשיקט ווענטליך. וועגען אלעם איבעריגען וועלען מיר אייך קירצליך שרייבען א פערזענליכען בריף. מיר זיינען אבער נישט זיכער, אז איהר וועט זיך קענען פאנאנדערקלייבען אין אונזער קלאגעריגען כתב־יד.

מ. מיללער. — אייער רעקאמענדאציע פאר ברודער ע. איז זעהר א שעהנע. אבער די איז נאך נישט גענוג. זי מוז אנערקענט ווערען פון דער יוניאן. דארום דער בעסטער פלאן פאר איהם איז צו קומען צו די מיטינגען און זאלען אלע זעהען זיינע גרויסע פעהיגקייטען. דאן, אויב עס איז ווירקליך אלץ אזוי ווי איהר שרייבט, וועט ער זיכער באלד אנערקענט ווערען און ער וועט קריגען זיין פלאץ צווישען די יוניאן טוער, ווייל, ווי איהר זאגט ריכטיג אין אייער בריף, די יוניאן נויטיגט זיך אין פעהיגע, איבערגעבענע טוער.

וואניאטסינג, ניו יארק. — אין דעם איצטיגען מאמענט איז ווירקליך שווער פאר אונז צו געפינען עפעס אן אויסוועג. און דאן דאכט זיך אונז, אז כדי איהר זאלט קענען עפעס דערגרייכען אין דער הינזיכט, מוזט איהר אליין זיין אויפ'ן פלאץ און מאכען גוטע טריטען. מיט רעקאמענדאציעס פון דערווייטענס איז שווערליך עפעס אויסצופיהרען. אין אייער בריף שרייבט איהר אז „אויב מיר וואלטען עפעס באשטימטעס געוואוסט פון אייער לאגע", אבער דאס איז דאך נישט דער פאל. פארקערט, מיר האבען געגלויבט, אז אלעס איז כשורה. שרייבט דארום, שרייבט מיט מעהר איינצעלהייטען. בעסער, קומט אליין, אויב מעגליך, כאטש מיר מוזען אייך נאך אמאל זאגען גאנץ אפענהערציג, אז מיר צווייפלען שטארק, אויב מיר וועלען כאטש מיט עפעס אייך קענען באהילפיג זיין.

וו. בלום. — ביז איהר וועט נישט אנגעבען אין אייער בריף דעם נאמען פון בעל דבר, קענען מיר דעם בריף נישט פערעפענטליכען. א חוץ דעם וואלט געווען זעהר ראטזאם, אז פאר אייערע באהויפטונגען זאלט איהר אייך ברענגען די נויטיגע פאקטען. צו באשולדיגען איינעם אלס א סקעב־אגענט איז א גאנץ ערנסטע זאך. דערצו דארף מען האבען קלארע, אומבאשטרייטבארע פאקטען.

טעלעפאן גרעמערסי 2441

די לעאנארד פרעס

42 איסט 23טע סט., ניו יארק

איסט - ריווער נעשאנאל באנק

680 בראדוויי, ניו יארק סיטי.

אינטערעסט ווערט געצאהלט יעדען מאנאט אויף ספעשעל אינטערעסט און סייווינג אקאונטס.

קליינע דעפאזיטס ווערען מיט פארגעניגען אנגענומען.

עפענט אייער אקאונט איצט

סייף דעפאזיט באקסעס $5.00 און העכער.

געלט ווערט געשיקט אין אלע טיילען פון דער וועלט.

די באהאנדלונג וואס מיר גיבען אונזערע „אלטע ביזנעס" איז דער ארגומענט פאר'ן שטענדיגען וואקסען פון אונזער „נייע ביזנעס."

דעזיינינג — גריידינג — פעטערן מייקינג

געלערנט בייטאג און אין אווענט-שטונדען. אלע לעסאנס ווערען געגעבען סטריקטלי אינדיווידועל פאר פרויען, מיידלאך, דזשוניארס, קינדער און אינפאנטס גארמענטס.

ספעציעלע זומער פרייזען

ראזענפעלד'ס

לידינג קאלעדזש פון דעזיינינג און פעטערן מייקינג

222 איסט 14טע סטריט, ניו יארק סיטי.

צווישען 2טער און 3טער עוועס. — טעל. סטייוועסאנט 5817.

הארלעם סאציאליסטישער עדיוקיישאנאל סענטער

62 איסט 106טע סטריט,

צווישען פארק און מעדיסאן עוועס.

צו פארדינגען א גרויסען האל

קאן אריינעמען 600 מענשען

פאר קאנצערטען, באלער, פארשטעלונגען, חתונות און אז. וו.

אויך אפיסעס און מיטינג רומס.

אפען יעדען טאג ביז שפעט ביינאכט.

טעלעפאן: הארלעם 9020.

קויפט אויסשליסליך

קאלאמביא טהעע צוועטאטשני טשאי וואיט לילי טהעע

LLOYD SABAUDO

3 State Street

נייע טראנסאטלאנטיק קאונט ראוז פון ניו יארק נאך יוראפ.

אוגוסט נומער שוין ערשינען

דער אידישער פרויען זשורנאל

THE JEWISH WOMAN'S HOME JOURNAL

דער פרויען זשורנאל

איז נישט א זשורנאל פאר דער פרוי נאר

פאר דער גאנצער פאמיליע

אויב איהר לעזט נאר אידיש מוזט איהר לעזען דעם

פרויען זשורנאל

15 סענט א קאפיע — $1.50 א יאהר

פילט אויס דיזען קופאן און שיקט עס צו היינט

„פרויען זשורנאל", ניו יארק

איך שיק אייך היערמיט $1.50 פאר א יאהר סובסקריפשאן צום פרויען זשורנאל און שיקט מיר דעם אידישען אלמאנאך אבסאלוט פריי אלס פרעמיום צו מיין סובסקריפשאן

Name ....

Address ....

דיזער נומער איבערשטייגט אלעס וואס איז ווען ערשינען אין דער אידישער שפראך. דיזער נומער ענטהאלט 68 זייטען פול מיט באלעהרענדע ארטיקלען, שפאנענדע ראמאנען, אינטערעסאנטע ערצעהלונגען, אויסער ספעציעלע פרויען ארטיקלען. אלעס פראכטפאל אילוסטרירט פון די בארימטעסטע ארטיסטען. פאר אייך קונדסים האבען מיר אויך צוויי פולע פיידזשעס פון הומאר, וויץ און סאטירע אלא „קונדס".

לעזט דעם פרויען זשורנאל און צייגט עס אייערע פריינד. זאלען זיי אויך הנאה האבען

ווערט א יעהרליכער סובסקרייבער און קריגט דעם

אידישען אלמאנאך פריי

THE JEWISH WOMEN'S HOME JOURNAL

110-116 NASSAU STREET, NEW YORK, N. Y.

GERECHTIGKEIT—(JUSTICE)

גערעכטיגקייט

בצדקתי החזקתי ולא ארפה. (איוב, כ"ז, ו.)

פון מיין גערעכטיג־קייט האלט איך זיך שטארק, און וועל איהר ניט פארלאזען.

ארבייטער פון אלע לענדער, פאראיי־ניגט אייך, און די וועלט וועט זיין אייערע!

אפיציעלער ארגאן פון דער׳ אינטערנעשאנאל ליידיס גארמענט ווארקערס יוניאן

Vol. IV. No. 33. New York, Friday, August 18, 1922. 1922 פרייטאג, דעם 18טען אויגוסט, PRICE 3 CENTS

גענעראל סטרייק פון די עמבראידערי ארבייטער

א לעבעדיגע ארגאניזאציאנס־טעטיגקייט ביי די וויסט און דרעססמאכער. — מאנאטליכע שאפ־טשערמאן מיטינגען איינגעפיהרט. — די יוניאן וועט אגיטירען פאר וואך־ארבייט. — א האלבער מיליאן דאלאר פאנד בא־שלאסען. — דער דזשוינט באארד נעהמט אן וויכטיגע רעקאמענדאציעס פון נייעם דזשענעראל מענעדזשער, ברודער י. האכמאן.

איצט האט דאס ווארט דער דזשאינט באארד פון די וויסט און דרעססמאכער יוניאן. ווי עס שיינט, איז געקומען די צייט, דאס דער וויסט און דרעס־טרייד פון ניו יארק זאל ווערען ארגאניזירט פולע 100 פראצענט, ווי דאס איז שוין לאנג דער פאל מיט'ן קלאוק־טרייד. און דער דזשאינט באארד פון דער וויסט און דרעס־אינדוסטריע האט זיך לעצטענס גענומען טיכטיג צו דער ארבייט דאס דורכצופיהרען אין לעבען.

אויף א צווייטען ארט אין דער צייטונג, אין דעם באריכט פון א מיטינג פון דעם דזשאינט באארד, וועלען די לעזער געפינען איבערגעגעבען א רעדע פון דעם נייעם דזשענעראל מענעדזשער פון דער קערפערשאפט, אין וועלכער עס ווערען געמאכט איינינע וויכטיגע רע־קאמענדאציעס, וואס עס דארף איז דעם מאמענט געטאן ווערען, כדי דעם וויסט און דרעס טריידס פון ניו יארק ווי גע־העריג צו ארגאניזירען. און דער דזשאינט באארד האט די רעקאמענדאציעס אנגע־נומען.

דעם אנפאנג פון דער נייער טעטיג־קייט האט דער דזשאינט באארד גע־מאכט נאך מיט א צוויי וואכען צוריק, ווען עס איז באשלאסען געווארען ארונ־טערצונעהמען אין סטרייק אלע שעפער וואס ארבייטען פאר די גרויסע דזשא־בער־פירמע דארפמאן און וויזען. אי־

בער 80 שעפער זיינען אפגעשטעלט גע־ווארען און אריבער טויזענד ארבייטער געפינען זיך אין סטרייק. דער סטרייק איז גערופען געווארען צו צווינגען דער פירמע אויסצופאלגען דעם אגרימענט מיט דער יוניאן דאס די גאנצע ארבייט איהרע זאל געמאכט ווערען אין יוניאן־שעפער. און ווי נאר די יוניאן וועט פארטיג ווערען מיט דער פירמע, וועט זי זיך באלד נעהמען צו נאך פירמען, וועלכע פאלגען ניט אויס דעם אגרימענט. די יוניאן איז פעסט ענטשלאסען צו מא־כען פיהלען די דזשאבערס און די מאנו־פעקטשורער, דאס אן אגרימענט מוז אפ־געהיט ווערען, דאס א יוניאן־אגרימענט איז ניט ערגער ווי אן אנדער אגרימענט.

אלגעמיינער סטרייק פון די עמבראידערי ארבייטער.

ווי מיר האבען געמעלדען לעצטע וואך אין די „גערעכטיגקייט" האט די וויסט און דרעססמאכער יוניאן אפגעהאלטען קאנפערענצען מיט דער עמברוידערי מא־

(שלוס אויף זייט 16)

קלאוק סטאפעדזש אין ניו יארק באלד אין גאנצען פארענדיגט

די „קלאוק ווידזש קאמישאן" שוין אין גאנצען פארפולט. — נארמאן האפ־גוד דער אומפארטייאישער טשערמאן. — י. פיינבערג וועט אויספילען שלעזינגער'ס פלאץ אין דער קאמיסיע ביז ער וועט צוריקקומען פון בריטיש טרייד־יוניאן קאנגרעס.

דער קלאוק סטאפעדזש אין ניו יארק דערנעהנטערט זיך מיט יעדען טאג צו זיין סוף. עס איז נאך דא אין גאנצען ארום א טויזענט ארבייטער פון די קליי־נע שאפקעס, וואס זיינען נאך פארבלי־בען אהן פלעצער און די יוניאן וועט ניט שפארען קיין מיה זיי אריינצוקריגען אין די גרעסערע, געסעטעלטע שעפער.

ווי ברודער י. פיינבערג, דער דזשענעראל מענעדזשער פון דזשאינט באארד פון די קלאוקמאכער יוניאן גיט אונז איבער, וועט דער סטאפעדזש די טעג זיין אין גאנצען פארענדיגט. די סעטעלמענט קאמיטע וואס זיצט אין קאנ־טינענטאל האטעל וועט ווערען אויפגע־לייזט, און די איבעריגע ארבייט וועט שוין געטאן ווערען דורך די רעגעלע אפי־סערס פון דער יוניאן, ביז אלע ארבייטער וואס האבען נאך ניט קיין פלעצער וואו צו ארבייטען, וועלען באזארגט ווערען.

אין דערזעלבער צייט אפעלירט די יוניאן צו אלע קלאוקמאכער פון די גע־סעטעלטע שעפער, צו טאן אלץ וואס זיי קענען, אין „זייערע" שעפער זאל ארויפ־גענומען ווערען נאך ארבייטער, כדי אלץ קלענער און קלענער מאכען די ארמיי אר־בייטסלאזע וואס זיינען פארבליבען פון די קליינע שאפקעס, מיט וועלכע די יונ־יאן קאן ניט סעטלען.

עס הערט זיך, למשל, דאס אין מאנ־כע שעפער ארבייט מען „אווערטיים" און

(שלוס אויף זייט 16).

פרעזידענט שלעזינגער אפגעפארען צום טרייד־יוניאן קאנגרעס אין ענגלאנד

ער ווערט באגלייט צום שיף פון זיין פאמיליע און פון די אנגעזעהענסטע מענשען אין אונזער יוניאן.

דינסטאג אין דער פריה, דעם 15טען אויגוסט, איז פרעזידענט שלעזינגער אפ־געפאהרען אין ענגלאנד, צו דעם „ברי־טיש טרייד־יוניאן קאנגרעס", וואס וועט זיך עפענען אין אנפאנג סעפטעמבער, אין סאוטפארט, ענגלאנד.

שלעזינגער פאהרט אהין אלס דער פרא־טוירנאל דעלעגאט פון די אמעריקאן פע־דערעישאן אוו לייבאר; ער איז איינ־שטימיג אויסערוועהלט געווארען צו דעם עהרען־אמט אויף די לעצטע קאנווענשאן פון די אמעריקאן פעדערעישאן אוו לייבאר, וואס איז אפגעהאלטען געווארען אין מאנאט מאי אין סינסינעטי, אהייא.

ער איז אפגעפאהרען אויף דער „מו־ריטאניא", איינע פון די שנעל־שיפען פון די „קונארד ליין". די „מוריטאניא" מאכט די רייזע איבער'ן ים אין פינף און א האלב טאג.

פרעזידענט שלעזינגער האט באקומען א גראנדיעזען „סענד אף" פון די פילע פריינד זיינע אין אונזער יוניאן, און אין דער ארבייטער באוועגונג בכלל.

אויף א צווייטער זייט אין דער צייטונג וועלען די לעזער געפינען וועגען דעם שעהנעם, גייסטרייכען אבשיד־באנקעט, וואס איז צו דער געלעגענהייט געגעבען געווארען לעצטען שבת אוועגט. דא רעדען מיר בלויז וועגען דעם „סענד אף" דינסטאג פארמיטאג.

דינסטאג אין דער פריה זיינען זיך צונויפגעקומען אין אפיס פון אונזער אינטערנעשאנאל די אנגעזעהענסטע טו־ער פון אונזער יוניאן צו זאגען שלעזינ־גער'ן א הארציגען פאהר־געזונט! עס זיינען געקומען די סעקרעטערע און מע־נעדזשערס פון אלע אונזערע לאקאל יו־ניאנס אין און ארום ניו יארק. צווישען זיי איז אויך געווען ברודער שעהן, דער מענעדזשער פון לאקאל 1, און ברודער היימאן, דער מענעדזשער פון לאקאל 9. עס איז אויך אנוועזענד געווען סעקרע־

(שלוס אויף זייט 6).

אינטערנעשאנאל פאנגט אן אן ארגאני־זאציאנס קאמפיין אין ניו יארק

מיר האבען שוין לעצטע וואך גע־מעלדעט וועגען דעם „איסטערן ארגא־ניזאציאנס־דעפארטמענט", אונטער דער מענעדזשמענט פון וויים־פרעזידענט האל־פערין, וואס דער דזשענעראל עקזעקו־טיוו באארד האט געעפענט. דיזער דע־פארטמענט גיט זיך אבער אפ בלויז מיט די „אוט אוו טאון"־שעפער. אבער וואס זאל זיין מיט די ניט־ארגאניזירטע שעפער, וואו עס ווערען געמאכט ליידיס גארמענטס, אין ניו יארק גופא?

אט דיזע פראגע איז אויפגעהויבען געווארען אויף דעם צווייטען פערטעל־יעהרליכען מיטינג פון אונזער דזשענע־ראל עקזעקוטיוו באארד לעצטע וואך, אין ערזשמיר, לאנג איילאנד. עס איז אנגעוויזען געווארען, דאס אין דער שטאדט ניו יארק זיינען דא א סך שע־פער, וואו עס ווערען געמאכט וויים־טען, פעטיקאוטס, אנדערוועער, קארסע־טען און נאך אנדערע ארטיקלען, און דאס דיזע שעפער זיינען ניט קיין יונ־יאן־שעפער, דאס די ארבייטער וואס

(שלוס אויף זייט 5

וויכטיגער שאפ־סטרייק ביי די שיקאגא קלאוקמאכער

דער דזשאינט באארד פון די קלאוק־מאכער יוניאן אין שיקאגא איז געווען גע־צוואונגען צו ערקלערען א סטרייק ביי די מאנופעקטשורערס צוקערמאן און גאברינער.

די אורזאכע, ווארום דער סטרייק איז ערקלערט געווארען איז, וואס דיזע באסעס האבען געבראכען אלע יוניאן־רולס און האבען באשעפטיגט נאן־יוניאן ארבייטער אויף דעם פלאץ פון מעמבערס פון די יוניאן, און געמאכט דעם שאפ א נעסט פון יוניאן־ברעכער.

דער דזשאינט באארד וועט אנפיהרען א קאמף געגען דיזע באסעס צוריקצו־ברענגען די יוניאן קאנדיציאנען אין די־זען שאפ דאס נאר יוניאן־לייט זאלען דארט באשעפטיגט ווערען.

דער באשלוס צו רופען א סטרייק ביי די קלאוק־מאנופעקטשורערס גאברינער און צוקערמאן ווערט באטראכט אלס דער אנפאנג פון קאמפיין וואס די אר־גאניזיישאן קאמיטע פון דזשאינט באארד פון די קלאוקמאכער יוניאן האט אנגע־פאנגען אין שיקאגא.

דער שאפ, וועלכער געהערט צו גאב־רינער און צוקערמאן ברידערס איז דער ערשטער אויפ'ן ליסט, וועלכער איז געווא־רען א נעסט פאר ניט־יוניאן קלאוקמא־כער.

די ארגאניזיישאן קאמיטע וועט נעמען דיזע שעפער אינציגווייז און וועט זיי אויסראמען פון דער אינדוסטריע.

די קלאוקמאכער פון שיקאגא ווערען אויפמערקזאם געמאכט אויף דעם סטרייק ביי דיזע באסעס און זיינען געבעטען העל־פען די ארגאניזיישאן קאמיטע אין איהר ארבייט אוועקצושטעלען דעם טרייד אויף א באדען, אז קיין מאנופעקטשורער זאל ניט קענען אנגעהן מיט קלאוק־מאנופעק־טשורען, סיידען ער וועט האבען א הונ־דער פראצענט יוניאן־שאפ.

אינהאלט־פארצייכניס

„גערעכטיגקייט" נומער 33

זייט 2. די וואך — נ. ש. באריכט פון ארבייטער רינג קאנגרעס.
זייט 3. א גייסטרייכער אפשיידס באנקעט פאר פרעזידענט שלעזינגער — א סטעף רעפארטער.
זייט 4. אין דער באסטאנער קלאוקמאכער יוניאן — אב. סניידער. צוויי מיטינ־גען פון עקזעקוטיוו באארד, לאקאל 22 — י. שעהנהאלץ.
זייט 5. דער מיטינג פון דזשאינט באארד פון דער וויסט און דרעססמאכער יוניאן — מ. ק. מאקאף.
זייט 6. נאטיצען פון עדוקיישאנאל דע־פארטמענט. א ווארט צו די פינישער פון לאקאל 9 — ל. היימאן.
זייט 7. דער איר אין אמעריקע (ערצעהלונג) — שלום אש.
זייט 8. פון רעדאקטאר'ס נאטיץ־ביכעל. אויביגקייט — נפתלי גראס.
זייט 9. מיט דער דזשענעראל עקזעקוטיוו באארד אויף זיין צווייטען פערטעל־יעהרליכען מיטינג — ש. יאנאווסקי.
זייט 10. שוין ווידער וויכטיגע נייעס אין אייזענבאן סטרייק — ב. מיימאן. קורץ און שארף — י. ב. ג.
זייט 11. קיזהלען פאליטיק — א. וועלדין. א באלעבאס פאר זיך — מ. צינקין.
זייט 12. פאר וואס ווערען ארבייטער אויס־געמאטערט אין אפגעשוואכט? — ל. באראדולין. א רעוואלוציע פון לאק. 22.
זייט 13. א בריף צום רעדאקטאר — וויליאם בלום. קורצע שמועסען.
זייט 14. אויפרוף צו די ווילנער לאנדס־לייט. שלוסען.
זייט 15. ארווערטייזמענטס.
זייט 16. ביי די וויסט און דרעססמאכער אין פילאדעלפיע — ח. בערנשטיין. שלוסען פון זייט 1.

סוף פון כאאָס „סטאפּעדוש" נאָהענט

(שלוס פון זייט 1)

יוניאָן מיט איז, וואָס ער קאָן, דעם „סטאפּעדוש" ווי אמבעסטען צו פארענ־דיגען.

באַווונדערט דארפען עס מאָן די אר־בייטער פון די געסעטעלטע שעפּער, ווי דארפען וויסען, אז וואָס מעהר פּראָ־צ' וועט זיך געמאכט ווערען אין יענע שעפּער, פאר די ארבייטער, אַלס שטערען נאָך אונטען פאר די קלאָוקמאכער, וואָס זיצען נאָך אין די סטרייק־האָלס. דיזע ארבייטער זיינען פיננט אוערבע יוניאָן־לייט, און זיינען פיננט אזוי גוט באַ־רעכטיגט צו א רושאָב אין א יוניאָן שאַפּ, ווי די יעניגע ארבייטער, וואָס האבען געהאט „דאָס גליק" זיין פרי־הער צו ארבייטען אין די גרעסערע שעפּער, און וועלכע עס איז געווינטער צו ארבייטען און וואו די יוניאָן רולס ווערען אפּגעהיט. ואָרען, אלזאָ, די ארבייטער פון די געסעטעלטע שעפּער מאָן אַלץ וואָס זיי קאָנען אריינ־פּאַסיגמען נייע ארבייטער אין די שעפּער, כדי די ארמע, וואָס זיצט נאָך איצט אין די סטרייק־האָלס, זאָל ווערען אַלץ קלע־נער און קלענער, ביז אלע פון זיי וועלען באַזאָרגט ווערען מיט א פּלאַץ צו דער ארבייט אין א יוניאָן שאַפּ, אין שעפּער, וואָס וועלען זיין פּאַלשטענדיג אונטער א יוניאָן־קאָנטראַקט, וואו מען זאָל ארבייטען ווי מענשען און נים ווי נידעריגע שקלאַפען.

אן אומגליקליכער צופאל מיט איינינע קלאָוקמאכער

דינסטאג ביינטאָג האָט פּאַסירט אן אומגליקליכער צופאל מיט איינינע קלאָוקמאכער, וועלכער האָט אבסאָלוט גאָר נים צו טאָן מיט׳ן קלאָוק־„סטאפּעדוש", אָבער א גרויסער אומ־גליק איז עס יעדענפאלס!

אויף דער צווייטער עוועניו, צווישען די 4טע און 5טע סטריטען, איז געקומען עטליכע איטאליענישע גענגסטערס זיך אפּרעכענען מיט איינעם פון זייערע, א געוויסער ואַסעריא, וועלכער שטעהט אונטער 15 טויזענד דאָלאר ביילל און איז אונטער א מארד־קלאגע. די גענגס־טער זיינען געקומען אין אן אָטאָמאָביל, און ווען זיי האָבען באַגעגנט דעם מאַ־סעריא אויף דער צווייטער עוועניו, האָ־בען זיי גענומען אויף איהם שיסען.

דער חברה־מאַן אָבער איז שוין נים דאָס ערשטע מאָל געווען אין אזא „שלאכט", און ער ווייס ווי זיך אויס־צוהיטען פון א קויל. ער איז דאריבער ארויסגעקומען אומבאשעדיגט; די קוי־לען, וואָס זיינען געצילט געוואָרען אויף איהם, האָבען געטראָפען צוויי אומשול־דיגע מענשען אויפ׳ן סייד־וואָק, און זיי זיינען געפערליך פארוואונדעט געוואָ־רען.

דאָס האָט דערשראָקען די שיסער, און זיי האָבען גענומען זוכען ווי זיך צו ראַטעווען פון די פּאָליציי. זיי האָבען זיך אריינגעכאַפּט אין זייער אָטאָמאָ־ביל, און שנעל גענומען פאָהרען דורך די 5טע סטריט צו דער 3טער עוועניו.

לעבען בעטהאָווען האָל, אויף דער 5טער סטריט זיינען געשטאַנען עטליכע הונדערט מענשען, קלאָוקמאכער און קעפּמאכער. די שיסעריי אויפ׳ן קאָר־נער פון דער צווייטער עוועניו, און דער טומעל וועגען די צוויי פארוואונדעטע האָט פאראורזאכט אין דער 5טער סט. א פּאַניק. קיינער האָט נים געוואוסט, וואָס דאָרט איז פּאָרגעקומען. און אין מיטען דער טומטאָכע איז אריינגע־פאָהרען דער אָטאָמאָביל מיט די מער־דער, און זיי האָבען געשיספּט און גע־זירעלט, מען זאָל זיי לאָזען שנעלער דורכפאָהרען.

די מאַסע האָט זיך אָבער אזוי שנעל נים גערירט, דאַן זיינען טאַקע געווען אייניגע, וועלכע האָבען געוואָלט א ביסעל אויפהאַלטען דעם אָטאָמאָביל מיט די גענגסטער ביז די פּאָליציי וועט קומען. זיינען די גענגסטער געוואָרען אויפגעקאָכטע און גענומען שיסען אין דער געדיכטער מאַסע אויף דער סטריט. נאָך זעקס מענשען זיינען געפאַלען פאר־וואונדעט, מאַנכע פון זיי טויטליך פאר־וואונדעט, און דער אָטאָמאָביל מיט די מערדער איז אַנטלאָפען!

בעת די שורות ווערען געשריבען, האָט די פּאָליציי, וועלכע קומט דאָס רוב צו שפּעט, די מערדער נאָך נים גע־כאַפּט.

אין דעם מאָמענט ווייס מען נאָך נים גענוי, ווער די קרבנות זיינען. עס איז אָבער זיכער, דאָס די מעהרסטע פון זיי זיינען קלאָוקמאכער, וועלכע זיינען יעמאָלט גראָדע געשטאַנען ביי בעטהאָ־ווען האָל, וואו עס געפינט זיך די אָר־גאַניזיישאָן קאָמיטע אין דעם איצטיגען קלאָוק־סטרייק און „סטאפּעדוש".

איינער פון די געשאָסענע, מיט׳ן נאָ־מען גאָלדשטיין, איז גאָר א קלאָוק־מאַנר־פעקטשורער. ער איז גראָדע דאמאָלס גע־

„סטאפּעדוש" נאָהענט

ווען אין דער 4טער סטריט און ער איז געשאָסען געוואָרען.

די אנדערע דערשאָסענע זיינען: מאָריס מ־טערמאַן, 86 יאָהר אַלט, פון 111 ריווינג סטריט. די קויל האָט איהם געטראָפען אין פוס.

מאָקס גראָספעלד, 48 יאָהר אַלט, פון 870 דושעניגס סטריט, די בראָנקס.

רעון האַרטמאַן, 12 יאָהר אַלט, פון 870 בעלמאָנט עוועניו, די בראָנקס.

פיליפּ שטראָס, 37 יאָהר אַלט, פון 7 העסטער סטריט. די קויל האָט איהם גע־טראָפען אונטער׳ן האַרצען.

חיימאַן ינגבערג, 27 יאָהר אַלט, פון 1047 ברוק עוועניו, בראָנקס.

איזידאָר זעהמאַן, 18 יאָהר, פון 176 וואַשינגטאָן עוועניו, די בראָנקס.

ביטנער, 40 יאָהר אַלט, פון 785 א. 2טע סטריט.

א חוץ די 8 מענשען איז אויך גע־שאָסען געוואָרען א פערד, וואָס איז גע־שטאַנען צוגעשפּאַנט צו א פערלערס וואַ־גען אויף דער 2טער סטריט.

די שיסעריי איז א שרעקליכע, אומ־גליקליכע פּאַסירונג, וועלכע מיר באדויע־רען פון גאַנצען האַרצען, אָבער מיט׳ן קלאָוקמאכער סטרייק און „סטאפּעדוש" האָט עס אבסאָלוט גאָר נים צו טאָן. ווער די געשאָסענע זיינען און צו וועל־כע לאַקאַלס זיי באַלאַנגען, ווייס מען נאָך נים אין דעם מאָמענט.

א סטרייק מיטינג פון דושאָינט באָארד

דינסטאג אָווענט איז אין סטייוועסענט קאַסינאָ האָל אפּגעהאַלטען געוואָרען א מיטינג פון דושאָינט באָארד און דער מיטינג איז געווען א העכסט וויכ־טיגער.

ווי באַוואוסט, פונקציאָנירט איצט דער דושאָינט באָארד ווי אין די פריד־ליכע צייטען און דער סטרייק און סטאָ־פּעדוש איז אין גאַנצען אונטער זיין קאָנטראָל. אויף דעם מיטינג זיינען דע־ריבער אויסגעהערט געוואָרען באריכטען פון אַלע טשערלייט פון די קאָמיטעס וואָס זיינען טעטיג אין דעם סטרייק.

ברודער העלער האָט באריכטעט פאר די האָל קאָמיטע. ברודער מעטץ האָט בא־ריכטעט פאר די אָרגאַניזיישאָן קאָמיטע. ברודער פיינבערג האָט באריכטעט פאר די סעטעלמענט קאָמיטע. בר. ברעסלאַו האָט באריכטעט פאר די פּיקעט קאָמיטע און ברודער לעפקאָוויטש האָט באריכטעט פאר די לאָא קאָמיטע.

אויף דעם מיטינג זיינען אנוועזענד געווען פּרעזידענט שלעזינגער און סעק־רעטער באַראָף, די הויפּט באַאַמטע פון אונזער אינטערנעשאָנאַל. פּרעזידענט שלעזינגער האָט אויף דעם מיטינג גע־האַלטען א קורצע רעדע, אנווייזענדיג ווי אזוי דער „סטאפּעדוש" קאָן אמבעסטען פאַרענדיגט ווערען, עס זאָל ברענגען די רעזולטאַטען וואָס די יוניאָן ווינשט.

מאָביליזאַציע ביי די ריינקאָוט מאכער יוניאָן לאָקאַל 20.

(שלוס פון זייט 1)

איינגעניאָרעט די פארשאָלטענע „קאָר־פּאָריישאָן" שאָפּעס, און די יוניאָן איז אנטשלאָסען, פאר איין וועג, שוין אויך צו מאַכען א „דושענעראַל קליינינג", אויסצוראָמען פון טרייד דעם פּעסט.

צו באַקאַנטמאַכען די גרויסע צאָהל מיטגלידער מיט דער לאַגע, האָט די יוניאָן דעם דינסטאג ביינטאָג איינגערו־פען א מעמבער מאַס־מיטינג אין גרוי־סען האָל פון מאַנהעטען לייסעאום, און דער מיטינג איז געווען גאַנץ גוט בא־זוכט. סעקרעטער באַראָף און וויים־פּרעזידענט האַלפּערין האָבען דעם מי־טינג אדרעסירט, און זייערע רעדעס זיי־נען מיט בייפאַל אויפגענומען געוואָרען פון דעם ענטוזיאַסטישען עולם, וואָס האָט אָנגעפילט די האָל.

ברודער ארטור סעמיועלס, דער מע־נעדושער פון דער יוניאָן, איז געווען דער טשערמאַן פון מיטינג, און ער האָט אויך געהאַלטען א רעדע, ערקלע־רענדיג די לאַגע אין טרייד אין דעם איצטיגען מאָמענט.

אויף דעם מיטינג איז אָנגענומען געוואָרען א רעזאָלוציע, דאָס די יוניאָן איז מיט לייב און לעבען פאר דעם, אז די „קאָרפּאָריישאָן" סוועט־שעפּער אין טרייד זאָלען באַזייטיגט ווערען, און דאָס די יוניאָן גיט איבער צום עקזע־קוטיוו באָארד, צוזאַמען מיט דער קאָ־מיטע „אָן אימידיאַיים עקשאָן", זיי זאָלען באַשטימען, ווען עס וועט זיין דער פּאַסענדער מאָמענט, די דושענעראַל קליינינג אין דעם טרייד זאָל געמאַכט ווערען.

אַלזאָ, דער קאַמף געגען די פאַר־שאָלטענע „קאָרפּאָריישאָן" שעפּער ווערט אין אונזער יוניאָן אויפגענומען אויף א סך פראָנטען, און לאָמיר האָ־פען דאָס דיזער קאַמף וועט אומעטום זיין ערפאָלגרייך.

פּרעזידענט שלעזינגער פאָהרט אָפּ אין יוראָפּ דעם 15טען אויגוסט

(שלוס פון זייט 1)

איז צום ערשטען מאָל אין דער געשיכ־טע פון דער פעדעריישאָן, וואָס זי שיקט אין ענגלאַנד, אַלס איהר פאָרטרעטער איינעם, וואָס איז א פיהרער פון אן אימיגראַנטען יוניאָן, וועלכער איז נים, אזוי צו זאָגען, קיין עכטער אמעריקאַ־נער. דאָס גיט אהן צווייפעל א סך כבוד און פּרעסטיזש נים נאָר אונזער אייגע־נע אָרגאַניזאַציע, די אינטערנעשאָנאַל לײדיס גאַרמענט וואָרקערס יוניאָן, זאָנ־דערן די גאַנצע אידישע ארבייטער באַ־וועגונג, אָדער בעסער געזאָגט אַלע אי־מיגראַנטען־יוניאָנס אין לאַנד.

אויך איז שלעזינגער גוט באַקאַנט אַלס סאָציאַליסט. ער איז א מיטגליד פון די סאָציאַליסטישע פּאַרטיי און ער מאַכט דערפון קיין סוד נישט, אַלע ווייסען דאָס. אָבער די קאָנווענשאָן פון דער פעדעריישאָן האָט זיך מיט דעם נישט גערעכענט; זי האָט זיך גערע־כענט מיט שלעזינגער׳ס פאַרדינסטען אין דער היגער ארבייטער־באַוועגונג, מיט זיינע פעהיגקייטען אַלס א פיהרער פון א גרויסער אָרגאַניזאַציע, מיט זיינע הויכע פעהיגקייטען אַלס „נעגאָשיאיי־טאָר", אַלס אונטערהאַנדלער אויף די קאָנפערענצען צווישען די יוניאָן און די באַלעבאַטים, און ער איז איינשטימיג ערוועהלט געוואָרען צו דעם הויכען פּאָס־טען.

אַלזאָ, ער פאָהרט אָפּ קיין לאָנדאָן קומענדען דינסטאג, דעם 15טען אויגוסט, מיט דער שיף „מאָראַטאַניאַ", פון די קונאַרד ליין. די שיף וועט אָפּגעהן פון האַפען דינסטאג אין דער פריה, פון פּיער 54, נאָרט ריווער. דאָס כאַפּט ביי וועסט 14טע סטריט. עס פאַרשטעהט זיך, דאָס שלעזינגער׳ס אַלע פריינד און פאַרעהרער, ווי אויך קאָמיטעס פון אונ־זערע לאָקאַלס, וועלען זיין ביים פּיער צו געבען איהם א וואַרימען „סענד אָף".

אן אבשידס באַנקעט

די ניו יאָרקער מיטגלידער פון אונ־זער דושענעראַל עקזעקוטיוו באָארד האָ־בען פאַראַנשטאַלטעט אן אבשידס־באַנ־קעט פאר פּרעזידענט שלעזינגער, פאר דעם שבת אָווענט, דעם 12טען אויגוסט. דער באַנקעט וועט זיין אין אַפּער׳ס

רעסטאָראַן, 104־102 וועסט 38טע סט. ניו יאָרק.

צו ערשט איז געפּלאַנעוועט געווא־רען, דאָס דער באַנקעט זאָל זיין בלויז, אזוי צו זאָגען, אן אינטערנעשאָנאַל פאַ־מיליען־אַפעיר. עס האָט זיך אָבער אויס־געלאָזען אנדערש.

ווי נאָר עס איז באַקאַנט געוואָרען, אז אזא באַנקעט ווערט געגעבען, איז באַלד געקומען אנפראַגען פון איינצעלנע פּערזאָנען, ווי פון אָרגאַניזאַציעס און אינסטיטוציעס פון דער ארבייטער באַ־וועגונג, וועלכע האָבען אויך געוואָלט זיך באַטייליגען אין דעם באַנקעט, און די־זע משפּחה ווערט גרעסער מיט יע־דען טאָג. דער באַנקעט איז אזוי נאָך געוואָרען דער באַנקעט פון דער ארביי[…] טער באַוועגונג.

בעת די שורות ווערען געשריבען גע־מען שוין אנטייל אין באַנקעט די פאָל[…] גענדע אָרגאַניזאַציעס: אמעריקען פע[…] דערעישאָן אָוו לייבאָר, סענטראַל טריידס[…] און לייבאָר עלייענס פון ניו יאָרק און[…] אומגעגענד, די נעווערקשאַפטען, אינ[…] טערנעשאָנאַל מאָלדערס יוניאָן, די יוניי[…] טעד טעקסטיל וואָרקערס, דער קעפּמיר[…] קערס פאַרבאַנד, די פאָריערס אינטער[…] נעשאָנאַל, דער ארבייטער רינג און דער[…] „פאָרווערטס" אַסס׳ן.

פון איינפלוסרייכע פּערזאָנען אי[…] דער ארבייטער באַוועגונג קאָנען מי[…] שוין דערמאָנען: סעמיועל גאָמפּערס[…] און מאַטיו וואָל פון דער פעדערישאַ[…] טימאָטי הילי פון די פייערמען אינ[…] רושינירס און נאָך אנדערע.

עס וועט, אַלזאָ, זיין א באַנקעט[…] אויף א גרויסען מאַסשטאַב.

זאָל דאָ אויך דערמאָנט ווערען, דאָ[…] אין דער הינזיכט האָט פילאַדעלפי[…] פאַרלאָפען דעם וועג, — דאָרט אי[…] שוין געווען אזא באַנקעט לעצטען שבת[…] ווען שלעזינגער איז דאָרט געווען וועג[…] יוניאָן אַנגעלעגענהייטען. אויף דע[…] באַנקעט איז געווען פאָרטראָטען די ס[…] ציאַליסטישע און טרייד־יוניאָן באַוועגו[…] פון פילאַדעלפיע. דעלעגאַציעס פון לַ[…] קאַלס האָבען געבראַכט בלומען און ס׳א[…] געווען לעבעדיג און פרעהליך.

צום באַנקעט אין פילאַדעלפיע א[…] אויך געווען געלאַדען סעקרעטער באַראָ[…] און ער איז געווען איינער פון די רעדנע[…] אויף דעם באַנקעט.

* * *

צום שלוס איז כדאי צו באַמערק[…] דאָס פרעז. שלעזינגער וועט דאָס מ[…] לאַנג אין יוראָפּ נים פאַרבלייבען. אומשטענדען זיינען אזעלכע, דאָס[…] קאָן נישט לאַנג אוועקבלייבען. ער ר[…] כענט צו זיין צוריק ארום 1טען אָקט[…] בער. דאָס הייסט, ער וועט זיין דאָ[…] ביז איבער׳ן קאָנגרעס און פאָהרען[…] היים.

אין נאָמען פון דער מיטגלידערשאַ[…] פון אונזער אינטערנעשאָנאַל ווינשען[…] פּרעזידענט שלעזינגער א גליקליכע ר[…] זע! מיר האָפען אין גיכען איהם וויי[…] צו זעהן אויף זיין פּאָסטען, ביים רו[…] פון אונזער אינטערנעשאָנאַל יוניאָן.

צווייטער פערטעל־יעהרליכער מיטינג פון דזש. עקזעקוטיוו באָארד דעם דאָנערשטאג.

(שלוס פון זייט 1)

די יוניטי הויז פון אונזערע ווייסט און דרעסמאכער. אָדער כמעט אַלע ניו יאָרקער מיטגלידער פון אונזער דושענעראַל עקזעקוטיוו באָארד זיינען איצט אקטיוו פאַרנומען מיט׳ן קלאָוק־„סטאפּעדוש", זייענדיג די טשערלייט פון די וויכטיגע קאָמיטעס, און זיי קאָ־נען נים אָפּפאָהרען ווייט פון ניו יאָרק. דער מיטינג וועט דעריבער אָפּגעהאַלטען ווערען אין עדזשמיר קלאָב האָטעל, בימש 35טע סטרים, עדזשמיר, לאָנג איילאַנד.

פּרעזידענט שלעזינגער און סעקרע־טער באַראָף האָבען צוגעגרייט פאר דעם מיטינג וויכטיגע רעפּאָרטען, פון דעם לעבען און טעטיגקייט אין אונזער יו־ניאָן אין די לעצטע פיר מאָנאַטען. אין דער זעלבער צייט וועלען אויך באַ־טראַכט ווערען פּלענער, ווי אמבעסטען אנצווענדען מיט דער ארבייט אין דער יוניאָן אין דער נאָהענטער צוקונפט.

די צייט איז איצט א גאַנץ לעבעדיגע, און אביסעל אן אומרוהיגע. אין פילע ערטער זיינען די אגרימענטס מיט די באַלעבאַטים אויסגעגאַנגען, אָדער זיי האַלטען ביים אויסגעהן און דאָס שאַפט, נאַטירליך, אן אומרוהיגקייט.

ווידער, כמעט אומעטום, אין אַלע שטעט און אין אַלע צווייגען פון דער ליידיס גאַרמענט אינדוסטריע, שטעהט איצט אויפ׳ן טאָגעס־אָרדנונג די מכה פון סאָב־מאַנופעקטשורינג, און די זאָ־גענאַנטע „קאָרפּאָריישאָן־שאָפּעס", וועלכע זוכען ארונטערצורייסען די עטאַבלירטע סטענדאַרדס אין אונזערע טריידס, וועלכע זיינען דורך פילע אָפּפער דורך א סך ליידען, אויסגעקעמפט גע־וואָרען. דיזע פראַגע וועט ווידער אמאָל אויפגענומען, און גענוי באַטראַכט ווע־רען, אויף דעם מיטינג פון דושענעראַל עקזעקוטיוו באָארד.

אָבער נישט די פראַגע אַליין, עס וועי־גען דאָ נאָך אנדערע וויכטיגע פראַ־גען און פּראָבלעמען, וועלכע וואַרטען אויף אן ענטפער און דער באָארד וועט דיזע פראַגען גאַנץ גענוי באַטראַכטען.

אָט איז דער אַדרעס וואו דער מי־טינג וועט אָפּגעהאַלטען ווערען:

EDGEMERE CLUB HOTEL
Beach 35th St., Edgemere, L. I.

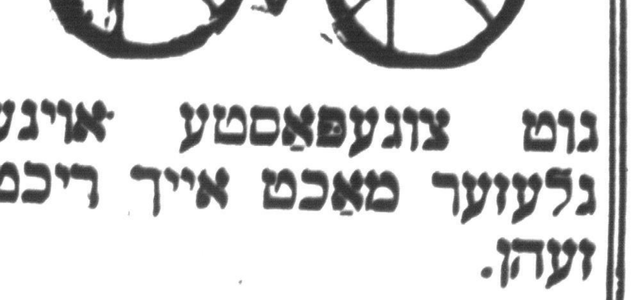

גוט צוגעפּאַסטע אויגע[…] גלעזער מאַכט אייך ריכט[…] זעהן.

גוט צוגעפּאַסטע אויגען־גל[…] זער קען מען באַקומען נאָר א[…] איין וועג, — די אויגען מו[…] עקזאַמינירט ווערען פון אן[…] טאָמעטריסט, וועלכער איז[…] רעדזשיסטרירטער דאָקטאָר[…] די גלעזער מוזען פאַרפער[…] ווערען פון א פעהיגען אָפּטיש[…]

דר. באַרנעט ל. בעקע[…]

אָפּטאָמעטריסט און אָפּטישע[…]

215 איסט בראָדוויי, ניער קלינטאָן[…]
102 לענאָקס עוועניו, נעבען 116טע[…]
895 פּראָספּעקט עוועניו, נעבען 163טע[…]
170 פּיטקין עוועניו, נעבען ראָקאַוויי[…]
262 איסט פאָרדהאָם ראָוד, בראָ[…]
2313 7טע עוו., צווישען 136 און 137[…]